

Önümüzdeki 31 Aralık akşamının Cumâ gecesini olması hasebiyle, sevaplar ve günahlar kat-kat artırılabacağından, Müslümanlar Noel kutlamaktan ve eğlencelerden uzak durup inadına ibâdete yönelmelidirler.

Lâlegül

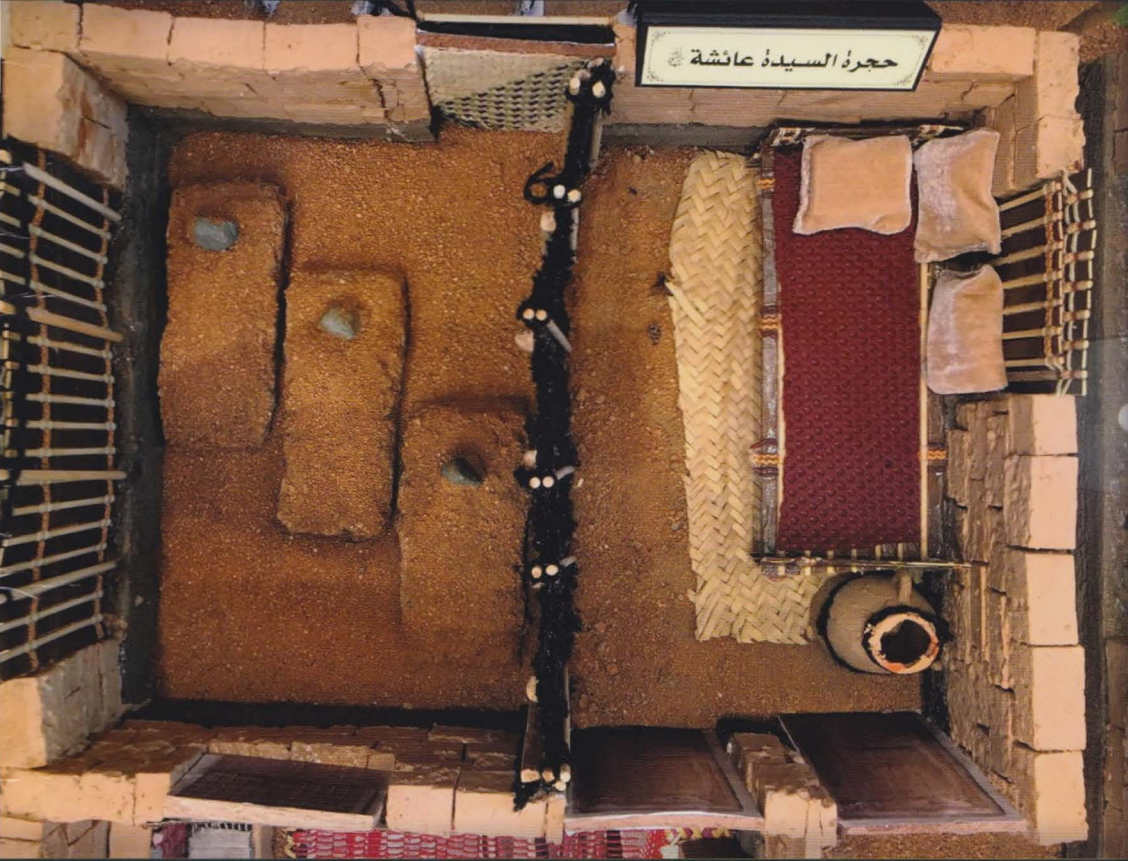

Lâlegül Dergisi Yıl:8 Sayı:94 Rabî'ulâhîr-Cemâziyelevvel 1442 ARALIK 2020 Fiyatı: 15 TL

ÂİŞE (RADIYALLÂHU ANHÂ) VÂLİDEMİZ'İN EVLİLİK YAŞI MESELESİYLE İLGİLİ İFTİRÂLARA REDDİYELER -2-

Ahmet Mahmut ÜNLÜ s.04

Hucre-i şerîfe, **Rasûlüllâh** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz'in, **Âişe** (Radiyallahu Anhâ) Vâlidemiz'le hayat sürdüğü ve vefât edip defnedildiği hucre-i saâdetin temsîlî sûretidir.

Allâh İndinde Makbul Olan Din Sâdece İslâm Dînidir, Sonradan İcâd Edilen Muâsır Dinler İse Gerçekte Şıktır. Resul BÖLÜKBAŞ s.12

Musa Carullah Âfeti ve Mehmet Görmez -2- Dr. Ahmet GELİŞGEN s.16

Devlet-i Aliyye'nin 32. Şeyhulislâmı, Hoca Abdürrahîm Efendi Hasan KUDUOĞLU s.22

Hilâfetin Kureys'e Âidiyeti Meselesi -1- Ömer Faruk KORKMAZ s.28

"Câiz Değildir" İfadesi Ne Anlama Gelir? "Sahih Değildir" Sözü "Haramdır" Anlamına mı Gelir? Aralarında Fark Var mıdır? İsmailağa Fıkıh Heyeti s.32

Kıymetini Bilemediğimiz Eşsiz Nimet: "Sağlık" Mustafa ÖZŞİMŞEKLER s.32

Reçete Cebimizde Mahbus Kalırsa Hastalık Her Yerde Sultan Olur -2- Dr. İhsan ŞENOCAK s.42

Mustafa Öztürk'ün Dediği Gibi "Kur'ân Gelmeseydi, Durum -Hâşa- Daha Kötü Olmaz mıydı?!" Hüseyin Avni KANSIZOĞLU s.56

s.73

Cemâziyelevvel Ayında Kılınacak Namazlar

s.73-74

Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in En Çok Sevddiği Bildirilen Mühim Bir Salevât-ı Şerîfe

s.74-76

İsteklerin Gerçekleşmesi, Sıkıntıların Açılması, Duâların Kabûlü ve Rızık Bolluğu İçin Tecrübe Edilmiş Üç Duâ

s.76

İki Rekât Hâcet Namazı Kıldıktan Sonra Kur'ân-ı Kerîm'in Her Sûresinin Başından Okunan Âyetlerin Akabinde Yapıldığında Kesinlikle Müstecâb Olacak Hâcet Duâsı

BeratTV

Ehl-i Sünnet'in Yükselen Yıldızı

Cübbeli Ahmet
Hoca Efendi
Gönülden Gönüle

Hayati İnanç
Bir Nefes Kelam

Kerem Önder Hoca
Rahleden Gönüllere

Burak Kızıldaş ve
Mehmet Karataş
Hoca Efendiler ile
Sorular Cevap Buluyor

Ferit Hocaoğlu
Hoca Efendi
Gençlik Sohbetleri

Tacettin Pehlivan
Hoca Efendi
Tebliğ Vakti

Musa Gül Hoca Efendi
İşrak Sohbetleri

Mustafa Atmaca
Hoca Efendi Hakkani
Bakış ve Tefsir Dersleri

Uzm. Fizyo Terapist
Ehsan Alişan
Bir Nefes Sihat

FREKANS BİLGİLERİ

Uydu Adı : TÜRKSAT 3A
Aış Frekans : 11062 Mhz
Polarizasyon : H (Yatay)
Symbol : 4820
FEC Deęeri : 3/4

EDİTÖRDEN

Günahıyla sevabıyla koskoca bir seneyi daha geride bırakıyoruz. 2020'nin

de sonuna geldik. Dolayısıyla ölüme, kabre, Mahkemeyi Kübrâ'ya bir sene daha yaklaştık...

Seneye çıkar mıyız bilinmez. Zira bir gün gelecek aylar, günler, bitecek ve son nefesimizi alıp veremeyeceğiz veya o nefesi verip bir daha alamayacağız. Böylece bize verilen süre dolmuş, imtihanımız tamamlanmış olacak. Ve Rabbimizin huzuruna çıkarılıp, şu dünya hayatında yaptıklarımızın veya yapmamız gerektiği halde yapmadıklarımızın hesabını vereceğiz.

Sene sonunda bilançolarını tanzim edip kâr-zarar hesabı yapan ve durumlarını gözden geçiren ticari firmalar gibi, biz de, geride bıraktığımız senenin ardından manevî durumumuzu şöyle bir gözden geçirip hata ve günahlarımızı sorgulamalıyız. Geçici olduğunu bile bile dünyaya tamah edip ahiretimizi berbat etmemeliyiz.

Yaklaşan Yılbaşı Tehlikesi

Siz kıymetli okurlarımı tenzih edere söylüyorum ama maalesef bir kesim, her zaman olduğu gibi şimdiden (bizimle uzaktan yakından hiç bir alakası olmayan) noel kutlamaları için hazırlık yapmaktan geri kalmıyor. Gerçi, artık eskiden olduğu gibi ülke çapında bir hazırlık pek yapılmıyor. Zira evvelce müthiş bir çam ağacı katliamı olur, her dükkan vitrininde mutlaka bir noel baba figürü bulunur, hindiler kurbanlık koyunlar gibi sokaklarda satılırdı. Şimdilerde bu görüntüler oldukça azaldı ama yine de bir takım otellerde, gazino ve barlarda kadın-erkek karmakarışık eğlenceler tertip edilebiliyor. İslam'ın haram kıldığı içki, kumar, dans türünden hazırlanan programlarla, sabahlara kadar günah bataklığında tepinerek Allâh-u teala'ya isyan ediliyor.

Böylesine toplumsal bir isyan yaşanınca; “acaba bundan dolayı bir bela ve musibete düşer olur muyuz?” diye insan ister istemez tedirgin oluyor. Ama koronavirüsün etkisi hala devam ettiği için, inşaAllah bu tür nahoş eğlencelerin yapıldığına şahid olmayız.

Diğer taraftan, bir takım kutlamalarla, kahkahalar ve çığlıklar atarak yeni yıla girenlere de şaşır-

mamak mümkün değil. Çünkü insan önemli bir şeyini; malını, mülkünü veya parasını kaybetse

normal olarak üzülür. Çünkü beşeriyet icabı kazanınca sevinir, kaybedince üzülürüz. Yani para-pul gibi tafisi mümkün olan bir şeyi kaybettiği zaman eğlenip gülen bir kimse normal karşılanmaz.

Peki, tafisi mümkün olmayan bir şeyi kaybedip de, kutlama yaparak eğlenen ve kahkahalar atanlara ne demeli?.. Öyle ya efendim koskoca bir sene geçti. Bu zaman dilimi bir daha geri kazanılabilir mi?.. Dünyayı versen değil bir seneyi, bir saniyeyi bile geri getirmek mümkün değil. Öyleyse kaybettiği maddi bir takım şeyler için üzülüp sıkılan insan, kaybedilen koskoca senenin ardından nasıl gafletle eğlenip sevinebiliyor, anlamak mümkün değil...

Seneler, aylar, günler hatta alınan her nefesin ardından bir nefes daha tükeniyor. Öyleyse sadece geçen bir senenin değil, geçen her nefesin bile farkına varmak lazımdır. Nitekim Hâce Abdülhâlık Gucdüvânî hazretleri, Nakşibendîliğin temel prensiplerini oluşturan on bir temel düstür vaz' etmiştir ki, bunlardan biri de:

“Vukûf-i Zamânî/Mutlaka zamanı değerlendirmek”tir.

Sâlik vaktinin değerini bilmeli, zaman geçerken kendi durumunun ne olduğunu değerlendirip anlamaya gayret etmelidir

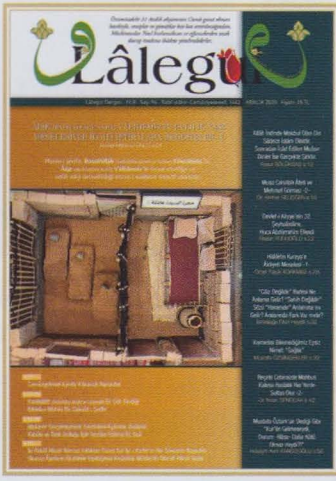
Şâh-ı Nakşibend hazretleri bu konuyla alakalı olarak şöyle buyurmuşlardır:

“Vukûf-i Zamânî derken şunu anlamak lazımdır; insanın yaşadığı her an nefsinin hallerini gözetip kendi durumunu bilmesi, halinin şükrü mü, yoksa özü mü gerektirdiğini anlaması ve gereğini yapmasıdır.”

Allah-u teala cümlemize zamanın kıymetini bilmek ve onu en güzel şekilde değerlendirmek nasip eylesin. Ve bizleri, kenarından köşesinden de olsa toplumsal isyana bulaşmaktan muhafaza buyursun.

Fi emanillah!..

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri - Tevfikbey Mah.
Dr. Ali Demir Cad. No:51 Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN
BANKA HESAP BİLGİLERİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

VAKIF KATILIM TL HESABI
İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

VAKIF KATILIM EURO HESABI
İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

VAKIF KATILIM DOLAR HESABI
İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
0212 435 10 58

YURTIÇİ ABONELİK
0212 435 10 58

YURTDIŞI ABONELİK
+49 176 62512872

e-DERGİ ABONELİK
www.lalegul.net

WEB
www.herseybusepette.com
www.lalegulavrupa.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ÂİŞE (RADIYALLÂHU
ANHÂ) VÂLİDEMİZ'İN
EVLİLİK YAŞI
MESELESİYLE
İLGİLİ İFTİRÂLARA
REDDİYELER -2-

► 04

- 28 YESEVİ YOLU
50 SÜNNET - HADİS-İ ŞERİFLER
60 HİKEMİYYÂT

DUÂLAR, ZİKİRLER VE FAZİLETLİ AMELLER

- 72 Hayırlara Nâiliyet, Şerlerden Emniyet, Şifâ ve Rızık Bereketi İçin Hicrî Ayın Başında Yapılacak Mühim Vazîfeler
- 73 Her Çarşambanın Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salı Çarşambaya Bağlayan Gece Okunacaklar
- 73 Cemâziyelevvel Ayında Kılınacak Namazlar
- 73 Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)'in Çok Sevdiği Bildirilen Mühim Bir Salevât-ı Şerife
- 74 Mücerrebât-ı Senûs' den Faydalı İlimler
- 74 İsteklerin Gerçekleşmesi, Sıkıntıların Feraha Tebdîli ve Duâların Kabûlü İçin Okunacak Mühim Bir Duâ
- 75 Sıkıntının Açılması ve Rızkın Bollaşması İçin Yazılacak Bir Duâ
- 75 Helâlinden Rızık Bolluğuna Nâil Olmak İçin Okunacak Zikirler
- 76 İki Rekât Hâcet Namazı Kıldıktan Sonra Kur'ân-ı Kerim'in Her Süresinin Başından Okunan Âyetlerin Akabinde Yapıldığında Kesinlikle Müstecâb Olacak Hâcet Duâsı

**MAHMUD EFENDİ
HAZRETLERİ'NİN KIYMETLİ
KELÂMLARINDAN**

►16

**ALLÂH İNDİNDE MAKBUL OLAN DİN SÂDECE İSLÂM DÎNİDİR,
SONRADAN İCÂD EDİLEN MUÂSİR DİNLER İSE GERÇEKTE ŞİRKİTİR**

■ RESUL BÖLÜKBAŞ

►14

**MUSA CARULLAH ÂFETİ VE MEHMET GÖRMEZ -2-
(Mehmet Görmez Tarafından Eserleri Yayınlanan
Musa Carullah'a Ait Kitaplardaki Hezeyanlar)**

■ Dr. AHMET GELİŞGEN

►16

**DEVLET-İ ALİYYE'NİN 32.
ŞEYHULİSLÂMİ
HOCA ABDÜRRAHÎM EFENDİ**

■ HASAN KUDUOĞLU

►22

**HİLÂFETİN KUREYŞ'E
ÂİDİYETİ MESELESİ -1-**

■ ÖMER FARUK KORKMAZ

►30

**“CÂİZ DEĞİLDİR” İFADESİ NE ANLAMA GELİR? “SAHİH
DEĞİLDİR” SÖZÜ “HARAMDIR” ANLAMINA MI GELİR?
ARALARINDA FARK VAR MIDIR?**

■ İSMAILAĞA FIKİH KURULU

►36

**KIYMETİNİ BİLEMEDİĞİMİZ
EŞSİZ NİMET: “SAĞLIK”**

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►42

BİLÂL-İ HABEŞİ

(Radiyallâhü Anh)

-4. Bölüm-

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►46

**REÇETE CEBİMİZDE MAHBUS
KALIRSA HASTALIK HER
YERDE SULTAN OLUR -2-**

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK

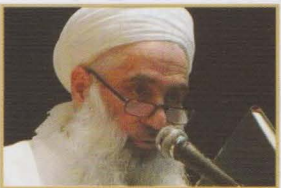
►52

**FIKHÎ SUALLERE
CEVAPLAR**

■ FATİH KALENDER

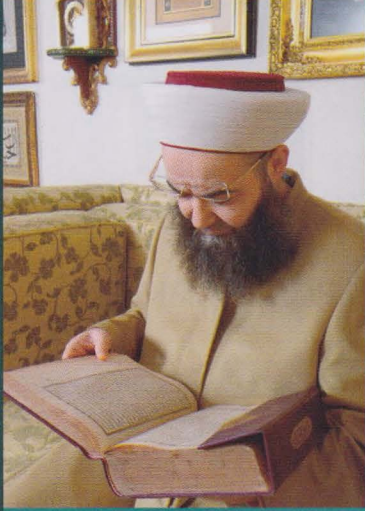
►62

**MUSTAFA ÖZTÜRK'ÜN DEDIĞİ GİBİ “KUR'ÂN GELMESEYDİ,
DURUM -HÂŞA- DAHA KÖTÜ OLMAZ MIYDI?!”**

■ HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

►66

ÂİŞE (RADIYALLÂHU ANHÂ) VÂLİDEMİZ'İN EVLİLİK YAŞI MESELESİYLE İLGİLİ İFTİRÂLARA REDDİYELER

-2-

Tahlîl ve tahrîm (helâl ve haram etme) yetkisi sâdece Kendisine mahsus olan **Allâh-u Te'âlâ**'ya sonsuz hamd-ü senâdan ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın dîninin ahkâmını bizlere beyân eden **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile Ehl-i Beyti'ne ve şerîatın hükümlerini bizlere tebliğ eden ashâb-ı kirâm hazarâtına salât-ü selâmdan sonra!

Şu bilinsin ki; yaşamakta olduğumuz şu günlerde İstanbul Sözleşmesi'nin iptâlî söz konusu olunca eşcinselliği savunan birtakım guruplar **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimiz**'in **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) annemiz ile hâşâ çocuk yaşta evlendiği iftirâsını ortaya atarak Müslümanları rahatsız etmeye çalıştılar. Tabî ki bu, ilk olarak onların ortaya attıkları bir iftirâ değildir.

Evvelce bâzı müsteşrik (özellikle dînî konularda doğu dünyâsının ilimlerini araştıran ve bâhusus İslâm ilimlerini inceleyen) kâfirler de bu iftirâları dillendirmişlerdir ki Avrupa'da **Dozy** denen kâfir, Türkiye'de de evvelce müftülük yapıp daha sonra mürted olan **Turan Dursun** kâfiri bu konuyu gündeme getirmişlerdi.

İşte biz şu anda tekrar hortlatılmaya çalışılan bu iftirâyı geçen yazımızdaki makâlemizde iki ilmî delille çürütmeye çalışmıştık. Bu konudaki ikinci makâlemiz olan bu yazımızda da üçüncü ve dördüncü delilleri serdedeceğiz.

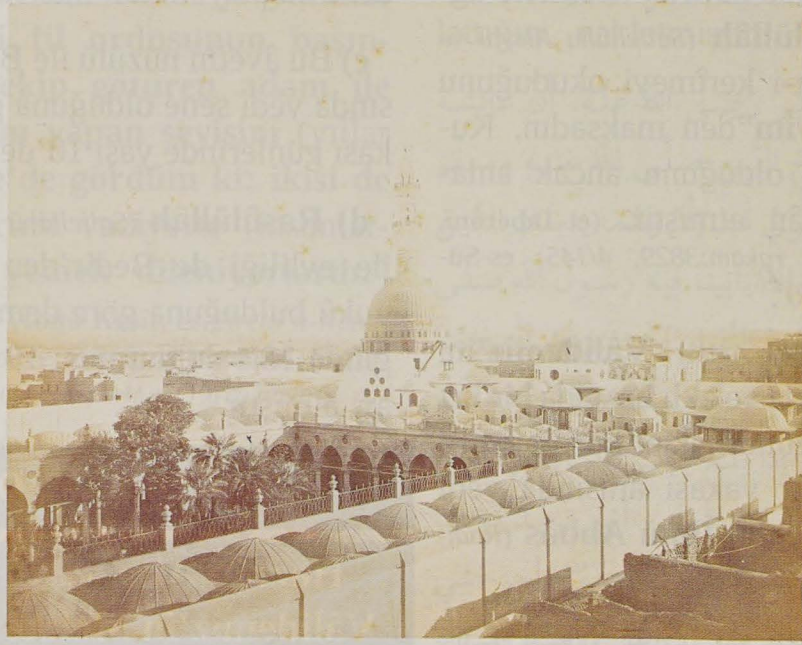
ÜÇÜNCÜ DELİL

Kamer Sûresi Nâzil Olduğunda Bir Kız Çocuğu Olduğunu Beyan Etmesi Âişe (Radiyallâhu Anhâ) Vâlidemiz'in Evlilik Yaşının Denildiği Kadar Küçük Olmadığını İsbât Etmektedir

Şu bilinsin ki; Mekke günleriyle ilgili olarak **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**:

قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا: «لَقَدْ أَنْزَلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَكَّةَ وَإِنِّي لَجَارِيَةٌ أَلْعَبُ، ﴿بَلِ السَّاعَةَ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةَ أَذْهَى وَأَمْرٌ﴾»

“Ben Mekke’de oyun oynamaya meyilli bir kız iken **Muhammed** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e: ‘**Doğrusu o** (kıyâmet) **ân(1)** onlara vaad edilen (en büyük azâbın) **zamân(1)**dır.

بَيْتُ فَاطِمَةَ الزَّهْرَا

قُبَّةُ عَجَّازِ بْنِ أَبِي سَلَمَةَ

قُبَّةُ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ

Kubbe-i Saadet (ağaçların görüldüğü yer Fâtıma Annemizin bahçesidir)

O (kıyâmet) ân(1) ise, çâresi bulunamayacak derecede fecîdir ve (dünyâ azâbından) daha acıdır.’ (el-Kamer Sûresi:46) âyeti nâzil oldu.” demiştir. (el-Buhârî, es-Sahîh, rakam:4876, 6/143; 4993, 6/185; İbnü'l-Esîr, Câmi'u'l-usûl, rakam:8857, 11/288)

İşte bu bilgi, onun yaşıyla ilgili olarak bize farklı kapılar aralamaktadır.

Geçen ayki yazımızda zikredilen birinci maddede kaynaklarıyla açıklandığı üzere; **Âişe** (Radiyallâhu Anhâ) **Vâlide-miz**'in ablası **Esmâ** (Radiyallâhu Anhâ) ile yaş farkı 10'dur.

Söz konusu âyet-i kerîme, Kamer Sûresi'nin 46. âyet-i kerîmesidir ki **İmâm-ı Süyûtî** (Rahimehullâh) bu sûrenin âyetlerinin bir bütün hâlinde nâzil olduğunu **Ömer ve İbnü Abbâs** (Radiyallâhu Anhüm)

den naklederek bu hususta kesin konuşmuştur. Zâten **İmâm-ı Beyhakî** (Radiyallâhu Anh) da bunu beyân etmiştir. (es-Süyûtî, el-İtkân, 1/40-41, 65, 79, 132)

Bu sûrenin, hicretten beş sene önce nâzil olduğunu ise hadîs ve siyer ulemâsı beyân etmişlerdir. (el-Kastallânî, el-Mevâhib, 2/254; ed-Diyârbekrî, Târîhu'l-Hamîs, 1/298)

Bu âyet-i kerîmenin bir öncesinde bulunan:

﴿سَيَهْزِمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ﴾

“O (kâfir) cemâat muhakkak bozguna uğratılacaktır ve arka çevir(ip mağlup bir hâlde dönüp gid)eceklerdir.” (el-Kamer Sûresi:45) âyet-i kerîmesinde, **“Kâfirlerin tehdid edildiği büyük bozgun”** ise Bedir'de tahakkuk etmiştir.

Nitekim bu âyet-i kerîme nâzil olduğunda **Ömer** (*Radiyallâhu Anh*) bu topluluktan kimlerin kastedildiğini anlayamamış, nihâyet Bedir günü kâfirler hezîmete uğradığında **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in bu âyet-i kerîmeyi okuduğunu işitince “**O kavim**”den maksadın, Kureyş müşrikleri olduğunu ancak anlayabildiğini beyân etmiştir. (et-Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-evsat*, rakam:3829, 4/145; es-Sü-yûtü, *el-İtkân*, 1/132)

Âişe (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in, kendisi 12 yaşında ve aklı başında bir kız iken nâzil olduğunu naklettiği bu âyet-i kerîme ile Bedir vakası arasında yedi sene vardır. Nitekim **İbnü Abbâs** (*Radiyallâhu Anhümâ*):

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: «كَانَ بَيْنَ نُزُولِ هَذِهِ الْآيَةِ وَبَيْنَ بَدْرِ سَبْعَ سِنِينَ.»

“Bu âyet-i kerîme ile Bedir harbi arasında yedi sene vardır” demiştir. (el-Vâhidî, *el-Basît*, 21/121; el-Kurtubî, *et-Tefsîr*, 17/146; İbnü ‘Âdil, *el-Lübâb fî ulûmi’l-Kitâb*, 18/277; eş-Şirbînî, *es-Sirâcü’l-münîr*, 4/154; İsmâ‘il Hak-kî, *Rûhu’l-beyân*, 9/282)

Bedir muhârebesi ise hicretin ikinci senesinde Ramazan ayının 17’sinde vukû bulmuştur. (İbnü Kesîr, *es-Sîretü’n-Nebeviyye*, 2/342)

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)’in **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz** ile izdivâcî da o sene Ramazan’dan hemen sonra gelen Şevvâl ayında vâki olmuştur. (et-Taberânî, *el-Mu‘cemü’l-kebîr*, rakam:71, 23/28; Müslim, *es-Sahîh*, rakam:1423, 2/1039; en-Nesâî, *es-Sünen*, rakam:3236, 6/70)

Bu Delillerden Kesinlikle Çıkan Netîce

a) **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in, ablası **Esmâ** (*Radiyallâhu Anhâ*) ile arası 10 yaş olduğuna göre hicrette yaşı 17’dir.

b) Kamer Sûresi, hicretten beş sene evvel nâzil olduğuna göre, **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in onun nüzûlünü müşâhede edip ayetlerini naklettiği yaş 12’dir.

c) Bu âyetin nüzûlü ile Bedir harbi arasında yedi sene olduğuna göre Bedir vakası günlerinde yaşı 18’den ileridir.

d) **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile evliliği de Bedir’den bir ay sonra vukû bulduğuna göre demek ki evlendiğinde 18’i doldurmuş, 19 yaşından dört ay almıştır.

DÖRDÜNCÜ DELİL

Hazreti Âişe (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in Mekke Dönemiyle İlgili Olarak Anlattığı Bâzı Hâtıralar **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile Evlilik Yaşı Hakkında Fikir Vermektedir

Hadîs ve siyer kitaplarında **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in Mekke dönemi ile ilgili bâzı hâtırâtı yer almaktadır ki bu rivâyetler konumuz açısından önem arz etmektedir. Bunlara örnek verecek olursak:

1) Fil Hâdisesinden Geriye Kalan İki Kişiyi Mekke’de Dilenirken Gördüğünü Beyân Etmesi

Risâletten kırk sene önce gerçekleşen ve tarih belirlemede bir kıstas olarak kabul gören Fil Hâdisesi’nden geriye kalan iki kişiyi Mekke’de dilenirken gördüğünü söylemesi **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*)’nın yaşı hakkında bize fikir vermektedir. Nitekim **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: «لَقَدْ رَأَيْتُ قَائِدَ الْفِيلِ وَسَائِسَهُ بِمَكَّةَ أَعْمَيْنِ مُقْعَدَيْنِ يَسْتَطْعِمَانِ.»

“Ben (Ebrehe'nin Ka'be'yi yıkmak için getirdiği fil ordusunun başındaki) Fil'i çekip götüren adam ile onun bakımını yapan seyisini (yıllar sonra) Mekke'de gördüm ki; ikisi de kör ve kötürüm vaziyette (insanlardan ekmek) yemek dileniyorlardı.” diye anlatırdı. (İbnü Kesîr, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, 1/38; *el-Bidâye*, 2/219; *el-Kurtubî, et-Tefsîr*, 20/195; *el-Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, rakam:5704*, 3/285)

Bu rivâyetten Ebrehe'nin ordusunun tümünün topluca helak olmadığı, bazılarının Mekke ehline sığınarak İslâm dîni gelene kadar yaşadıkları anlaşılmaktadır. Zâten Ebrehe'nin de Mekke'de hastalanıp Yemen'de öldüğü bilinmektedir.

Ayrıca Fil ashâbından arta kalan kişilerin **âhir** ömürlerini yaşadıkları dönemde **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in bu olayları tahlîl edip nakledecek yaşta olduğu yine bu rivâyetten anlaşılmaktadır ki bu da İslâm'ın ilk döneminde onun en az beş-altı yaşlarında olduğu husûsunda bir fikir verebilir.

2) Mekke Döneminin Başlarında Babasının Çektiği Sıkıntıları Tafsîlatla Anlatması

Yine böylece babasının çektiği sıkıntıları ve **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile babasının hicret yolculuğuna onların evinde hazırlanması ve hicretin başladığı günlerde yaşanan bâzı olayları beyân sadedindeki sözleri **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*)nın o günlerde aklı başında bir kız olduğu görüşünü teyid eder mâhiyettedir.

Nitekim **Urve ibnü'z-Zübeyr** (*Radiyallâhu Anh*), **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)in zevcesi (kendisinin de teyzesi olan) **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*)nın şöyle anlattığını nakletmiştir:

عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: «لَمْ أَعْقِلْ أَبُويَ قَطُّ إِلَّا وَهُمَا يَدِينَانِ الدِّينَ وَلَمْ يَمُرَّ عَلَيْنَا يَوْمٌ إِلَّا يَأْتِينَا فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَرْفِي النَّهَارِ بُكْرَةً وَعَشِيَّةً، فَلَمَّا ابْتَلَيْ الْمُسْلِمُونَ خَرَجَ أَبُو بَكْرٍ مُهَاجِرًا نَحْوَ أَرْضِ الدَّغِنَةِ حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَرَكَ الْعِمَادِ لَقِيَهُ ابْنُ الدَّغِنَةِ وَهُوَ سَيِّدُ الْقَارَةِ فَقَالَ: «أَيْنَ تُرِيدُ يَا أَبَا بَكْرٍ؟»، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: «أَخْرَجَنِي قَوْمِي فَأَرِيدُ أَنْ أَهْبِجَ فِي الْأَرْضِ وَأَعْبُدَ رَبِّي»، قَالَ ابْنُ الدَّغِنَةِ: «فَإِنَّ مِثْلَكَ يَا أَبَا بَكْرٍ! لَا يَخْرُجُ وَلَا يُخْرَجُ، إِنَّكَ تَكْسِبُ الْمَعْدُومَ وَتَصِلُ الرَّحِمَ وَتَحْمِلُ الْكُلَّ وَتَقْرِي الضَّيْفَ وَتُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ، فَأَنَا لَكَ جَارٌ، ازْجِعْ وَاعْبُدْ رَبَّكَ بِبَلَدِكَ»، فَرَجَعَ وَارْتَحَلَ مَعَهُ ابْنُ الدَّغِنَةِ فَطَافَ ابْنُ الدَّغِنَةِ عَشِيَّةً فِي أَشْرَافِ قُرَيْشٍ فَقَالَ لَهُمْ: «إِنَّ أَبَا بَكْرٍ لَا يَخْرُجُ مِثْلَهُ وَلَا يُخْرَجُ أَتُخْرِجُونَ رَجُلًا يَكْسِبُ الْمَعْدُومَ وَيَصِلُ الرَّحِمَ وَيَحْمِلُ الْكُلَّ وَيَقْرِي الضَّيْفَ وَيُعِينُ عَلَى نَوَائِبِ الْحَقِّ فَلَمْ تُكْذِبْ قُرَيْشٌ بِجَوَارِ ابْنِ الدَّغِنَةِ»، وَقَالُوا لِابْنِ الدَّغِنَةِ: «مُرْ أَبَا بَكْرٍ، فَلْيَعْبُدْ رَبَّهُ فِي دَارِهِ، فَلْيَصِلْ فِيهَا وَلْيَقْرَأْ مَا شَاءَ وَلَا يُؤْذِنَا بِذَلِكَ وَلَا يَسْتَعْلِنَ بِهِ فَإِنَّا نَحْشَى أَنْ يَفْتِنَ نِسَائِنَا وَأَبْنَائِنَا»، فَقَالَ ذَلِكَ ابْنُ الدَّغِنَةِ لِأَبِي بَكْرٍ، فَلَبِثَ أَبُو بَكْرٍ بِذَلِكَ يَعْبُدُ رَبَّهُ فِي دَارِهِ وَلَا يَسْتَعْلِنُ بِصَلَاتِهِ وَلَا يَقْرَأُ فِي غَيْرِ دَارِهِ ثُمَّ بَدَأَ لِأَبِي بَكْرٍ فَابْتَنَى مَسْجِدًا بِفَنَاءِ دَارِهِ وَكَانَ يُصَلِّي فِيهِ وَيَقْرَأُ الْقُرْآنَ فَيَنْقَذُ عَلَيْهِ نِسَاءَ الْمُشْرِكِينَ وَأَبْنَاءَهُمْ وَهُمْ يَعْجَبُونَ مِنْهُ وَيَنْظُرُونَ إِلَيْهِ وَكَانَ أَبُو بَكْرٍ رَجُلًا بَكَاءً لَا يَمْلِكُ عَيْنِيهِ

إِذَا قَرَأَ الْقُرْآنَ وَأَفْرَعُ ذَلِكَ أَشْرَافَ قُرَيْشٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَأَرْسَلُوا إِلَى ابْنِ الدَّغْنَةِ فَقَدِمَ عَلَيْهِمْ فَقَالُوا: «إِنَّا كُنَّا أَجْرْنَا أَبَا بَكْرٍ بِجِوَارِكَ عَلَى أَنْ يَعْبُدَ رَبَّهُ فِي دَارِهِ فَقَدْ جَاوَزَ ذَلِكَ فَابْتَنَى مَسْجِدًا بِفِنَاءِ دَارِهِ فَأَعْلَنَ بِالصَّلَاةِ وَالْقِرَاءَةِ فِيهِ وَإِنَّا قَدْ خَشِينَا أَنْ يَفْتِنَ نِسَائِنَا وَأَبْنَاؤُنَا فَنَاهَهُ فَإِنْ أَحَبَّ أَنْ يَقْتَصِرَ عَلَى أَنْ يَعْبُدَ رَبَّهُ فِي دَارِهِ فَعَلَّ وَإِنْ أَبِي إِلَّا أَنْ يُعْلَنَ بِذَلِكَ فَسَلُّهُ أَنْ يَرُدَّ إِلَيْكَ ذِمَّتَكَ فَإِنَّا قَدْ كَرِهْنَا أَنْ نُخْفِرَكَ وَلَسْنَا مُقَرَّرِينَ لِأَبِي بَكْرٍ الْأَسْتِعْلَانِ»، قَالَتْ عَائِشَةُ: «فَأَتَى ابْنُ الدَّغْنَةِ إِلَى أَبِي بَكْرٍ فَقَالَ: «قَدْ عَلِمْتَ الَّذِي عَاقَدْتُ لَكَ عَلَيْهِ فِيمَا أَنْ تَقْتَصِرَ عَلَى ذَلِكَ وَإِنَّمَا أَنْ تَرْجِعَ إِلَيَّ ذِمَّتِي فَإِنِّي لَا أَحِبُّ أَنْ تَسْمَعَ الْعَرَبُ أَنِّي أَخْفَرْتُ فِي رَجُلٍ عَقَدْتُ لَهُ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: «فَإِنِّي أُرِدُّ إِلَيْكَ جِوَارِكَ وَأَرْضِي بِجِوَارِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَئِذٍ بِمَكَّةَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلْمُسْلِمِينَ: «إِنِّي أُرِيتُ دَارَ هِجْرَتِكُمْ ذَاتَ نَحْلِ بَيْنَ لَابِتَيْنِ وَهُمَا الْحَرَّتَانِ»، فَهَاجَرَ مَنْ هَاجَرَ قَبْلَ الْمَدِينَةِ وَرَجَعَ عَامَّةٌ مَنْ كَانَ هَاجَرَ بِأَرْضِ الْحَبَشَةِ إِلَى الْمَدِينَةِ وَتَجَهَّزَ أَبُو بَكْرٍ قَبْلَ الْمَدِينَةِ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «عَلَى رِسْلِكَ فَإِنِّي أَرْجُو أَنْ يُؤْذَنَ لِي»، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: «وَهَلْ تَرْجُو ذَلِكَ بِأَبِي أَنْتَ؟»، قَالَ: «نَعَمْ»، فَحَبَسَ أَبُو بَكْرٍ نَفْسَهُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِيُصْحَبَهُ وَعَلَفَ رَاحِلَتَيْنِ كَانَتَا عِنْدَهُ وَرَقَ السَّمُرِ وَهُوَ الْخَبْطُ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ، قَالَ ابْنُ شِهَابٍ: «قَالَ عُرْوَةُ: «قَالَتْ عَائِشَةُ: «فَبَيْنَمَا نَحْنُ يَوْمًا جُلُوسٌ فِي بَيْتِ أَبِي بَكْرٍ فِي نَحْرِ الظَّهَيْرَةِ قَالَ قَائِلٌ لِأَبِي بَكْرٍ: «هَذَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُتَقِنًّا فِي سَاعَةٍ لَمْ يَكُنْ يَأْتِينَا فِيهَا» فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: «فِدَاءٌ لِي وَأُمِّي وَاللَّهِ مَا جَاءَ بِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ إِلَّا أَمْرٌ» قَالَتْ: «فَجَاءَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَأْذَنَ فَأُذِنَ لَهُ فَدَخَلَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَبِي بَكْرٍ: «أَخْرِجْ مَنْ عِنْدَكَ»، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: «إِنَّمَا هُمْ أَهْلُكَ بِأَبِي أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ»، قَالَ: «فَإِنِّي قَدْ أُذِنَ لِي فِي الْخُرُوجِ»، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: «الصَّحَابَةُ بِأَبِي أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ!»، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نَعَمْ»، قَالَ أَبُو بَكْرٍ: «فَاخْذُ بِأَبِي أَنْتَ يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِحْدَى رَاحِلَتِي هَاتَيْنِ»، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بِالْثَمَنِ»، قَالَتْ عَائِشَةُ: «فَجَهَّزْنَاهُمَا أَحْتَّ الْجِهَازِ وَصَعْنَا لَهُمَا سُفْرَةً فِي جِرَابٍ فَقَطَعَتْ أَسْمَاءُ بِنْتُ أَبِي بَكْرٍ قِطْعَةً مِنْ نِطَاقِهَا فَرَبَطَتْ بِهِ عَلَى فَمِ الْجِرَابِ فَبِذَلِكَ سُمِّيَتْ ذَاتَ النِّطَاقَيْنِ»، قَالَتْ: «ثُمَّ لَحِقَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ بَعَارٍ فِي جَبَلِ ثَوْرٍ فَكَمْنَا فِيهِ ثَلَاثَ لَيَالٍ بَيْتٌ عِنْدَهُمَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي بَكْرٍ وَهُوَ غَلَامٌ شَابٌّ ثَقِفَ لِقْنٌ فَيُدْلِجُ مِنْ عِنْدِهِمَا بِسَحَرٍ فَيُصْبِحُ مَعَ قُرَيْشٍ بِمَكَّةَ كَبَائِتٍ فَلَا يَسْمَعُ أَمْرًا يُكْتَادَانِ بِهِ إِلَّا وَعَاهُ حَتَّى يَأْتِيَهُمَا بِخَبَرِ ذَلِكَ حِينَ يَخْتَلِطُ الظَّلَامُ وَيَزْعَى عَلَيْهِمَا عَامِرُ بْنُ فُهَيْرَةَ مَوْلَى أَبِي بَكْرٍ مِنْحَةً مِنْ غَنَمٍ فَيُرِيحُهَا عَلَيْهِمَا حِينَ تَذْهَبُ سَاعَةٌ مِنَ الْعِشَاءِ فَيَبِيتَانِ فِي رَسْلِ وَهُوَ لَبَنٌ مِنْحَتَهُمَا وَرَضِيفَتَهُمَا حَتَّى يَنْعَقَ بِهَا عَامِرُ بْنُ فُهَيْرَةَ بَغْلَسٍ يَفْعَلُ ذَلِكَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ تِلْكَ اللَّيَالِي الثَّلَاثِ وَاسْتَأْجَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَبُو بَكْرٍ رَجُلًا مِنْ بَنِي الدَّيْلِ وَهُوَ مِنْ بَنِي عَبْدِ بْنِ عَدِيٍّ هَادِيًا خَرِيئًا وَالْخَرِيئُ الْمَاهِرُ بِالْهِدَايَةِ قَدْ غَمَسَ حِلْفًا فِي آلِ الْعَاصِ بْنِ وَائِلِ السَّهْمِيِّ وَهُوَ عَلَى دِينِ كُفَّارِ قُرَيْشٍ فَأَمَنَاهُ فَدَفَعَا إِلَيْهِ رَاحِلَتَيْهِمَا وَوَاعَدَاهُ غَارَ ثَوْرٍ بَعْدَ ثَلَاثِ لَيَالٍ بِرَاحِلَتَيْهِمَا صُبْحَ ثَلَاثِ وَانْطَلَقَ مَعَهُمَا عَامِرُ بْنُ فُهَيْرَةَ وَالِدَيْلُ فَأَخَذَ بِهِمْ طَرِيقَ السَّوَاكِحِلِ»

مَدِينَةُ الْمُنَوَّرَةِ

Medîne-i Münevvere'nin Osmanlı günleri

“Ben annemi ve babamı (Ebû Bekr’le Ümm-ü Rûmân’ı) bildim bileli onlar İslâm dîni üzereydiler. Hiçbir gün geçmezdi ki **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) mutlakâ gündüzün iki tarafında; sabah-akşam bize gelirdi.

Müslümanlar belâya dûçâr kılınıncâ **Ebû Bekr** (Radiyallâhu Anh) (daha önce Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)den Habeşistan’a hicret için izin alan Müslümanlara yolda kavuşmak için) Habeşistan topraklarına doğru muhâcir olarak yola çıktı.

Nihâyet (Yemen cihetine doğru Mekte’ye beş gecelik mesâfede bulunan) Berkü’l-Ğımâd’a ulaşıncâ (Kureyş kabîlesinden Benûzühre’nin antlaşmalılıarı Hûn ibnü Huzeymeoğullarından meşhur bir kabîle olan) **Kâre**’nin efendisi **İbnü’ d-Değine** (künyeli Hâris ibnü Yezîd) ona rastladı ve: ‘Yâ **Ebâ Bekr!** Nereye gitmek istiyorsun?’ diye sordu.

Ebû Bekr (Radiyallâhu Anh) da (ona o dö-

nem kâfir olduğu için esas gideceği yeri söylemeyip): “**Kavmim beni çıkarttı** (Kureyş müşrikleri benim Mekke’den çıkmama sebep oldu), **ben de yeryüzünde bir zaman dolaşıp Rabbim’e ibâdet etmek istiyorum.**” dedi.

O zaman **İbnü’ d-Değine**: ‘Yâ **Ebâ Bekr!** Senin gibi biri (memleketinden) çıkmaz ve çıkartılmaz, gerçekten sen yok olan bir şeyi dahî kazanır (ve en olmayacak şeyleri dahî elde ederek insanlara başkasının yanında bulamayacakları şeyleri verirsin ve iyilik yollarına cömertçe harcar)sın, sıla-i rahim yaparsın, (işini görmekten âciz olan âile fertlerine âit) yükler çekersin, misâfir ağırlarsın ve haklar(ı yerine getirme) uğrunda başa gelen sıkıntılara karşı (insanlara) yardımcı olursun (senin gibi iyilik sâhibi kimseyi Allâh zâyî etmez). Ben senin hâmin olurum (seni savunurum), haydi dön kendi beldende **Rabbi**’ne ibâdet et.’ dedi. Böylece o geri döndü, **İbnü’ d-Değine** de onunla berâber yolculuk yaptı.

(Mekke'ye döndükten sonra) bir ikindi vakti **İbnü'd-Değine** Kureyş eşrâfını dolaşarak onlara: '**Ebû Bekr** gibi biri (memleketinden) çıkmaz ve çıkartılmaz! Siz yok olan bir şeyi dahî kazan(ıp iyilik yollarına cömertçe harcay)an, sıla-i rahim yapan, taşınması ağır hakları(n îfâsını üstüne alıp) yüklenen, misâfir ağırlayan ve **Hakk**'ın takdîriyle insana ârız olan (borçlar gibi) haklara karşı (insanlara) yardımcı olan bir insanı nasıl çıkartırsınız?' dedi.

Böylece Kureyş, **İbnü'd-Değine**'nin **Ebû Bekr**'e verdiği emânı reddetmeyerek **İbnü'd-Değine**'ye: '**Ebû Bekr**'e emret, **Rabbi**'ne (başka şehirlerde değil de) kendi evinde ibâdet yapsın, orada namaz kılsın, dilediği kadar Kur'ân okusun fakat bu yaptıklarını açık yaparak böylece bize eziyet etmesin. Çünkü gerçekten biz kadınlarımızı ve oğullarımızı fitneye düşürmesinden endişe ediyoruz (onun ibâdetlerini görüp etkilenerek atalarının dînini bırakıp İslâm'a gireceklerinden korkuyoruz).' dediler.

İbnü'd-Değine de bunu **Ebû Bekr**'e söyledi, böylece **Ebû Bekr** bir süreliğine **Rabbi**'ne evinde ibâdet etti, namazını açıktan kılmadı, evinden başka bir yerde Kur'ân okumadı.

Sonra **Ebû Bekr**'in aklına başka bir fikir geldi, evinin önünde bir mescit binâ etti, artık orada namaz kılıyordu ve Kur'ân okuyordu, bunu gören müşriklerin kadınları ve oğulları onu görmek için izdiham yapmaya başladılar, o(nun okuduğu Kur'ân-ı Kerîm âyetlerini dinlemek ve ibâdetlerini seyretmek) onların çok hoşuna gidiyordu, onlar ona ilgiyle bakıyorlardı.

Ebû Bekr çok ağlayan bir adamdı, Kur'ân okuduğu zaman gözlerine mâlik olamazdı, bu durum müşriklerden olan Kureyş eşrâfını korkuttu (hanımları ve çocukları Müslüman olur diye endişeye sevketti).

Bunun üzerine onlar **İbnü'd-Değine**'ye haber sal(ıp onu çağır)dılar, o yanlarına gelince: '**Biz Ebû Bekr**'e **Rabbi**'ne kendi evinde ibâdet etsin diye senin emânınla emân (dokunulmazlık güvencesi) vermiştik, fakat o, bu güvenceyi aştı, evinin önünde bir mescid binâ etti, orada açıkça namaz kılmaya ve Kur'ân okumaya başladı, biz gerçekten kadınlarımızı ve oğullarımızı fitnelendirecek diye korktuk, hemen onu nehyet (ibâdetlerini açıkta yapmasını yasakla)!

Eğer **Rabbi**'ne evinde ibâdet etmekle yetinmek isterse böyle yapsın, yok eğer mutlakâ bunu açık yapacaksa ondan zimmetini (ona verdiği güvenceyi ve dokunulmazlık sözünü) sana geri iâde etmesini iste, zîrâ biz senin güvenceni bozmak istemedik, ama **Ebû Bekr**'in açıktan ibâdet etmesini de kabûl edecek değiliz.' dediler.

Bunun üzerine **İbnü'd-Değine**, **Ebû Bekr**'e gelerek: '**Sen benim senin hakkında (müşriklerle) ne anlaşma yaptığımı iyice bilmektesin, ya bununla yetinirsin ya da sana verdiğim güvenceyi bana geri verirsin, zîrâ ben Arapların: 'Bir adama verdiğim güvence hakkında bana hıyânet yapıldı.' diye duymalarını istemem. (Çünkü bu benim îtibârımı zedeleder.)**' deyince **Ebû Bekr** (*Radiyallâhu Anh*): '**Ben sana zimmetini geri iâde ediyorum, Allâh-u Azze ve Celle'nin zimmetine (O'nun emânına ve korumasına) râzı oluyorum.**' dedi.

O günlerde **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) Mekke'de bulunuyordu. **Nebî** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) o sırada Müslümanlara: “**Şüphesiz bana sizin hicret yurdunuz iki siyah taşlıklı arâzînin arasında bulunan hurmalık bir yer olarak gösterildi.**” buyurmuştu.

Bunun üzerine hicret edenler Medîne cihetine doğru yola çıktı. Evvelce Habeşistan topraklarına hicret etmiş bulunanların büyük bir bölümü de (Müslümanların Medîne'de yerleştiğini duyarak) Medîne'ye döndü.

Ebû Bekr Medîne'ye doğru yola çıkmak üzere hazırlanınca **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ona: “**Biraz sabret! Zîrâ ben bana da (hicret için) izin verilmesini ummaktayım.**” buyurdu. O zaman **Ebû Bekr**: “**Babam sana fedâ! Sen de bunu umuyor musun?**” deyince **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): “**Evet.**” buyurdu.

Böylece **Ebû Bekr** kendini **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e yol arkadaşı olmak için sakladı, yanında bulunan iki yük devesini de dört ay boyunca muğaylan ağacından düşürülen yapraklarla besledi.”

Âişe (*Radiyallâhu Te'âlâ Anhâ*) sözlerine şöyle devâm etti:

“Bir gün biz sıcağın şiddetlendiği zevâl vaktinin evvelinde (babam) **Ebû Bekr**'in evinde otururken birisi **Ebû Bekr**'e: ‘İşte bu **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)! Başını kapatmış vaziyette (geliyor).’ dedi. O saat **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)in bize geldiği saat değildi. **Ebû Bekr**: “**Babam-annem ona fedâ! Vallâhi onu bu saatte (ancak) önemli bir ism-i şerîf (bize) getirdi.**” dedi.

Derken **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) geldi ve (eve girmek için) izin istedi, kendisine izin verilince içeri girdi ve hemen **Ebû Bekr**'e: “**Yanıdakileri dışarı çıkar.**” dedi. **Ebû Bekr** ise ona: “**Babam sana fedâ olsun yâ Rasûlüllâh! Onlar senin âilenden başkaları değiller (nişanlın Âişe, annesi ve kız kardeşi, yabancı yok).**” dedi.

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): “**Gerçekten bana (Mekke'den) çıkış husûsunda izin verildi.**” deyince, **Ebû Bekr**: “**Babam sana fedâ olsun yâ Rasûlüllâh! Seninle yol arkadaşlığı (istiyorum).**” dedi. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) de: “**Olur.**” buyurdu. (O zaman babamın ağladığını gördüm, hâl-buki o vakte kadar kimsenin sevinçten ağlayacağını sanmazdım.)

Ebû Bekr (*Radiyallâhu Anh*): “**Babam sana fedâ olsun yâ Rasûlüllâh! Şu iki yük devesinden birini aliver.**” deyince **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): “**Parayla (alırım ki hicret yolunda infakta bulunmuş olayım).**” buyurdu.

Biz o iki deveyi çok süratli bir şekilde yola hazırladık, bir torbanın içerisine kendileri için azık da koyduk. **Ebû Bekr**'in kızı (kardeşim) **Esmâ** kemerinden bir parça keserek onunla torbanın ağzını bağladı, işte bu sebeple kendisi ‘**Zâtü'n-nitâkayn** (iki kemer sâhibi)’ diye adlandırıldı.

Sonra **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ve **Ebû Bekr** Sevr dağındaki bir mağaraya giderek orada üç gece gizlendiler.

Ebû Bekr'in oğlu (kardeşim) **Abdülâh** onların yanında geceliyordu. O günlerde kendisi çabuk kavrayan, fetânetli genç bir çocuktü.

Seher vakti onların yanından ayrılıp Mekke'de geceleyen biri gibi sabahleyin Kureyş'le birlikte sabahlıyordu. Artık o onlar hakkında kurulan hîle ve tuzaklardan ne duyuyorsa mutlaka onları ezberliyor, karanlık ortalığa işlediği zaman bu haberleri onlara getiriyordu.

Ebû Bekr'in âzatlısı **Âmir ibnü Führeyre** (Ebû Bekr (*Radyallâhu Anh*)a âit) otardığı koyunlardan sabah-akşam sağlabilen bir koyunu saklıyor, sonra yatışı vaktinden bir saat geçince o koyunu onların yanına getiriyordu (onlar da sağıp içiyorlardı). Böylece onlar taze süt içerek geceliyorlardı ki o süt kendi sağmallarının sütü idi ve sıvılığın gitsin (de kıvama gelsin) diye içine kızgın taş konularak pişirilmişti.

Nihâyet gece karanlığının kaybolması yaklaştığında **Âmir ibnü Führeyre** (mağaranın önüne gelip) koyuna seslenerek onu götürüyordu. O üç gecenin her bir gecesinde **Âmir** böylece yaptı.

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ve **Ebû Bekr** (*Radyallâhu Anh*) (Mekke'de bulunuyorlarken) Abd ibnü Adıyyoğulları olan Benüddîl kabîlesinden, (Abdülâh ibnü Ureykîr adında) çok mâhir bir rehberi para ile tutmuştu. Bu adam **Âs ibnü Vâil es-Sehmî** ile antlaşmalı olarak elini yemin suyuna boyamıştı.

Dolayısıyla o, Kureyş kâfirlerinin dîni üzere idi. Fakat onlar ona güvenip bineklerini kendisine teslim etmiş ve üç gece sonra **Sevr** mağarasında buluşacaklarına dâir onunla sözleşmişlerdi. O da üçüncü gecenin sabahında binek develerini kendilerine getirdi.

Böylece **Âmir ibnü Führeyre** ile o delil onlarla berâber yola çıktılar, akabinde o rehber onlara (Usfân'ın alt tarafında kalan) sâhil yolunu tutturdu.”

(*el-Buhârî, es-Sahîh, rakam: 3905, 5/58; 'Abdürrezzâk, el-Musannef, rakam:9743; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:25626, 42/419-421; İbnü Ebî Hâtîm, et-Tefsîr, 6/1799*)

Bu Rivâyetten Çıkarılan Netîce

a) Âişe (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in İslâm'ın bidâyetinde **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in sabah-akşam evlerine gelip gittiğini naklediyor olması İslâm'ın ilk döneminde yaşanan sıkıntıların şâhidi olduğunun açık bir delîlidir. Bu konuda tanıklık yaptıklarını anlatabilmek ise İslâm'ın bidâyetinde dört beş yaşından aşağı olan bir çocuk hakkında tasavvur edilemez.

Nübüvvetin ilk yıllarında en az dört yaşında olan bir çocuk ise hicrette en az 17 yaşında olacaktır. Bu da izdivaç yaşının 18-19 olmasını kabûl etmemizi gerektirmektedir.

b) Âişe (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in Mekke döneminde yaşanan hâdiseleri bu kadar tafsîlatlı bir şekilde anlatması, onun Mekke dönemindeki yaşının çok küçük olmadığına açıkça delâlet etmektedir. Özellikle babasının Habeşistan'a hicret teşebbüsü ile ilgili konuyu anlatırken onu kimin yoldan çevirdiğini, aralarında ne konuşmalar geçtiğini ve bunu müteakip gelişen birçok hâdiseyi tafsîlâtıyla nakletmesi, babasının hicrete kalkışması döneminde **Âişe** (*Radyallâhu Anhâ*) **Vâlidemiz**'in en az 8-9 yaşlarında olduğunu kabûl etmemizi gerektirmektedir.

Zîrâ bu yaşlardan aşağı çağdaki bir ço-
cuğun bu hadisleri bu kadar tafsîlâtıyla
kavrayıp sonradan anlatabilmesi akla
mantığa uygun düşmemektedir.

c) Habeşistan'a hicretin nübüvvetin
beşinci senesinde olduğu ise bilinmek-
tedir. (İbnü Cemâ'a, *el-Muhtasarü'l-kebîr fî sî-
reti'r-Rasûl Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*, sh:36;
İbnü Künfüz, *Vesîletü'l-İslâm bi'n-Nebiyi 'Aley-
hi's-Salâtü ve's-Selâm*, sh:96; Muhammed ibnü
'Ömer Bahrak, *Hadâiku'l-envâr ve Metâli'u'l-es-
râr fî sîreti'n-Nebiyi'l-Muhtâr*, sh:61, 186)

d) Âişe (Radiyallâhu Anhâ) Vâlidemiz nü-
büvvetin beşinci yılında en az sekiz ya-
şında olsa bile bu onun hicrette en az on
altı yaşında olmasını gerektirir.

e) Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)
ile izdivâcının hicretten on altı ay sonra
olduğunu bildiğimize göre bu durumda
evlilik akdinin 18 yaşına birkaç ay var-
ken tahakkuk ettiğini kabullenmemiz ge-
reker.

Bu konudaki sâir delilleri bir sonra-
ki yazımızda inşâallâh derleyip konuyu
hitâma erdireceğiz.

3) Namazın İkişer Rekât Olarak Farz Kılındığını Nakletmesi

İlk defâ namazın ikişer rekât farz kılın-
dığını, mukîm olanlar için daha sonraları
onun dört rekâta çıkarıldığını, ancak
sefer durumlarında yine iki rekât olarak
bırakıldığını ifâde etmesi de dikkat çeki-
cidir.

Nitekim **Âişe (Radiyallâhu Te'âlâ Anhâ) Vâ-
lidemiz:**

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا قَالَتْ: «كَانَتْ
الصَّلَاةُ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ حِينَ فُرِضَتْ، فَزِيدَ فِي صَلَاةِ
الْحَضَرِ، وَأُقِرَّتْ صَلَاةُ السَّفَرِ عَلَى الْفَرِيضَةِ الْأُولَى.»

“Namaz farz edildiği zaman iki rekât
iki rekât olarak farz kılınmıştı, hazar
namazında (mukimken kılınan da öğle,
ikinci ve yatsı namazlarına iki rekât, ak-
şama ise bir rekât) ziyâde edildi, seferin
namazı ise ilk farz üzere bırakıldı (yol-
culukta kılınan namaz iki olarak kaldı).”
(**et-Taberânî**, *el-Mu'cemü'l-Evsat*, rakam:4454,
4/368; **İbnü Hişâm**, *es-Sîre*, 1/243) diye anlat-
mıştır.

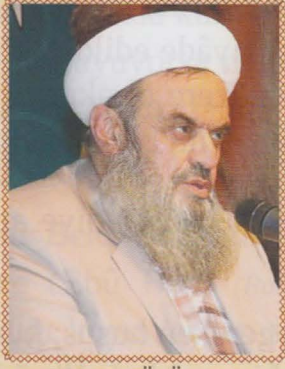
Dikkat edilmesi gereken husus; bu bil-
giyi ondan başka bize, sâdece **İbnü Ab-
bâs, Selmân-ı Fârisî ve Sâib ibnü Yezîd**
(*Radiyallâhu Anhüm*)un intikâl ettirmiş ol-
malarındır. (**et-Taberânî**, *el-Mu'cemü'l-evsat*,
rakam:5409, 5/313; **et-Taberânî**, *el-Mu'cemü'l-ke-
bîr*, rakam:6676, 7/155)

**Selmân-ı Fârisî (Radiyallâhu Anh) Rasû-
lüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Efendi-
miz** ile Medîne'de buluşmuş, **Sâib ibnü
Yezîd (Radiyallâhu Anh) Zâten** hicretten üç
sene sonra Medîne'de dünyâya gelmiştir.

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ) ise,
bi'setin onuncu senesinde, hicretten üç
sene önce ve **Rasûlüllâh (Sallellâhu Aley-
hi ve Sellem)** ve ashâbının **Şi'b-i Ebî Tâ-
lib**'de muhâsara altında bulunduğu dö-
nemde dünyâya gelmiştir.

Demek ki; her üç sahabînin de ne Mek-
ke'nin ilk senelerinde kılınan ikişer rekât
namaza şahid olmalarına, ne de Mi'râc
Gecesi ile gelen beş vakit namaz emrini
görüp intikâl ettirmelerine imkân yoktur.

Öyleyse bu husus, bizzat **Âişe (Radiyal-
lâhu Anhâ) Vâlidemiz**'in müşâhede ederek
yaşadığı bir gerçektir. Bu ise onun, nü-
büvvetin daha ilk günlere muttalî oldu-
ğunu ve yaşının da o gün bütün bunları
kavrayacak noktada bulunduğunu gös-
termektedir.

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

ALLÂH İNDİNDE MAKBUL OLAN DİN SÂDECE İSLÂM DÎNİDİR, SONRADAN İCÂD EDİLEN MUÂSİR DİNLER İSE GERÇEKTE ŞİRKİTİR

Allâh indinde geçerli olan İslâm dîninin esasları “Âmentü” ile kâim olan İslâm dînidir. Bunlar altı esas üzerine kâim olan itikad kâideleridir.

Birincisi; Allâh’a inanmaktır. Ama mutlak manada Allâh’a inanmak geçerli değildir. Yüce Allâh kendini nasıl tanıtmış ve târif etmişse o şekilde inanmak şarttır. Buna biz şart içindeki şartlar deriz. Yüce Allâh’ın ezeli ve ebedî olup kemal sıfatlarla muttasif noksan sıfatlardan münezzehe olduğunu kabul etmektir.

Cenâb-ı Hakk’ın sıfatlarından olan ilim ve kelim sıfatları da kemâlât ile muttasif nekâisten (noksanlıklardan) münezzehtir. Yüce Mevlâ tarafından bize tevdi edilen İslâm dîni de kemâlât ile muttasif olup noksanlıklardan münezzehtir.

Zîrâ kemâldan neş’et eden din kemâl ile muttasif olur. Hâl böyle olunca dîni sosyal hayatta yeterli görmemek ve beşerî hükümleri dîni esasların yerine ikâme etmek ise “Muâsır sözde din” olup gerçekte şirkten ibarettir.

Yüce Allâh’ın noksanlıklardan münezzehe ve kemâlât ile muttasif olan ilminde ve keliminde noksanlığı hayal bile etmeden tasdik etmek Allâh’a inanmaktır.

İkincisi; meleklerle inanmaktır. Meleklerle de Cenâb-ı Hakk’ın onları vasıfladığı gibi yani nurdan yaratılmış, istedikleri şekle girebilen, yemeyen, içmeyen, giyinmeyen, kuşanmayan, evlenmeyen nûrânî varlıklar olarak inanmak îmânın ikinci şartıdır.

Üçüncüsü ise; kitaplara inanmaktır. Allâh'ın kitaplarına; özellikle Kur'ân-ı Kerîm'in mütevâtir Allâh kelâmı olduğuna ve gerek geçmiş kıssalarla gerekse gelecek haberlerle hepsinin doğruluğunu tasdik etmek, hâl-i hazır ve kıyâmete kadar tüm emir ve yasaklarıyla ahkâm ve hukûkî sistemleriyle doğru hatta en doğru olduğunu tasdik etmektir.

Yüce Mevlâ'nın beyanlarına eş değerde başka beşerî olan bilcümle ahkâmı İlâhî ahkâma mukârin olamayacağını kabul lenip tasdik etmektir. Birileri çıkıp "Bu hükümleri dînî hükümler olduğunu kabul ediyorum ama muâsır olması için bunları reddedip muâsır olan ahkâmı daha tasvip ediyorum" derse bu kişi muâsır olan reformize edilmiş dini kabul ederek Allâh indinde müteber olan dînî reddetmiş olur ve bu kişinin itikadı din değil din yerine ikâme ettiği şirkten ibaret olur.

Dördüncüsü; Allah'ın rasulleri ile nebîlerine inanmaktır. Rasulleri beşer olmakla beraber sıradan beşer olmayıp Cenâb-ı Mevlâ'nın seçtiği elçiler olduğunu kabullenmektir. Bunlar Yüce Allâh'tan aldıkları doğru haberleri olduğu gibi insanlara tebliğ eden doğruluk, emanet, fetânet, tebliğ-i risâlet ile memur olan ve Cenâb-ı Hakk'a muhâlefet etmekten münezzeh mübârek varlıklardır.

Bunlar günah işlemezler, belki evlâyı terk etmek manasına gelen zelle işlemleri takdirinde dahi Yüce Mevlâ tarafından uyarılan ve doğruluk üzerine istikrarla vazifelerini yapan elçiler olduğuna inanmak ve tasdik etmektir.

Beşincisi ise; âhiret gününe yani dünyâda yapmış olduğu iyilik ve kötülüğün karşılığını bulmak manasındaki ceza (âhiret) gününe inanmak.

Yapılan iyiliğin bire on, bire yedi yüz

veya nihayetsiz mükâfatla mükâfatlandırılacağı dünyâda yapmış olduğu kötülüğün misliyle cezâsının görüleceği veya af ve şefâatle tamamen ortadan kalkacağı gün olan âhiret gününe inanmaktır. Yani öldükten sonra yeni bir hayatla dirilme günü olan ahirete inanmaktır.

Altıncı şart ise; kadere inanmaktır. Kaderin ezelde takdir edildiğine ancak kişinin "Lâ yezel"de yani yapacağı işlere iyilik veya kötülük olarak uygun şekilde takdir edilmesine inanmaktır. Yani ezeli ve ebedi bilen Cenâb-ı Hakk'ın Ahmet'in dünyaya geldiğinde yapacağı iyilik veya kötülüğün Kendisi tarafından ezelden bilinmesi ve takdir edilmesidir.

Allah'ın takdiri Ahmet'in ne yapacağını ve neyi yapmayacağını ezelden bilmesi ve Ahmet'in fiiline göre takdir ve tayin etmesidir.

Hiçbir şekilde Cenâb-ı Hakk'ın takdiri bizleri herhangi bir işi yapmak veya yapmamak hususunda cebretmesi düşünülemez, öyleyse kul kendi işini kesbe-den, Cenâb-ı Mevlâ'nın da kulun kesbedeceğine bilip ezelde onu takdir etmesi demektir. Yani Allâh Celle Celâlühû'nun takdiri kulun kesbine tâbîdir. Bundan dolayıdır ki kul mes'ûl veya me'cûr olur.

İşte iman esaslarına bu şekilde inanmak cenâb-ı peygamberin Allâh katından getirdiği İslâm dînine inanmaktır. Bu inancın dışına çıkmaksa din adıyla dinden olmayan ve dinin karşıtı olan muâsır dine intisap etmektir ki asrımızda bazıları tarafından yaşanması tasvip edilen sözde dinden ibâret olur.

Cenâb-ı Hak bizleri gerçek olan İslam dînini olduğu gibi kabul etmeyi nasîb eylesin. Netîcede felaha kavuşma bişâretini müjdeleyen İslâm dînî üzerine itikad edip yaşamayı nasîb eylesin. Vesselâm...

Mahmud Efendi
Hazretleri'nin
KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- Yediğin, içtiğin, harcadığın senin olmayacak. Bir fakir buldun sevin, o verdiğiğin senin olacak.
- Birbirimize iyilik edelim, birbirimize kötülük edersek Amerika'yı, Avrupa'yı sevindiririz. **Allâh** bizi onları sevindirmek için mi yarattı?!
- Birbirimizin kârını sevelim, böyle arzu ediyor **Allâh** (*Celle Celâlühû*). Nasıl ki bir evin reisi o evdeki insanların birbirini

sevmesini isterse **Allâh** da bütün kullarının iyi geçinmesini, birbirini sevmesini istiyor, böyle seviyor. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): “**Bütün mahlûkat Allâh-u Teâlâ’nın ehl-ü iyâli gibidir, onlar içinde en çok sevdiği kimse, kullarına en faydalı olandır**” buyuruyor.

● **Efendi Babam** (*Kuddise Sirruhû*): “Zerre kadar îmânı olan herkese hakkım helal olsun” derdi. Sebebini de şöyle izah ederdi: “Yarın âhirette **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimiz** ümmetini cehennemden kurtarmak için uğraşacak. Ben ise hakkımı helal etmediğim takdirde onun ümmetinin cehennemde kalmasına sebep olacağım. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ile karşı karşıya gelmekten **Allâh’a** sığınırım. Onun tarafında olmak isterim, karşısında değil.”

Biz de böyle diyelim. Nefsimize uyup birbirimizin zararını istemeyelim. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) buyuruyor ki: “**Allâh’ın mahlûkatına merhamet etmeye merhamet edilmez.**”

● Fakir, fukarâyı gözetmek lâzım! Fakirlik zor iştir arkadaşlar. Karnın acıkır, yemek bulamazsın, ekmek bulamazsın. Sadece ekmek bulsan yine iyi! **Cenâb-ı Hakk** cümlemizden razı olsun. Rızkımızı helâlinden ihsân eylesin.

● Para da lazım oluyor! Mesela hoca lazım, hoca nerde yetişiyor? Medresede. Medrese olmasa talebe nerede okuyacak? Medreseyi de yapmak için para lazım.

● Bir adama yaptığı iyilikten sebep teşekkür ederiz. **Allâh-u Teâlâ** bize ne kadar çok iyilik etti, Ona şükredelim.

● Hiç sert konuşmayın, güzellikle anlatın. Birisi size kötülük etse, siz iyilik edin. O yaptığından utanır, sonra özür diler. **Mevlâ Teâlâ** bizimle oynayanları hayırla yola alsın.

● **Yâ Rabbi!** Bütün iyilikler Sendendir. Kötülüklerin sebebi nefsimizdir. Sen her gün bizi iyilikte artır.

● **Mevlâ Teâlâ** iyilik edenlerin iyiliğini zâyi etmez.

● **Allâh-u Teâlâ** bize çok iyilik ediyor ama biz hiç bu iyilikleri bilmeyiz. Kafada akıl yok çünkü.

● Bu kadar iyilikler ile seni kuşatan **Allâh-u Teâlâ**’dır.

● **Mevlâ**’nın kullarına yaptığı iyilikleri kimse yapmaz, gene de kullar **Mevlâ Teâlâ**’yı bilmez.

● **Allâh**’ın mahlûkatına iyilik etmek kadar büyük bir şey var mı?! En büyük iyilik; insanlara şeriatı, tarikatı, hakîkatı, marifeti öğretmektir.

(Mahmud Efendi Hazretleri’nden Duyulan Hikmetli Sözler, sh:191-192)

MUSA CARULLAH ÂFETİ VE MEHMET GÖRMEZ -2-

(Mehmet Görmez Tarafından Eserleri Yayınlanan Musa Carullah'a Ait Kitaplardaki Hezeyanlar)

DR. AHMET GELİŞGEN Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

Bir önceki yazıdaki “MUSA CARULLAH’IN FİKİRLERİNDEN ÖRNEKLER” başlığından devam ediyoruz...

c) Musa Carullah Sünnet’i Savunmak İçin Yazdığı Kitapta, Sünnet Dahil Bütün Şer’î Delilleri Bozma Çabası İçerisindedir

Sözde, Sünnet’i savunmak için yazdığı “*Kitabu’s-Sünne*”-de¹ Musa Carullah, sünnet hakkında son derece çarpık fikirleri sürmektedir.

Bu hususta söylediklerinden örnekler:

“Şüphesiz bütün ümmetler, bilge (hekim), büyük insanların ve peygamberlerin yaşamları süresince söyledikleri ve yaptıklarını kutsal, toplumsal birer sünnet olarak addetmiş ve bu sünnetler her türlü işlerinde onlara rehberlik etmiştir. Bu husus toplumların yapısında hiç kimsenin inkâr edemediği ve akli başında hiç kimsenin de inkâr edemeyeceği fitrî/tabii bir durumdur. Hiç kimse Hâtemu’l-Enbiyâ Hazreti Muhammed’i bu bilge kimselere, büyük insanlara ve bütün peygamberlere verilen böylesi bir şereften istisna edemez.”²

Bu ifadelerle göre, Hazreti Peygamber (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*), toplumsal sünnet sahibi diğer bilge ve filozoflar gibi(!) kutsal olmayı ve rehberliği hak etmektedir. Peygamber Efendimiz’in sünnetine uymanın meşruluğuna delil olarak Carullah, bilge ve filozofları gösteriyor. “Onların sünneti varsa, Hazreti Peygamber’in niye olmasın” diyor ve bu surette güya Sünnet’i savunmuş oluyor(!).

Şimdi de şu ifadelerine bakalım: “Allah Teâla bütün peygamberlerin en basit hallerini dahi sonra gelen herkese (örnek kılmış) ve onlara (sürekli anılacak) bir ün kazandırmıştır.”³

İfadeye göre, önceki bütün peygamberlerin en basit halleri, sonra gelen herkese örnek ve sünnet oluyor(!). Bu durumda Carullah’ın sünnet anlayışına göre, bugünkü Tevrat ve İncil’de anlatılanlar da bize örnek(!) demektir. Bu ifadelerle Carullah’ın asıl anlatmak istediği de budur zaten.

Filozofların, bilgelerin ve her peygamberin en basit halinin sünnet olduğunu belirten Carullah’ın; bunun karşısında, “her hadisin sünnet olmayacağı” belirtmesi, O’nun maksatlılığını ortaya koyan çok önemli işaretlerden biridir.⁴

Musa Carullah, peygamberler gönderilmeden de insanların akıl yoluyla şeriat ilkelerine ulaşabileceklerini savunmaktadır. Çünkü insan, Kur’an indirilmeden önce de açık bir “beyyine” üzere olup Şeytan’dan uzak olabiliyor-muş(!). Gelen kitap, insanın sadece aklında ve kalbinde olanı teyid etmiş oluyormuş(!) ...⁵

Sözde “Kur’an İslamı”na karşı çıkmak için hazırlanmış bu kitap, zihinleri karmakarışık edecek sakıncalı açıklamalarla doludur. Bunlardan birkaç örnek şöyledir:

ca) Musa Carullah’a Göre Sünnet Kur’an’ı Değil, Kur’an Sünnet’i Açıklayıcıdır

Bilindiği gibi sünnet, dini hükümler için Kur’an’dan sonra gelen ikinci ana kaynaktır. Kur’an’daki hükümlerin açıklaması, uygulaması ve bazen de Kur’an’da bulunmayan hükümler için Sünnet’e bakılır. Makbul sünnet, ibadet, muâmelat ve ukubatta delil teşkil eder. İtikâdi konularda yalnızca müte-

vatir ve sahih meşhur sünnet delil olur. Haram helalî ortaya koyma konusunda Kur’an’la sahih sünnet arasında fark yoktur.

İslami literatürdeki bu bilinenlerin aksine Musa Carullah, Sünnet’i birinci ana kaynak, Kur’an’ı ise, Sünnet’i te’yid ve tespit eden ikinci kaynak olarak göstermektedir. Bu iddiasını ispatlamak için de bütün şer’î hükümlerde önce Sünnet’in varid olduğunu, sonra Kur’an’ın bunları tespit ettiğini ileri sürmektedir.⁶ Carullah’ın, burada Sünnet’ten kastettiğinin, “yaşayan sünnet”, yani toplumun yaşadığı dini hayat olduğunu da göz ardı etmeyelim...

Musa Carullah

Carullah'ın bu görüşü, Kur'an ve Sünnet'e aykırı olduğu gibi, tarihe ve sahih bilgiye de aykırıdır. Musa Carullah'ın iddiasıyla, yukarıda ne denli yanlış olduğunu izah ettiğimiz "*Kur'an İslamı*" saçmalığına kapı aralanabilir. Musa Carullah'ın dediği gibi Sünnet, asıl kabul edilirse, "şu hadis zayıf, bu uydurma, bunlar da tarihsel" yorumlarıyla önce Sünnet yok edilir. Carullah'a göre Sünnet asıl olduğuna göre, bu durumda asıl yok edilmiş olmakla, fer' kabul edilen Kur'an'ın bina edileceği bir temel de ortadan kaldırılmış olur. Sonuçta temeli bulunmayan Kur'an da kendiliğinden münfesih olur.

Nitekim Musa Carullah, "*Hazreti Peygamber'in bazı uygulamalarının dini*

tebliğ amacıyla değil, Arap örf ve adetleri gereği ortaya çıktığını" belirtmektedir. Devamında ise Carullah: "İslam genişliği gereği, her ümmeti kendi tabiatı ve âdeti üzerinde serbest bırakmıştır. Hiçbir ümmete başka bir ümmetin adetlerini dayatmamıştır"⁷ demektedir.

Bu takdirde dinimizin evrenselliği ve hayatı tanzime yönelik hükümleri nerede kalır ki?! Her toplum tabiatı ve âdeti üzere serbest kalsaydı, Peygamber Efendimiz'in hiçbir mücâdelesiz olmaz ve o günkü Arap toplumu kendi örf âdetine göre yaşardı. Carullah'ın bu fikrindeki asıl maksad, ona göre Araplara inmiş olan "İslam Dini"nin, başka kavimler hakkında geçersiz olduğu düşüncesine kapı aralamaktır.

cb) Musa Carullah'a Göre Akla Uymayan Hadisler Uydurmadır

Musa Carullah, sadece akla uymayan değil, Kur'an'a, fıtrata, tarihi hakikatlere, makam ve karineye uymayan hadislerin de uydurma olduğunu söylemektedir.⁸

Bu şartlardan herhangi birine uymayan hadisler uydurmadır denirse, dini literatürde hadis kalmaz. En masum gibi görünen şarttan -Hadis'in Kur'an'a uygun olması- şartının nerelere götüreceği konusuna bir örnek verelim: Bir kadının halası veya teyzesiyle birlikte aynı anda bir erkeğin eşleri olarak bulunması dinen haramdır. Bu hüküm Kur'an'da yoktur, Sünnet'in ortaya koyduğu bir hükümdür. Aynı şekilde yeminle hüküm vermek, âkileye diyet, ninenin mirası, yırtıcı kuşların etinin haram olması gibi şer'î hükümler de Sünnet'in müstakil olarak koyduğu ve Kur'an'da yer almayan hükümlerdir.⁹

"*Kur'an'a uymayan hadis uydurmadır*" genellemesi yapılırsa, hadislerle karşı ciddi bir suistimalin önü açılmış olur. Temelde sünnet, hiçbir zaman Kur'an'a aykırı düşmez. Bu bakımdan din; akılla, mantıkla, tarihle, fıtratla vb. şeylerle de-

ğil, vahiyle belirlenir. Bunun da kaynağı Allah ve Rasül'dür. İkisi birbirinden ayrılamaz. Aksi halde "hevâ"ya dayalı beşerî bir din ortaya çıkar.

Musa Carullah, başka bir eserinde akıl hakkında şöyle demektedir:

“Hikmet sahibi bir alim için, istikamet üzere olan bir akıl, her şeyin ölçüsüdür.”¹⁰

Bu ölçü tam bir ölçüsüzlük örneği ve ciddi bir saptırma kuramından başka bir şey değildir. Zira âlim kimdir? Hikmet sahibi âlim kimdir? İstikamet sahibi akıl nasıl bilinir? Bütün bunlar, soyut ve belirsiz kabullerden ibarettir. Böyle bir kurgu ile vahyin bağlayıcılığından sıyrılmanın ve hevâlara uygun bir din tesis etmenin yolu açılmış olur.

Doğruyu veya hakikati tespitte aklın temel kabul edilmesi halinde, birkaç kitap ya da sıradan bir Kur’an meali okuyan kimsenin, “*ben hikmet sahibi bir âlimim, aklımla dinde her türlü hükmü koyabilirim*” demesi halinde kendisine itirazda bulunulamaz. Bu durum, Musa Carullah’ın yukarıda belirtilen “*herkesi fikir hürriyeti ve içtihad yetkisi verilmeli*” düşüncesiyle de uygunluk arz etmektedir.

cc) Musa Carullah’a Göre Akıl Dinde Asıldır ve Birinci Kaynaktır

Carullah’a göre akıl, dinin birinci kaynağıdır.¹¹ Ona göre her akıl bir “nebi”dir.¹² Carullah’ın bu görüşlerine göre aklın, dinin kaynağı yerine konduğu, dolayısıyla şâri‘ makamına oturtulduğu açıktır.

Akıl ve şeriat ilişkisiyle alakalı olarak Carullah şunları söylemektedir:

“Hür akıl mizan-ı hakikattir. Hakikatın haklılığı vezn-i akıl ile sabit olur. Aklın terazisine hafif gelen şey, hakikat pazarında rayiç bulmaz. Menkul’un sıhhati için sarîh akla mutabakat zaruridir. Sahih menkul daima sarîh mâkula mutabık

olur. Sarîh mâkula ters düşen menkul, hiçbir vakit sahih olmaz.”¹³

Burada “menkul”, nakledilen anlamına, “nakli delil” demektir. Naklî delil vahiydir. O da Kur’an ve Sünnet’tir. Bu ifadelerle göre, akla uygun olmayan hiçbir dini delil ve hüküm kabul edilmeyecektir(!). Bu da doğrudan rasyonalizm/akılcılık demektir. Görüldüğü gibi Carullah’a göre akıl, her hakikatin terazisidir. Ona göre hakikatin haklılığı, aklın terazisi ile sabit olur. Akıl terazisinde hafif gelenler, hakikat pazarında değer bulmaz. Menkul’un (naklî delilin) doğru kabul edilebilmesi için, açık akla uygun olması zorunludur. Ona göre, akla uymayan menkul (naklî delil) hiçbir zaman sahih olmaz(!)¹⁴

Halbuki insan aklı, Allah’ın irade ve düşüncesine denk midir ki de onun hükümlerini tartabilsin?! Kaldı ki bir şeyi değerlendirebilmek veya tartabilmek, tartılan bilginin kaynağından daha üstün olmayı da gerektirir. Bu konuda Hazreti Ali (Radiyallâhu Anh)ın sözü çok vecizdir: “*Din akılla olsaydı, insanlar mestin üstünü değil, altını meshetmeleri gerekirdi.*”

Carullah’ın bu fikirlerine göre Kur’an ve Sünnet’te gelen hükümler, akla uymadığı gerekçesiyle kolaylıkla reddedilecektir ki bu, apaçık sapıklık demektir. Carullah, akla verdiği önemden dolayı, felsefeyi reddetmeyi de “*aklı boyunduruğa almak*” olarak görmektedir.¹⁵

Halbuki akıl, dinde nakille bildirilen şeyleri anlama aracıdır, dini hükümleri doğrudan belirleme aracı değildir. Yukarıda da belirtildiği gibi, dinin inanç, ibadet, nübüvvet ve ahirete ilişkin konuları, sadece nakille (vahiyle) bilinir.¹⁶

Bu sahada akıl terazisi çekmez. **İmam Şâtübî** de şer'î hükümlerde, aklın nakle tâbi olması gerektiğini, aklın alanının naklin müsaade ettiği oranda geçerli olduğunu belirtmiştir.¹⁷

Carullah, bilginin kaynaklarını anlatırken, kendince önem verdiği her kaynağı, dinde birinci kaynak olarak nitelemektedir. Örneğin yukarıda akli birinci kaynak ilan etmişti.¹⁸ Bu yüzden Carullah, **“en sapık fırka, akli ve akli delili, nakli bilgilerle çelişiyor iddiasıyla iptal eden fırkadır”** diyebilmektedir.¹⁹ Başka bir yerde ise “keşf” ve “ilhamı”, en doğru ve en kuvvetli bilgi olarak nitelemektedir.²⁰ Bu durumun apaçık bir çelişki olduğu aşikardır.

cd) Musa Carullah’a Göre Keşf ve İlham Dinde Kesin Delildir(!)

Carullah, keşf ve ilhamla ilgili olarak, **“Gerçeğe en uygun, en doğru, en kuvvetli, en kapsamlı, en geniş bilgi ise keşf, ilham ve vahiyle elde edilen bilgidir”**²¹ demektedir. Halbuki vahyi, keşf ve ilhamla eş tutmak, son derece sakat bir düşüncedir. Musa Carullah’ın, vahyi bu ifadelelerin arasında zikretmesinin nedeni, vahye önem verdiği görünümünü vermektir. Halbuki buradaki asıl maksadın, ilham ve keşfi vahiyle eşit tutarak, vahyin itibarını sarsmak olduğu düşüncesindeyiz.

Carullah keşf ve ilhamı, gerçeğe en uygun, en doğru, en kuvvetli, en kapsamlı ve en geniş kesin delil kabul ederken, **fıkıh usulü ve kelâm/akâid kitaplarında yazanların, şüphe yaratmaktan başka bir işe yaramadığını ifade etmektedir.** Çünkü kötülediği bu ilimler, dine sokulmak istenen batıl düşünceler karşısında tartışmasız bir engeldir.

Carullah’a göre felsefede Sokrat’ın, tıpta Hipokrat’ın, matematikte Arşimet’in, ilahiyatta Pisagor’un ve diğer ilim ehlinin ortaya koydukları bilgiler, Allah’tan aldıkları birer keşf ve ilhamdır(!).²² Dolayısıyla bu sayılanlar Carullah’a göre kesin ve doğru bilgilerdir. “Sünnet genel itibariyle kesin bilgidir” dese de yukarıda belirttiğimiz gibi, kendisinin inandığı Sünnet’in, İslam âlimlerinin tanımladığı sünnetle hiçbir alakası yoktur. Filozofların görüşlerini bile Allah kaynaklı kabul eden bir zat, yukarıda belirtildiği gibi sahabe hadisin uydurduğunu dahi söyleyebilmektedir.

Aslında “keşf”, ruhun ya da nefsin gerçeğe vâkıf olması, melekût âleminin ortaya çıkması demektir.²³ “İlham” ise kazanıma dayalı bir bilgi veya düşünce olmaksızın, feyz yoluyla kalbe atılan manevi şeydir.²⁴

İslam akaidindeki ağırlıklı görüşe göre, peygamberlerden başkaları için keşf ve ilham, şer'î bir delil değildir. Kelâmcılar dışındaki bazı âlimler aksi görüş beyân etmişlerse de ileri sürdükleri şartlarla, çoğunluğun görüşüne katılmışlardır.

Allah Teâlâ bazen sâlih kullarına bazı konularda keşfini açabilir ya da bazı kullarına ilham verebilir. Veli kullara doğru ilham da gelebilir. Fakat vicdani olmaları hasebiyle ilham ve keşfin doğru mu yanlış mı olduğu öncesinde bilinemez. Bu yüzden bunlar, herkes için bilgi ifade etmez, sadece kişinin kendisi nazarında ilim ifade edebilir. Bu yüzden keşf ve ilhamla sadece sahibi amel edebilir. Başkasını ise keşf ve ilham bağlamaz.²⁵ Keşf ve ilham dinde delil kabul edildiğinde, herkes olanı da olmayanı da din diye iddia etmeye kalkışır.

Carullah'ın amacı da zaten, keşf ve ilham olduğu iddiasıyla dini delillere aykırı düşünceleri topluma kabul ettirmektir.

Devam edecek inşâallâh.

Bu makale www.ahmetgelisgen.com adresinden alınmıştır.

Dipnotlar:

- 1 Mehmet Görmez çevirisidir.
- 2 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 17.
- 3 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 18.
- 4 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 26.
- 5 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 98.
- 6 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 99.
- 7 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 29.
- 8 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 26.
- 9 Abdülkerim Zeydan, el-Medhal li Diraseti's-Şeriatî'l-İslamiyye, s. 164.
- 10 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 29.
- 11 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s.87.
- 12 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 82.
- 13 Mehmet Görmez, Musa Carullah Bigiyef, s. 82.
- 14 Mehmet Görmez, Musa Carullah Bigiyef, s. 82.
- 15 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 21.
- 16 Gazzâlî, Mustasfâ, I/377.
- 17 Şâtübî, el-Muvâfakât fî Usûli's-Şerîa, I/79.
- 18 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s.87.
- 19 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 93.
- 20 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 92.
- 21 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 92.
- 22 Musa Carullah, Kitâbu's-Sünne, s. 92.
- 23 Tehânevî, Keşşâfü Istulâhâtî'l-Fünûn, IV/19, 20.
- 24 Tehânevî, Keşşâfü Istulâhâtî'l-Fünûn, IV/93.
- 25 Ebu'l-Muîn en-Nesefî, Tebsiratü'l-Edille fî Usûli'd-Dîn, Başak Matbaacılık (DİB Yayınları, Tahkik ve neşre hazırlayan: Hüseyin Atay), Ankara, 2004, I/35; Sadeddîn Taftâzânî, Şerhu'l-Akâid, el-Mektebetü'l-Hanefiyye, Dârur't-Tıbbâti'l-Âmire (offset), İstanbul, (t.y.), s. 45, 46; Tehânevî, Keşşâfü Istulâhâtî'l-Fünûn, IV/94; Ali Arslan Aydın, İslam İnançları Tevhid ve İlm-i Kelam, Sistem Matbaacılık, İstanbul, 1985, s. 129, 130; Şerafettin Gölçük-Süleyman Toprak, Kelam, Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Konya, 1988, s. 291. Keşf hakkında ayrıca bkz. DİA, XXV/315, 319.

Sevdiklerinize Hediyeler Bu Sepette...

herseybusepette.com

İNDİRİMLİ FIRSAT ÜRÜNLERİ

GÜVENLİ ALIŞVERİŞ

HIZLI KARGO

0 (212) 912 10 58

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN OTUZ İKİNCİ ŞEYHULİSLÂMI

HOCA ABDÜRRAHİM EFENDİ

(Rahimehüllâh)

Vilâdet târihi: Bilinmiyor - Vefât târihi: 1066 / 1656

Şeyhulislâmlık târihi: 20 Rebî'ulevvel 1057 - 8 Receb 1059 / 25 Nîsan 1647 - 18 Temmuz 1649

Şeyhulislâmlık müddeti: 2 yıl, 2 ay, 23 gün - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 32. Şeyhulislâm

Meşihat makâmındaki sırası: 41 - Meşihat dönemindeki pâdişah: **Sultan İbrâhîm ve 4. Mehmed**

- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

Adana'da doğdu. Babasının adı **Mehmed Efendi**'dir.

- İlmî Hayâtı ve Vazîfeleri -

Adana'dan doğudaki illeri giderek orada mantık, matematik, geometri, biyoloji gibi ilimleri okuduktan sonra Diyarbakır ulemâsından **Ahmed el-Müncelî**'den tahsil gördü. Ardından **Hüseyin Halhalî** ve **Sadreddinzâde Mehmed Emin Şirvânî**'den ders aldı.

Daha sonra (Hoca Sa'deddîn Efendi'nin oğlu) **Hocazâde Kazasker Abdülazîz Efendi**'ye intisâb etti ve ondan mülâzım oldu. Bu zâtın oğlu olup ileride şeyhulislâm olan **Bahâî Mehmed Efendi**'nin husûsî hocası oldu.

1620-1624 târihleri arasında Siyavuş Paşa Medresesi (Bkz: Resim-1), Hâfız Ahmed

Paşa Medresesi ve Mustafa Paşa Medresesi'nde (Bkz: Resim-2), ardından Sahn-ı Semân (Bkz: Resim-3), Gevher Sultan, Ayaşofya medreselerinde müderrislik yaptı.

Bir süre sonra kadılık mesleğine geçerek 1634'te Yenişehir kadısı oldu. Bu görevindeki 4 senenin ardından Süleymânîye ve Sultan Ahmed medreselerine (Bkz: Resim-4) müderris tâyin edildi.

1-Süleymânîye'deki Siyavuş Paşa Medresesi

2-Çemberlitaş'taki Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Medresesi

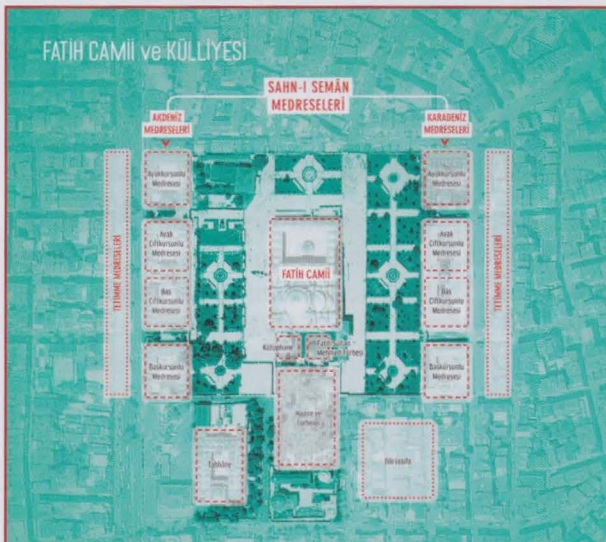
1638'de önce İstanbul pâyesini aldı, sonra fiilen İstanbul kadısı, 1641'de de Anadolu kazaskeri oldu. Ardından Edirne'ye sürgün edildi.

Kısa bir süre Adana kadılığı yaptıktan sonra 1645'te Rumeli kazaskerliği görevine getirildi.

- Şeyhulislâm Olması -

Abdürrahîm Efendi 25 Nisan 1647'de de şeyhulislâmlığa getirildi. (Bkz: Resim-5)

Abdürrahîm Efendi'nin şeyhulislâm-lığı döneminde en önemli icraatı, **Sultan İbrâhîm**'in önce hal'ine, daha sonra da katline fetvâ vermesidir. Bu konuda ocak

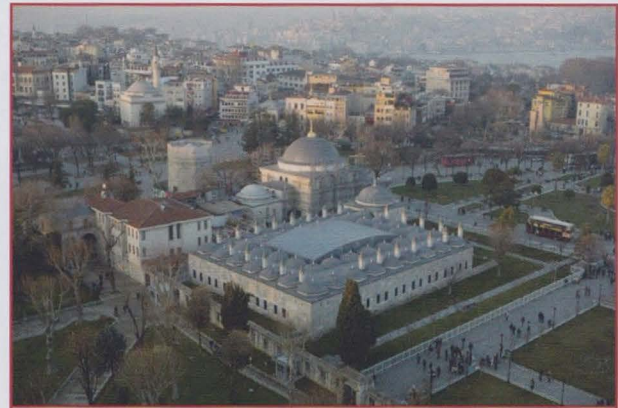
3-Fatih Câmii'ni çevreleyen Sahn-ı Semân medreselerinin şeması

ağalarını yanına almış, ayrıca ulemânın da desteğini sağlamıştı.

18 Temmuz 1649'da ocak ağalarının aşırı hareketleri sırasında **Murad Paşa**'nın gadrine uğrayarak azledildi ve Mekke'ye gönderildi. Hacdan sonra Kudüs kadılığına tâyin edildi. Bir süre sonra yine ocak ağalarının aracılığı ile İstanbul'a döndü ve kendisine Üsküdar kadılığı verildi.

- Vefâtı -

Ağalar Vak'ası (1651) sırasında İstanbul'dan çıkarılarak kadı olarak Belgrad'a gönderildi, 6 Şubat 1656'da orada vefât etti ve Belgrad'da maalesef bugün ayakta olmayan İmâret Camii avlusuna defnedildi.

4-Sultan Ahmed Câmii ile Ayasofya Câmii-i Kebîri arasındaki Sultan Ahmed Medresesi

- Şahsiyeti -

Müderreslik hayâtı boyunca pek çok talebe yetiştirdiğinden "Hoca" ünvanıyla anılan **Abdürrahîm Efendi** bilgili, dürüst ve doğruyu söylemekten çekinmeyen bir âlimdi.

Üçü de ileride şeyhulislâm olan **Bahâî Mehmed Efendi**, **Bolevî Mustafa Efendi** ve **Minkârîzâde Yahyâ Efendi**, **Abdürrahîm Efendi**'nin talebelerindendir.

Sultan İbrâhîm'in hal'i ve öldürülmesi olaylarının bizzât içinde bulunmuş ve olayların akışında tesiri olmuştur.

Doğru söyleme husûsunda hatır-gönül tanımadığından etrâfındaki birçok kişi kendisine gücenmiştir.

Zevcesi (eşi) **Sâliha Hanım**, **Şeyhulislâm Hoca Sa'deddîn Efendi**'nin oğlu olan **Kazasker Sâlih Efendi**'nin kızıdır.

Abdürrahîm Efendi'nin üç erkek çocuğu olup bunlardan **Abdullâh** adındaki müderris olmuştur. Diğer ikisinin adı ise **Mehmed Emîn** ve **Mehmed**'dir.

- İlmî Eseri -

Kâtib Çelebi çeşitli konularda onun desteğini görmüştür. Şöyle ki çalıştığı kalemde (memûriyette) yükselmeyen bu kıymetli zâtı ikinci halîfeliğe yükseltmiştir. Hattâ **Kâtib Çelebi** ondan aldığı bilgileri yer yer "**Fezleke**"de zikretmiştir (2/293).

Bâzı kitapların kenarlarına yazdığı hâşiyeler dışında herhangi bir eseri bilinmemektedir.

Rûhu için el-Fâtîha.

Kaynaklar:

Abdürrahîm Efendi'nin bir fetvâsı (cevap kısmı kendi el yazısıyladır)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 زید بن اجمارہ محدث و مولد الیہ فی سنہ اول ان سنہ ۹۰۰ بقدره قمری
 اولوب عرضہ فالدہ زید عرضہ زبورہ اورینہ سونن منزل الیہ اجارہ
 مجد مجرب و طبعی از زید دکان حدوتش اولوب حاله سونن الی
 و لک اجارہ مولد سنی زید و زید طلب لک زید و زید اول و لک
 برقع زید و زید سناجو اولوب طبعی اول لک اجارہ مولد لک و زید
 کتب زید لک فکدر اولوب سناجو اولوب طبعی اول لک اجارہ اول لک
 ام اول لک

5- "Allâhümme yâ Veliyye'l-ismeti ve't-tevfik, nes'elüke'l-hidâyetu ilâ sevâi't-tarîk

Bu mesele beyânında eimme-i Hanefiyye'den cevap ne vechiledir ki?

Zeyd'in icâre-i mu'accele ve mü'eccele ile tasarufunda olan menzili harîkde muhterik olup arsa kaldıkda Zeyd arsa-i mezbûre üzerine ma'rifet-i mütevellî ile icâre-i ma'acceleyle mahsûb olmak üzere dükkân ihdâs etmiş olsa, hâlen mütevellî ol dükkânın icâre-i mü'eccelesini Zeyd'den talep eyledikde, Zeyd mücerred ol dükkâna birkaç zamândır müste'cir olmayup hâli olmağla icâre-i mü'ecceleyi virmem deyüp virmemeğe kâdir olur mu? Beyân buyrulup musâb olalar!

el-Cevâb: Allahu a'lem, olmaz.

Ketebehû el-fakîr Abdurrahîm ufiye anh."

(Mehmet İpşirli, Tdv İslâm Ansiklopedisi, 1/289; Müstakimzâde Süleymân Sa'düddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:54; Aynı mlf., Devhatü'l-meşâyih (me'a-zeyl), Süleymâniye Ktp., Yazma Bağışlar, rakam:5497, verak:24b-25b; Şeyhî, Vekâyi'u'l-fuzalâ, 1/194, 235-236; Kâtib Çelebi, Fezleke, 2/292-293; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 3/330; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:374-375, 753; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'l-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/456-462; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:71-72; Başbakanlık Devlet Arşivleri

Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:13; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhulislamları, sh:259; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/124; Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, 4/467; Tayyip Gökbilgin, Meb İslam Ansiklopedisi, 5/2, sh:883-885; Muhibbî, Hulâsâtü'l-eser, 2/411-412)

İletişim adresi: hasan.kudu@hotmail.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

HİLÂFETİN KUREYŞ'E ÂİDİYETİ MESELESİ -1-

Adetullah gereği kâinatın nizam ve düzeni esbap dairesinde deveran eder. Allah Azze Celle bir takım emir ve yasaklarına muhatap kıldığı insanlara vazifelerini bildirmek üzere peygamberler göndermiştir. Peygamberler Allah Teâlâ'nın bu anlamda halîfeleridirler.¹

Hadd-i zatında her ne kadar Allah Azze ve Celle bu şekildeki bir hilâfete muhtaç değilse de beşerin tâkâti bizzat Zât-ı Bârî'den feyz almaya liyâkatli olmayıp istûdât anlamında da yetersiz olunca² bu manadaki bir hilafet kaçınılmaz olmuştur.

Çerçeveyi biraz daha genişletip mevzuya daha kapsamlı bir bakış açısıyla yaklaşacak olursak şunu söyleyebiliriz: İnsan yeryüzünde Allah Teâlâ'nın halîfesidir.³ Bu hilafet, insanın yeryüzünde ilâhî hükümleri icra etmesi ve Ahkamullâh'ı onun mülkünde tenfiz etmesi/geçerli kılması manasındadır. İnsanın kainattaki yegâne vazifesi de budur.⁴

Bu ulvî gayeyle beraber yeryüzüne gönderilmiş olan insanların birinci vazifesi hilâfeti ihya edip İlâhî emirlerin ve yasakların yürürlüğe geçmesini sağlamak amacıyla imam tâyin etmeleridir. Mesnedini şerîatin veya aklın tâyin ettiği bu vazife insanların bütününe kifâi olarak farzdır; bir kısmının yerine getirmesiyle diğerlerinden yükümlülük düşmektedir.⁵

Bir kısım hadislerde “Zıllullâh”⁶ şeklindeki tabire muhatap kılınan halîfenin İslam'da bu denli bir ehemmiyeti vardır. Zira ahkâm-ı şeriyeyi tenfiz edecek, işleri ehline tevdi edecek olan ve buna benzer birçok vazifeyi üstlenecek olan halîfedir.

Halîfe her ne kadar bir kul ise de kendisinde bulunan güç, sulta, muhafaza etme gibi şeref ve ihtiyaçsızlık anlamını taşıyan sıfatlarla Allah Teâlâ'nın yerdeki zılli olma salahiyetini haiz olmuştur.⁷

Bunu yerine getirebilmesi için insanlar arasında itibarı olmalı ve söylediği şeyleri kabullenmeleri için sâir kişilere karşı üstün vasıfları bulunmalıdır. Bunun için ulema, bazı âyet-i kerîmelerden istinbât ettikleri Müslüman olmak, takva sahibi ve âdil olmak, müctehid olmak, cesur olmak vb.⁸ gibi vasıfları halîfe olacak kişide gerekli görmüşlerdir.

Bizler de bu makalede yukarıda izah ettiğimiz gibi, Allah'ın hükümlerinin yeryüzünde hâkim kılınması gâyesine mâtuf olarak tesis edilen bir müessese olarak idrâk ettiğimiz hilâfet makamında bulunan kişide aranan vasıflardan sadece birisi üzerinde duracağız.

İttifâkî olmadığını müşahede ettiğimiz “Kureyş kabilesinden olmak” şartıyla ilgili hadislerin nasıl anlaşılması gerektiğine yönelik görüşlerle konuyla ilgili önemli

olduğunu tespit ettiğimiz bir kısım âlimlerin görüşlerini nakledeceğiz. Ve en-nihâye, müteâriz gibi gözüken nasların nasıl tahlil edilmesi gerektiği de kendiliğinden tebeyün edecektir inşâellâh...

1. Hilafette Kureyşiliğin şart olduğunu gösteren rivayetler:

Başta “Sahihayn” olmak üzere bir kısım hadis kaynaklarımızda Peygamber (*Aleyhissalatü vesselam*) hilafet ve emaret işinin Kureyş kabilesinde olduğu ve onları aşır başkasına geçmeyeceği manasına gelen birtakım ifadeleri nakledilmektedir. Bu rivayetleri göz önünde bulunduran Ehl-i Sünnet ulema halîfe olan kimsede Kureyşli olmanın gerekli bir şart olduğunu söylemişlerdir. Ve bunu da Nadr b. Kinâne'nin soyundan olmakla kayıtlamışlardır. Zira Kureyş kabilesinin nesebini toplayan zat Nad b. Kinâne'dir.⁹

Bunun yanında Mûtezile'nin büyük bir kısmı halîfenin takva ve Allah'ın kitabını bilen âlim birisi olmasını yeterli görmüş ve Kureyşli olmasını hilafet makamı adına bir gereklilik olmadığını söylemişlerdir. Zira Allah Teâlâ Kitab-ı Mübîn'inde insanların Allah katında en değerli olanlarının takva kişiler olduğunu haber vermiş ve nesep için herhangi bir işaretle bulunmamıştır.

Takva olan kişi en keremli ve değerli olarak addediliyorsa hilâfet makamına da en yaraşır şahıs o olmalıdır. Hâricîler ise Ehl-i Sünnet ulemânın tam aksine halîfenin “Kureyşli olmamasını” şart olarak telakki etmektedirler. Çünkü halîfenin zulmetmesi ve mâsiyetlerden geri durmaması durumunda azledilmesi gerekecektir. Bu durumda halîfe olan kişinin Kureyş'ten olması halinde etba'ı çok olacağından azli mümkün olmayacaktır. Bu da âlemin fesada uğramasına sebep teşkil edecektir.¹⁰

Şia fırkası bu noktada çerçeveyi biraz daha darlaştırmış ve bu şartlara ziyade olarak

imamın Kureyş'in Benî Hâşim kabilesinden olması ve gaybı bilen birisi olması gerektiğini savunmuştur. Zira bu vasıfları hâiz olan bir imama bîat etmekle ancak Rahman'ın gazabından ve ateşten emin olunabilir.¹¹

Bu şartlara sadra şifa verecek derecede şer'î mesnetlerin bulunması mümkün değildir. Lakin biz bu mahalde makalemizin hacmini göz önünde bulundurarak mezkûr şartların kritiğini yapmayacağız. Şimdi hilâfetin Kureyş'e âdiyetini ifade eden hadisleri zikrederim:

1. “Muhakkak ki bu (emirlik) iş(i) Kureyş'tedir. Her kim onlara muhalefet ederse dini ikame ettikleri süre Allah onları yüzleri üzere düşürür.”¹² Diğer bir rivayette “Merhamet etmeleri istendiğinde acıdıkları, hükmettiklerinde âdil oldukları ve taksim ettikleri sürece eşit davrandıkları sürece muhakkak bu iş Kureyş'tedir. Onlardan her kim bunu yapmayacak olursa Allah'ın meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun” buyrulmuştur.¹³ Buna benzer bir rivayette ise “Onlardan iki kişi kalana dek bu iş Kureyş'te devam edecektir”¹⁴ buyrulmaktadır.

2. “İmamlar Kureyş'tendir”¹⁵ Bu hadis konu hakkında vârid olmuş diğer rivayetleri mana açısından cem edici bir niteliğe sahiptir.¹⁶ Hatta bu yönüyle hadisin tevâtür seviyesine ulaşmış olduğunu söylemek yanlış olmasa gerektir. el-Kettânî'nin bu rivayeti tevâtür seviyesine ulaşmış rivayetler arasında sayması da söylediğimizi tasdik eder mâhiyettedir.¹⁷

• “İnsanlar bu iş hususunda Kureyş'e tabidirler. Müslümanları Müslümanlara tabidirler, kâfirleri de kâfir olanlara...”¹⁸ “Hayırlı olanları hayırlılara, şerlileri de şerli olanlara”¹⁹ “İyileri iyilere, fâcirleri de fâcirlere...”²⁰ “Müminleri müminlere, fâcirleri de fâcirlere...”²¹ “İnsanlar hayırda ve şerde Kureyş'e tabidirler”²²

1. “Kureyş’ten öğreniniz, on(lar)a öğretmeyiniz. Kureyş’i takdim ediniz, geride bırakmayınız. Zira bir Kureyşli için Kureyşli olmayan kişiye nispetle iki adam kuvveti vardır.”²³

2. Ebu Bekir (*Radyallahu Anh*), Peygamber Aleyhissalatü vesselam’ın vefatının akabinde meydana gelen hilafet tartışmaları esnasında sahâbenin huzurunda Sa’d (*Radyallahu Anh*)a şöyle demiştir: “Ey Sa’d! Sen otururken Rasûlüllâh (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*)in şöyle dediğini bilirsin: “Kureyş bu (hilafet) için(in) sahibidir. İnsanların iyileri onların iyilerine fâcirleri de onların fâcirlerine tabidirler.” Bu söz üzerine Sa’d (*Radyallahu Anh*): “Doğru söyledin. Bizler vezirleriz ve sizler ise emirlersiniz/ devlet başkanları-sınız” demiştir.²⁴ Bu rivayet başka bir veçhesiyle “Hilafette Kureyşli olmanın şart olduğuna” dair meydana gelen bir icmâ’a da delâlet etmektedir.²⁵

İmam en-Nevevî konuyla ilgili şunları söyler: “Bu hadisler ve benzerleri hilafetin Kureyş’e mahsus olduğu ve onların dışındaki herhangi bir kimse için akdedilmeyeceğine delildir. Bu nokta üzerine sahabe devri ve ondan sonraki dönemde de icma oluşmuştur. Ehl-i bidattan her kim buna karşı çıkacak olursa sahabenin ve sonrakilerin icmâ’ıyla ilzam edilir.”²⁶

Kadı İyaz’da bu konuda icma oluştuğunu ve seleften hiç kimsenin buna muhalif bir görüşü nakledilmediğini belirtir ve daha sonraki tüm asırlarda da bu icmâ’ın tazeliğini koruduğunu kaydeder.²⁷

Naklî cihetten baktığımızda hilâfetin Kureyş’e âdiyeti meselesinin tevâtür seviyesinde olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim biraz önce el-Kettânî’nin “İmamlar Kureyş’tendir” hadisiyle ilgili tevatür tespitini nakletmiştik. el-Kettânî mezkur eserinde ekserîsi manaca bir birini teyit eden rivayetlerin tariklerini on altı sahabeye dayandırmıştır.

İbn Hacer bu hadisin tariklerini “Lezzetu’l-Ayş fi Turuki Hadisi’l-Eimme min Kureyş”²⁸ isimli müstakil bir cüzde toplam kırk sahabiye varan isnatla cem etmiştir.²⁹

Tahric kitaplarına bakıldığında bu bapta varid olan ve hilafetin Kureyş’e aidiyetini ifade eden rivayetlerin İbn Hacer’in de³⁰ belirttiği gibi inkâr edilemeyecek kemmiyette olduğu görülecektir.³¹

Öyleyse Ehl-i Sünnet ulemanın hilafette Kureyşli olmayı şart koşmalarının mâkûliyeti ve bu husustaki iddialarının mesned açısından ne denli kuvvet arz ettiği tebeyyün etmiş bulunmaktadır. Buna mukabil olarak Halife olabilmek için Kureyşli olmayı şart görmeyenlerin bu rivayetlere tevîl anlamında getirdikleri zıt muhtevalı rivayetleri de serdetmek gerekmektedir. Bu mahalde mezkûr rivayetlerin meşhurları tâdât edilecektir.

2. Hilafette Kureyşîliğin gerekli olmadığını ifade eden rivayetler:

Halîfelikte kureyşli olmayı şart olarak telakki etmeyenler bu meyanda birtakım gerekçeler öne sürmektedirler. Bu gerekçeler cümlesinden olarak şunları sıralayabiliriz:

1. Hazreti Ömer (*Radyallahu Anh*) hilafet tartışmalarının yapıldığı sırada “Huzeyfe’nin kölesi Sâlim hayatta olsaydı onun hakkında şüphe beni uğraştırmazdı (hiç tereddüt etmeden onun halife olmasını isterdim), şayet Rabbim bana bunu soracak olsa “Nebi’nin “Muhakkak ki Salim Allah’ı çok seven biridir” dediğini işittim” diye söylerim demiştir.³²

Buna benzer diğer bir diğer rivayette “Şayet Huzeyfe’nin kölesi Sâlim sağ olsaydı iştişare dahi yapmadan onu halife yapardım” dediği nakledilmektedir.³³

Hazreti Ömer (*Radyallahu Anh*)’ın hilâfetle ilgili nakledilen bu sözü halîfelikte Kureyşli olmanın olmazsa olmaz bir şart olmadığını ifade etmektedir. Zira Peygamber (*Aleyhis-*

salatü vessalam)ın yukarıda naklettiğimiz hadislerinde maksad şayet Kureyşli olmanın hilâfette şart olduğunu ifade etmek olsaydı, Peygamberin bu sözünden sonra Hazreti Ömer'in hilafet için Kureyş kabilesinden olmayan Sâlim (*Radiyallahu Anh*)ı düşünmesi dahi tahayyül edilemezdi. İşte bu anlamda Hazreti Ömer (*Radiyallahu Anh*)ın onun hilâfet için tercihe şâyan birisi olduğu şeklindeki manaya tekabül eden sözü, hilâfet için Kureyşli olmanın mâ lâ büdde minh bir şart olmadığını ifade etmiş olmaktadır.

2. Hazreti Peygamber (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) birçok rivayette “Başınıza Habeşli bir köle de getirilecek olsa sizi Allah’a sevk ettiği sürece ona itaat ediniz” buyurmaktadır.³⁴

Görüldüğü gibi bu rivayetlerde Hazreti Peygamber herhangi bir kabileye mensubiyetten söz etmeyip mutlak manadaki bir emareten bahsetmektedir. Hilafette Kureyş-

li olmayı şart görmeyenler bu rivayetlerdeki mutlaklıktan hareket ederek Hazreti Peygamber (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*)in Kureyşli olmayı her halîfede gerekli bir şart olarak öne sürmediğini söylemektedirler. Zira köle dahi olsa itaat edilmesini emreden bir peygamberin Kureyşli olmayan bir halîfenin hilâfetini geçersiz addetmesi düşünülemez.

Ayrıca insanlar arasında üstünlüğün sadece takva ile olduğunu ifade eden âyet-i kerîmeyi bizlere ulaştıran da yine Cenab-ı Peygamberin ta kendisidir. Kur’ânî bir esas olduğunu söyleyebileceğimiz bu itikada ters gibi gözükken hilâfette Kureyşli olma şartı ümmet içerisinde bir tâifeyi -mahza tâife olması hasebiyle- sâir topluluklara üstün kılma anlamına gelmektedir ki bu da yukarıda zikrettiğimiz Kur’ânî esasa zıt gibi gözükmektedir.³⁵

Devâm edecek inşaallâh.

Dipnotlar:

1 “Ey Dâvud! Muhakkak ki biz seni yeryüzünde halîfe kıldık” (Sâd 26) ayet-i kerimesi de bu manayı ifade buyurmaktadır. Ayette belirtildiği üzere Davud Aleyhisselam Allah Teâlâ tarafından halîfe kılınmış ve onun hükmünün Cenab-ı hakkın hükmü anlamına geldiği vurgulanmıştır. Bkz. Burhanuddin Ebi'l-Hasen İbrahim b. Ömer el-Bikâî, “*Nazmu'd-Dürer fî Tenasubi'l-Âyâti ve's-Süver*”, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan 1432/2011, B.IV, VI/ 377

2 Ebusuud Muhammed b. Muhammed b. Mustafa el-Amâdî el-Hanefî, “*İrşadu'l-Akli's-Selîm ilâ Mezâya'l-Kitâbi'l-Kerîm*”, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1999, B.I I/ 110

3 (Hatırla) bir zamanı ki; Rabbin meleklere: Muhakkak ben yer (yüzün)de bir halîfe yaratıcıyım. Buyurmuştu” (Bakara 30) ayet-i kerimesinde de Allah Teâlâ insanı kendi hükümlerini yer yüzünde tenfiz ve icra etmesi manasında halîfe kıldığını hikâye etmektedir.

4 Muhammed Said Ramazan el-Bûtî, “*Kübra'l-Yakîniyyâti'l-Kevniyye*”, Daru'l-Fikri'l-Muasır, Beyrut-Lübnan, Daru'l-Fikr, Dimeşk, 2010, B.31, S. 373

5 Ebu'l-Hasen Ali b. Ali b. Muhammed b. Habib el-Mâverdî, “*el-Ahkâmu's-Sultâniyye ve'l-Velâyâtu'd-Dîniyye*”, Mektebetu Dari İbn Kuteybe, Kuveyt, 1989, B.I, s. III

6 el-Bezzâr, “*el-Müsned*”, No: 5383

7 Takiyyuddin Ahmed b. Teymiyye el-Harânî, “*el-Hilâfe ve'l-Mulûk*”, Mektebetu'l-Menâr, Ürdün,1994, B.II, s. 54

8 İmamda bulunması gereken vasıfların ittifakî ve ihtilafî olanlarını mütalaa için bkz. Ebu'l-Hüseyn Ali b. Muhammed b. Salim Seyfeddin el-Âmidî, “*Ebkâru'l-Efkâr fî Usûliddîn*”, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan 1424/2002, B.I, III, 484

9 Kemaluddin Muhammed b. Muhammed İbn Ebî Şerif el-Makdîsî, “*el-Müsâmere bi Şerhi'l-Müsâyere*”, 1430/2009, B.I, s. 456-457

10 Ebul Yüsr Muhammed el-Bezdevî, “*Usulu'd-Dîn*”, el-Mektebetu'l-Ezheriyye, Kâhire, 1424/2003, s. 192

11 Ebul-Hasen Ali b. Muhammed b. Salim Seyfeddin el-Âmidî, “*Çayetu'l-Merâm fî İlmi'l-Kelâm*”, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1424/2004, B.I, s. 325

12 Ahmed b. Hanbel, “*Müsned*”, No: 16852, Buhari, “*Sahih*”, Menakib, No: 3309, Darimî, “*Sünen*”, No: 2563, Nesâî, “*es-Sünenü'l-Kübrâ*”, No: 8697, el-Beyhaki, “*es-Sünenü'l-Kübrâ*”, No: 16975, et-Taberânî, “*el-Mu'cemu'l-Kebir*”, No: 779, “*Müsnedu's-Şâmiyyîn*”, No: 3201, İbn Ebî, Şeybe, “*el-Musannef*”, No: 33056

13 et-Taberânî, “*el-Mucemu’s-Sağîr*”, No: 216, İbnu’l-A’râbi, “*Mucem*”, No: 1931, 1980, Hadisin ricâli sikadır. Bkz. el-Heysemî, “*Mecmau’z-Zevâid ve Menba-u’l-Fevâid*”, Daru’l-Fikr, Beyrut-Lübnan, 1994/ 1414 V/ 352 No: 8987

14 Buharî, “*Sahih*”, “*Menakib*”, No: 3310, Müslim, “*Sahih*”, “*İmare*”, No: 1818, Ebu Avâne, “*Müs-ned*”, No: 6939

15 Ebu Davud et-Tayâlisî, “*el-Müsned*”, No: 968, Nuaym b. Hammad, “*el-Fiten*” No: 287, Nesâî, “*es-Sünenu’l-Kübrâ*”, No: 5909, Ahmed b. Hanbel “*el-Müs-ned*”, No: 12307, İbn Ebî Âsım, “*es-Sünne*”, No: 1120, Ebubekir b. Hallâl, “*es-Sünne*”, No: 33, Hâkim, “*el-Müstedrek*”, No: 6962, Taberânî, “*el-Mu’ce-mu’s-Sağîr*”, No: 425, “*el-Mu’cemu’s-Sağîr*”, No: 725, el-Bezzâr, “*Müsned*”, No: 6181, el-Beyhakî, “*es-Sünenu’s-Suğrâ*”, No: 3199, “*es-Sünenu’l-Kübra*”, No: 5504

16 İmam en-Nevevî’ nin “*el-Mecmu*” un Mukaddimesinde bu rivayeti “*Sahihayn*’a nispet etmesi tecevvüzdür. “İmamlar Kureyş’tendedir” şeklindeki hadis, değil “*Sahihayn*”, kütüb-i sitte eserleri içerisinde “*Nesâî*” dışında hiçbir kaynaktan yer almamaktadır. Bkz. Muhammed Avvâme, Musannef tahkiki, Şirketu Dâri’l-Kible, Cidde, Müessesetu Ulûmi’l-Kur’an, Dimesşk, 2006, B.I, XVII/ 285

17 Ebu Abdillâh Muhammed b. Feyz Cafer el-Hasenî el-İdrîsî el-Kettânî, “*Nazmu’l-Mütenâsir mine’l-Hadisi’l-Mütevatir*”, Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1987/ 1407, s. 169, No: 175

18 Ahmed b. Hanbel, “*el-Müsned*”, No: 8243, Buharî, “*Sahih*”, Menakib, No: 3305, Müslim, “*Sahih*”, İmare, No: 1818, el-Beyhakî, “*es-Sünenu’l-Kübra*”, No: 16531, “*es-Sünenu’s-Suğra*”, No: 3136, Ebu Ya’lâ, “*el-Müsned*”, No: 6264,

19 İbn Ebî Âsım, “*es-Sünne*”, Ahmed b. Hanbel, “*el-Müsned*”, No: 9593, No: 1511, İbn Ebî Şeybe, “*el-Musannef*”, No: 32384, “*Ali el-Müttaki*”, “*Kenzu’l-Ummal*”, No: 33834,

20 İbn Ebî Şeybe, “*el-Musannef*”, No: 32400

21 İbn Ebî Şeybe, “*el-Musannef*”, No: 33067, İbn Hibbân, “*Sahih*”, No: 6264,

22, Ahmed b. Hanbel, “*el-Müsned*”, No: 15050, Müslim, “*Sahih*”, İmare, No: 1819, el-Beğavî, “*Şerhu’s-Sünne*”, No: 3847, el-Beyhakî, “*es-Sünenu’l-Kübra*”, No: 16532, Ebu Ya’lâ, “*el-Müsned*”, No: 2272

23 İbn Ebî Şeybe, “*Musannef*”, No: 33053

24 Ahmed b. Hanbel, “*el-Müsned*”, I/ 99, No:18

25 Ahmed Molla Civan, “*Nuru’l-Envâr Şerhu Risâleti’l-Menâr*”, Mektebetu’l-Büşrâ, Karaçi, Pakistan1433/2011, B.IV, I/ 632, Muhammed b. Ömer b. el-Hüseyn Fahrüddin er-Râzî, “*el-Mahsûl fi İlmi’l-Usûl*”, Camiatu’l-İmam Muhammed b. Suud, Riyad, 1400, B.I, IV/ 551

26 Ebu Zekerriyya Yahya b. Şeref en-Nevevî, “*el-Minhâc Şerhu Sahîh-i Müslim b. Haccâc*”, Daru İhyai’t-Türasi’l-Arabî, Beyrut, 1392, B.II, XII/ 200,

27 Ebu’l-Fadl İyad b. Musa b. İyad, “*İkmalu’l-Mu’lim bi Fevaid-i Müslim*” Daru’l-Vefa, 1998, B.I,

VI/ 214

28 Muhammed Zahid b. Hasen el-Kevseri, “*İhkaku’l-Hak bi İbtali’l-Batli fi Muğisi’l-Halk*”, el-Mektebetu’l-Ezheriyye, Kahire, s. 37

29 Celalettin Abdurrahman Ebubekir es-Suyuti, “*ed-Düreru’l-Müntesire fi’l-Ehadisi’l-Müştehi-ri*”, (Thk: Muhammed Abdülkadir Ata) Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan , 1988, B.I, S. 96

30 Ebu’l-Fadl Ahmed b. Ali b. Muhammed b. Ahmed İbn Hacer el-Askalânî, “*Fethu’l-Bari bi Şerhi Sahih-i’l-Buhari*”, Daru Tayba, Riyad, 2011, B. IV XVI/ 612 vd.

31 Hadisin Tahirici için Bkz. Siracuddin Ebu Hafis Ömer b. Ali b. Ahmed İbnu’l-Mulakkın, “*el-Bedru’l-Münîr fi Tahrîci’l- Ehadisi ve’l-Âsâri’l-vâkıati fi’ş-Şerhi’l-Kebir*”, Daru’l-Hicre, Riyad, 1425./ 2004, B.I, VIII/ 530 vd., Ebu’l-Fadl Ahmed b. Ali b. Muhammed b. Ahmed İbn Hacer el-Askalânî, “*et-Telhîsu’l-Habîr fi Tahrîci ehadisi’r-Rafii el-Kebir*”, Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1419/ 1989, B.I, IV/ 116, İsmail b. Muhammed b. Abdülhâdî el-Cerrâhî el-Aclûnî, “*Keşfu’l-Hafâ ve Müzîlu’l-İlbâs amma’s-tehara minel’-Ehâdis-i alâ elsineti’n-Nâs*”, Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 1422/2001, I/ 243

32 Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberi, “*Tarihu’l-Ümem ve’l-Müluk*” Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut, 1407, B.I, II, 580, İbn Asakir, “*Tarihu Dimesşk*”, 58/ 404, Ebul-Hasen Ali b. Ebil Kerem Muhammed b. Muhammed b. Abdülkerim eş-Şeybani İbnu’l-Esir “*el-Kamil fi’t-Tarih*”, Daru’l-Kütübi’l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan 1415, B.II, II, 459 Hayruddin b. Mahmud b. Muhammed b. Ali b. Faris ez-Zirikli, “*el-A’lam*”, Daru’l-İlim, Mayu, 2002, III/ 73,

33 Salahuddin Halil b. Eybek b. Abdillâh es-Saf-dî, “*el-Vâfi bi’l-Vefeyat*”, Daru İhyai’t-Türasi’l-Arabî, Beyrut-Lübnan, 1420/ 2000, XV/ 58

34 Bu manadaki rivayetler için Bkz. el-Lalekai, “*Şerhu Usul-i İtikadi ehli’s-Sünne ve’l-Cemaa*” No: 2293, İbn Ebi Asım, “*es-Sünne*”, No: 1062, Ebu Bekir b. Hallâl, “*es-Sünne*”, No: 52, Ahmed b. Hanbel, “*el-Müs-ned*”, No: 16649, Buhari, “*Sahih*”, No: 6723, Tirmizi, “*Sünen*”, No: 1706, İbn Mace, “*Sünen*”, No: 2861, Hakim, “*el-Müstedrek*” No: 329, Ebu Avane “*Müstah-rec*”, No: 7097, et-Taberânî, “*el-Mu’cemu’s-Sağîr*”, No: 425, “*el-Mu’cemu’l-Evsat*”, No: 3521, “*el-Mu’ce-mu’l-Kebir*”, No: 377, “*Müsnedu’s-Şamiyyîn*” No: 2717, el-Bezzar, “*Müsned*”, No: 4201 vd.

35 Salah es-Savi, “*el-Veciz fi Fikhi’l-Hilafe*”, Daru’l-İlam, s. 33

Bizim Aktar

Herbalist
Yunus ERSİN

İlmin Bitkiyle Buluştuğu Nokta

Geçmişten günümüze köprü olan. Aktar ürünlerinde ve hizmetinde vizyonumuz, insanlığa hizmet etmek ve bunu yaparken birinci temel hedefimiz, asla zarar vermemek ve aldatmamaktır. Bunun yanında insanlarımıza hizmet ederken, onların kaybettiği sağlıklarını, yeniden inşa etmek ve yeni yetişen neslin, hem maddî, hem manevî anlamda toplumumuza, sağlıklı bir şekilde kazandırmaktır. Bunu yaparken geçmişten günümüze, bitkilerin kullanımı ve koruyucu hekimlik kavramını, günümüze odaklayarak hem bilimsel, hem geçmişimiz üzerinden köprü oluşturarak, sağlığımızda kullanmaya ve kullandırmaya en hassas bir şekilde, ürünler üreterek tüm insanlığa hizmet etmek, hedeflerimiz arasında olan en değerli vazifemiz olarak yolumuza, geçmişten günümüze köprü olmak düstürüyle çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Gayemiz; hastalıklara bitkisel destek yada bitkisel takviyeler hazırlayarak, derterimize derman olmak için vesile olmaktır.

İnsanların Şifaya Kavuştuğu Nokta

BeratTV BeratFM

www.bizimaktar.com

Kısırlık
Zatüre
Hormonel Problemler
Hemoroid
Sindirim Sorunları
Reflü
Gastrit
Üst Solunum Yolları
Vs.
Hastalıklarınıza
Bitkisel Destek

Bağışıklık seti

**Covid-19'a Karşı
Bağışıklığınızı Güçlendirin**

Tel: 0212 674 0 300

Whatsapp: 0532 306 62 55

www.bizimaktar.com

Yenidoğan Mah. Abdiipekçi Cad. Burcu Sk.
Dirgen İş Hanı 25/1 Bayrampaşa/İST

İlm-i Hâl

İSMAİLAĞA FIKİH KURULU

“CÂİZ DEĞİLDİR” İFADESİ NE ANLAMA GELİR? “SAHİH DEĞİLDİR” SÖZÜ “HARAMDIR” ANLAMINA MI GELİR? ARALARINDA FARK VAR MIDIR?

Allah Teâlâ'ya hamd, Rasûlü'ne ve Rasûlü'nün ailesine, ashâbına ve izinden giden tüm Müslümanlara salât-u selâm olsun.

Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şeriflere bağlı olarak vücut bulan İslâmî ilimlerin tümü kuşkusuz büyük önemi hâizdirler. Her biri farklı bir alanı doldurduğundan İslam'ı anlayabilmede her birinin özel yeri vardır.

Bu ilimler arasında hayatın hemen her alanına; fert, aile, toplum ve idareye hitap eden fıkıh ilminin alanı oldukça geniştir.

Fıkıh; Kur'an, hadis, icma ve kıyası esas alarak çoğu ilimden istifade eder. Fakihin fıkıh yapmada riayet ettiği/etmesi gerektiği kurallar mecmuası da diyebileceğimiz usul-i fıkıh ışığında fıkıh; temelde mükellef olan kişilerin fiillerini konu alır. Yani namaz, oruç, ibadet, vekâlet, nikâh ve ceza hukukları gibi birçok fiili mevzu eder.

Yani fıkıh; sorumlu olduğumuz veya yapmak veya yapmama arasında serbest olduğumuz fiillerin sıfatlarını/hükümlerini beyan eden ilim dalıdır.

Ebu Hanife'nin (*Allah ona rahmet etsin*) "mâ lehâ ve mâ aleyhâ" şeklinde yapmış olduğu fıkıh tarifini, "amelen" kaydını ilave ettikten sonra bu manada anlayabiliriz.

Farz, vacip, müstehab, mubah, mekruh, haram, sahih, fasit gibi hükümler, bu fiillerin sıfatlarıdır. Bunların tümüne birden ahkâm-ı teklifiye de denir. Yani mükellef olan kişilerin fiillerine verilecek sıfat ve hükümlerdir.

Bu sıfatlarda iki ayrı itibar söz konusudur.

1. Dünyevi¹ maksatların önde olduğu itibardır. Yani ilk ve esas olarak dünyevi maksatları dikkate alarak hüküm vermektir. Bu itibarda uhrevi maksat ancak ikinci planda dikkate alınmıştır.

2. Uhrevi maksatların önde olduğu itibar. Burada ise öncekinin aksine, uhrevi maksatlar esas olarak dikkate alınmıştır. Dünyevi maksatlar ise ikinci planda dikkate alınmıştır.²

Demek oluyor ki mükelleflerin fiillerine verilecek sıfatın yani teklifi hükümlerin mefhumunda ya; öncelikli olarak, doğrudan dünyevî maksatlar muteberdir veya öncelikli olarak itibara alınan uhrevî maksatlar yani ahret boyutuyla maksatlardır. Şu hâlde mükellefin fiillerine dünyevî ve uhrevî olmak üzere iki merkezli bakabiliriz.

Bunu anlatmamızdaki gaye; fıkıh kitaplarının mevzuu ile ilgili malumatımızı biraz daha iyi anlamak ve birtakım meselelerde ayak kaymalarından emin olmaya yardımcı olacağını düşünmemizdir.

Fakihler fıkıh kitaplarında; fıkıhın mevzuu olan, mükellef kişilerin fiillerine hüküm verirken bazen birinci, bazen de ikinci maksatları dikkate alarak açıklama yapmışlardır.

Buna göre fıkıhın kısımlarına bakacak olursak, birinci yön itibarıyla, İbadetlerde dünyevi maksat; tefrî'î zimmet/sorumluluktan kurtulmaktır.

Şöyle ki; sahih ibadetin mefhumunda öncelikli olan dünyevi maksat ki zimmetin boşaltılmasıdır. Buna halk arasında borcun ödenmesi de denir. Mesela "namazımı kıldım borcumu ödedim" derler. Bu ise, o ibadetin tefrî'î zimmeti gerektirecek şekilde sahih olma şartlarını haiz olarak eda edilmesiyle hâsıl olur. Yani ibadet öyle bir surette eda olunmalı ki onunla tefrî'î zimmet hâsıl olmalı. İade ve kazanın tekrarı lazım gelmemeli. Sonra sahih olan bir ibadet üzerine sevap da gelebileceğinden burada uhrevî maksat da vardır. Fakat bu öncelikli olarak itibara alınmamıştır. Bilakis tâbi ve ikinci olarak dikkate alınmıştır.

Şartlarını yerine getirerek eda olunmuş bir ibadete sahih denilip denilemeyeceğine dair usul-i fıkıh kitaplarında ihtilaftan bahsediliyorsa da çoğunluğun tercih ettiği görüş sahih denilebileceğidir. Yani böyle eda olunan bir ibadetin tekrarına gerek yoktur. Yapılan ibadete "o ibadetin borcundan kurtuldu" manasında sahihtir, denilebilir.

Böyle bir namazı eda eden âbid kişinin sevapkâr olup olamaması ise bir bahsi diğeridir. Yani uhrevî yönüyle olan durumudur. Sahihtir sözü ise, dünyevî maksadın dikkate alınarak; sorumluluktan kurtulduğu ve tekrar kılmasının lazım olmadığı manasını ifade eder.

Mesela, fıkıh kitaplarında şöyle denir; kişi namazın son oturuşunda tahiyatı okuduktan sonra selam verecek yerde selam kastıyla kakkahada bulunsa, namazı tam ve sahihtir³, denir. Fakat bu şekilde eda edilen bir ibadetin failinin sevapkâr olduğunu söylememiz doğru olmadığı gibi, “bu şekilde kılabilirim” diye fetva isteyen “evet kılabilirsin, fakihler bu namaza sahih demişlerdir” şeklinde cevap vermemiz de doğru değildir.

Hatta günahkâr olacağına binaen “yapmamalısın, caiz değildir” demeliyiz. Bu ve bu emsâl birçok fıkıh ibaresinden bahsetmemiz mümkündür. Verdiğimiz misalde mesele çok açıktır. Zannetmem ki, birisi buna “madem sahihtir, öyleyse yapabilirsin” diyerek cevaz verir. Fakat biraz daha basiret isteyen diğer meselelerde bu tür hatalara düşülmesi her an ihtimal dairesindedir.

Merâkî'l-Felâh haşiyesinde et-Tahtâvî der ki; tam dirhem miktarı necaset af kapsamında olsa da bu miktar necasetin üzerinde var olduğunu hatırlayan kişi, namazını keser ve necaseti izale ettikten sonra namazını kılar. Zira kastedilen dirhem miktarı necasetle namaz kılmakta bir beis olmadığıdır. Bilakis dirhem miktarı necasetle kılınan namazın fasit olmayacağı ve sahih olacağıdır. Zira bu miktar necasetin izalesi mümkün olmasına rağmen bununla namaz kılmak mekruhtur. Âlimlerin çoğuna göre İzale edilmesi gereklidir.

Bu misali vermemizdeki gaye; bu konudaki ihtilaflardan sarf-ı nazar ederek buradaki sahihtir hükmünün, “caizdir yapabilirsin, bir beis yoktur” anlamına gelmediğinin altını çizmeye çalışmaktır.

Sahihtir sözü bazen caizdir manasını ifade ediyorsa da, gördüğümüz her sahih kelimesinin altında “yapılabilir, bir beis yoktur” manası da vardır, diyemeyiz. Bir de şu var; fıkıh kitaplarında bazen sahih, caiz manasında bazen de caiz, sahih manasında kullanılır. Bunu anlamak için biraz fıkıhla ünsiyet kurmak ve meleke kazanmak gerekecektir.

İbadetlerde kullanılan batıl ve fasit sözü, ibadetten dünyevi maksatların hâsıl olmadığını bildirmekle birlikte uhrevi maksatların da hâsıl olmayacağını bildirir. Yani sorumluluktan kurtulmanın hâsıl olmayacağını bildirmesiyle birlikte yapılamayacağını da ifade eder.

Muamelatta ise dünyevi maksat; şer‘î ihtisas / şer‘an bir şeye mâlik olmaktır. Bu, yapılan akitlerden meydana gelen neticelerden ibarettir. Mesela alışveriş akdinden meydana gelen Şer‘i ihtisas; müşterinin satın aldığı mala, satıcının da aldığı paraya mâlik olmasıdır. Nikâh akdinden meydana gelen Şer‘i ihtisas eşlerin birbirlerine helal olmalarıdır.

Muamelatta da sahih, batıl ve fasit kavilleri dünyevi maksatları esas alarak verilmiş hükümleri ifade eder. Yapılan bir akdin sahih şeklinde nitelenmesi o akitten meydana gelen şer‘î ihtisasın sübutunu ifade eder. Bununla birlikte sahih olan bir akit, rızayı Bâri‘ye uygun olabileceği gibi, olmadığı da olur. Mesela nikâh dünyevi maksatları açısından eşlerin birbirlerine helal olmasını sağlayan bir akittir. İki şahit huzurunda eşlerin biri diğerini kastederek “seninle evlendim” demeleriyle sahih olur.

Fakat unutulmamalıdır ki nikâh aynı zamanda Efendimiz sellellahu aleyhi ve sellem’in sünnetidir.

Ve ulvî bir ibadettir. Sahih diye vasıflanan her bir nikâhın bu ibadeti sağladığı ve tarafların sünnet sevabı kazandıklarını söylemek işin başka bir yönüdür. Farz-ı muhal nikâhlanan koca adayının “bir zaman sonra boşarım, bir başkasıyla evlenirim” şeklinde bir niyeti olsa, bu şekildeki niyeti nikâhın sahih olmasına mâni değildir. Yani nikâh sahihtir. Ve taraflar karı-koca ilan olunur. Dolayısıyla ilişkileri zinâ sayılmaz. Fakat bu şekilde sahih olması böyle bir nikâhın caiz olduğunu ve tarafların sevapkâr olmasını gerektirmez. Bu durumda koca adayının günahkâr olduğu ise izahtan vârestedir.

Yakın zamanlarda vefat etmiş olan Suriye ulemasından merhum Mustafa ez-Zerkâ, dış ülkeye giden birinin niyetinde bir müddet sonra boşamak olduğu halde nikâh kıyması caiz midir, manasında sual eden kişiye; “nikâh ancak ebedi olur. Vakit zikredilirse itibar olunmayarak nikâh ebedi şekilde akdedilmiş olur. Netice olarak niyetinde boşamak olan kişinin nikâhı sahihtir. Ama bu niyetini karşı tarafa söylemesi gerekir. Aksi halde günahkâr olur.” şeklinde verdiği cevap, bu kabilden işlenmiş bir hataya örnek gösterilebilir.⁴

Bu bağlamda resmi nikâha da değinebiliriz. Resmi nikâh, akit şartlarını cami olduğundan sahih olduğunu söylemek mümkünse de, sünnet üzere rızayı Bâri’ye uygun olduğunu söylemek ve ibadetin uhrevî yönü esas alınarak sevabın husule geldiğini iddia etmek, bu noktanın gözden kaçırılmasından nâşi bir hata olsa gerek.

Meskenlerin, işyerlerinin banka ve emsali gayri meşru yerlere kiraya verilmesi de bu kabilden bir sıhhat manasını taşımaktadır. Yani milk-i menfaa’nın hâsıl

olacağı şekilde sıhhat şartlarını haiz olduğunu ifade ettiği anlaşılmalıdır. Yoksa bu işlemde hiçbir beis olmadığı manasında anlaşılmamalıdır. Ebu Hanife (*Allah ona rahmet etsin*)’den rivayet olunan şarap yapacak olana üzüm satma meselesini bu fetvaya mahreç yapanların, bu hususa dikkat etmeleri gerekir.

Hulasa: fıkıh kitaplarının sadece dünyevi maksatları dikkate alarak hüküm verdiği meseleler oldukça fazladır. Fetva verecek olanların bu meselelerde müteyakkız davranmaları gerekir. Bunun yanında bu mesele ile sıkı-fıkı ilişkisi olan fetva- Kadâ yani diyanet ve kadâ ayırımı da vardır. Meselemiz fıkıh kitaplarının mevzuu olduğu için bu konuyu ilgili yerlerden okumanızı tavsiye ederim. Muhammed Taki el-Osmânî’nin ders takrirlerinin kaleme alındığı usul-i itfası; el-Misbah namındaki kitap, bu meseleyi güzel anlatan kitaplardan biridir. Oraya bakılabilir.

Mükelleflerin fiillerinde uhrevî maksatların esas alınması yönüyle azimet ve ruhsat, azimet de; farz, vacip, müstehab, mubah, mekruh, haram gibi kısımlara ayrılır.

Mesela farz makâsıd-ı uhreviyedendir. Farzın mefhumunda öncelikli olarak itibara alınan şey, yapıldığında sevap terk edildiğinde günahın hâsıl olmasıdır. Sevap ve günah ukbâda olacağından farzın mefhumunda öncelikli olarak itibara alınan maksud-i uhrevi olacaktır.

Uhrevî maksatların muteber olmasıyla birlikte dünyevî maksatlarda husule gelir. Yani bununla tefrî’î zimmet veya şer’î ihtisas da hâsıl olabilir. Zira failinin sevapkâr olduğu bir ibadet, aynı zamanda Sahih de olur. Bazen bu da olmayabilir.

Mesela gece kaza namazı için kalkan kişi abdestinde yanılarak bir uzvunu yıkamasa ve saatlerce kaza namazı kıldıktan sonra abdestinin nakıs olduğunun farkına varsa “kıldığı namazlardan sevap almadı” demek doğru olmadığı gibi, kıldığı kaza namazlarının sahih olduğu ve tekrar kılınmalarının gerekmediği de söylenemez.

Sonuç: Fakih, müftü veya kendisine dini meselelerin cevapları için müracaat edilen ilim adamları, toplumu nereye taşıdıklarına dikkat etmelidir; verdiği fetvalarında ferd, aile ve toplumun içine düştüğü zor durumları dikkate alması gerektiği gibi, fetva soranın yapacağı işin Allah rızasına uygunluğunu da göz önünde bulundurarak fetva vermelidir. Fıkıh kitaplarında gördüğü “sahih” kelimesiyle yetinmeyip işin rızay-ı İlahiye uygunluğunu da dikkate almak mecburiyetindedir. Özellikle fıkıhta olağanüstü halin ilan edildiği bu günlerde, fıkıh anlayışını bir hukukçu gibi yüzeye bakarak, kurallar mecmuası zannederek, her meselede cevazı aramaya çalışmak, durumu daha da bir çıkmaz hale sokacaktır. Hatta belki bu yönleri tedarik edebilmek için zahiri amelleri esas alan fıkıh kitaplarının yanı sıra amellerin bätini tarafını işleyen, ihlâs ve Allah rızası yönünden ele alan Gazzalî'nin “ihya”sı gibi eserler de elden bırakılmamalıdır.

Kâinatın efendisinin (*Sellellahu Aleyhi ve Sellem*) “ (...) âlim kalmayacak, insanlar cahilleri önder edinecek, soracaklar, onlar da bilmedikleri halde fetva verecekler. Fakat netice sapma ve saptırmadan başka bir şey olmayacak”⁵ manasına gelen hadîs-i şerîfi, daimi olarak hatırımızda olmalıdır.

Rabbim, Server-i kâinatla buluştuğumuzda bıraktığı âsârı yanlış tebliğ edip mahcup olanlardan eylemesin. Âmin...

Dipnotlar:

1 Buradaki dünyevîden; dünya ile ilgili maksatlar kastedilmiyor. Zira namazın sıhhati dünyevî hikmetlere dayalıdır, denmez. Buradaki dünyevî sözünden kasıt; işin sevap-günah yönünü ikinci plana alıp kazası veya iadesinin gerekli olup olmaması yönünden ele alınması kastedilmektedir.

2 et-Telviḥ, 2/270

3 Kitâbu'l-Asl, 1/170

4 Fetâvâ Mustafa ez-Zerkâ s.277

5 El- Buharî

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

Kıymetini Bilemediğimiz Eşsiz Nimet: “SAĞLIK”

Allâh-u teâla, Kendisine kulluk etmesi için yaratıp (*Zâriyat: 56*) dünyaya gönderdiği insanoğluna sayısız nimetler ihsan etmiştir. Bu nimetlerin en başında gelenlerden biri de sağlık ve sıhhatir. İnsanın kulluk görevlerini tam manasıyla yerine getirebilmesi sağlıklı olmasına bağlıdır. Bununla birlikte kişinin hayatını idâme ettirebilmesi için çalışması, kendisinin ve aile efradının geçimini temin edebilmesi, çevresine ve topluma faydalı bir insan olabilmesi hatta rahat ve mutlu bir hayat geçirebilmesi de sağlıklı olmaktan geçmektedir.

Fakat ne yazık ki insanoğlu emek harcarak elde etmediği, hazır bulduğu nimet-

lerin değerini yeterince bilemediği gibi, Rabbimizin bizlere lütfettiği sağlığın kıymetini de bilmiyor. Sağlıklı bir nefesin, sıhhatli bir beden, huzurlu bir kalbin değerini maalesef sıhhat elden çıktıktan ve iş işten geçtikten sonra ancak anlıyor.

İşte bu konuda gaflet etmeyelim ve aldanmayalım diye Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) bizi uyarılmış ve şöyle buyurmuştur:

“İki nimet vardır ki, insanların çoğu (onları değerlendirme hususunda) aldanmıştır: (Bunlar) sağlık ve boş vakit.” (*Buhârî, Rikâk; 1*)

İnsanın sağlığı da hayatı gibi kutsal ve dokunulmazdır. Kişinin hayatını koruması gerektiği gibi, sağlığını da koruması gerekir ki, bu aynı zamanda dini bir görevdir. Nitekim insanın sağlığını bozan, hastalığına sebep olacak veya hastalığını daha da arttıracak olan şeyler haram kılınmıştır.

Sıhhati muhafaza etmeye çalışmak ve bunun için gerekli tedbirleri almak Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in tavsiyesidir. Hatta, ibâdet için dahi olsa beden sağlığını tehlikeye atmanın doğru bir davranış olmadığını ifade buyurup;

“Senin üzerinde bedeninin de hakkı var” uyarısında bulunmuştur. Bu sebeple ilâhi bir lütuf olan sağlığımızı korumalı, onu riske atacak ve bozacak her türlü tersirden uzak durup sakınmalıyız.

Hastalık Gelmeden Önce Sıhhatin Kıymetini Bilin:

Bazı ibâdetler vardır ki sıhhat lazımdır. Beden sağlığı yerinde olmayan bir Müslüman İslâm’ın beş temel şartını bile

tam manasıyla yerine getirmesi mümkün olmayabilir. “Hac” gibi, “Oruç” gibi ibadetleri yapabilmek için bedenen sıhhatli olmak lazımdır. Hatta hasta olan, sağlık problemi yaşayan bir Müslüman, namazını bile kâmilen kılamaz. Ayağı tutmaz ki, kıyamda dursun; dizi bükülmez ki, secdeye gitsin... Onun için Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) “**kıymeti bilinmesi gereken beş şey**”in içinde “**sıhhati**” de zikrederek bizleri uyarılmış ve:

“...Hastalık gelmeden önce sıhhatin kıymetini bilin...” buyurmuştur.

(Buharî Rikak 3; Tirmizî Zühd 25)

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in bu uyarılarına kulak vermeliyiz. Hastalık gelmeden evvel sıhhatin kıymetini bilmeli ve ibâdetlerimizi aksatmamalıyız. Çünkü yarın ne olacak bilinmez. İnsan bir hastalığa müptela olabilir, beklenmedik bir kalp krizi geçirebilir veya bir trafik kazası neticesinde sakat kalabilir. Ya da bir felç iner ve insanı yatağa bağlayabilir. O zaman istese de ibadetlerini kâmilen yapamaz.

Onun için ibâdetleri tehir etmemeli, sıhhatimiz yerindeyken “**hac**” farz olmaz derhal gitmeli, “**oruç**” tutabildiğimiz kadar tutmalı, gücümüz yettiği kadar ibâdet etmelidir.

Fakat genel olarak insan, maalesef ibadetlerini ileri yaşlara erteliyor ve ömrünü mal mülk elde etmek, gecesini gündüzüne katarak para kazanmak için harcıyor. Tabi ömrünü de tüketiyor, sağlığını da... Sonra kaybettiği sıhhatini kazanmak için doktor doktor, hastane hastane dolaşiyor. Dünyayı kazanmak için gençliğini ve sıhhatini veriyor ama âhiretini kazanmayı ömrünün son demlerine erteliyor.

Oysa ibadetleri yaşlılığa ertelemek akıllı kişinin yapacağı bir şey değildir. Zira yaş-

landıkça hastalıklar da artar. Güç, kuvvet, enerji gitgide azalır ve hastalıklar çabuk gelir geç gider.

Bir Nükte:

Yaşlı bir adam doktora gitmiş ve şikayetini belirtmiş. Doktor onu muayene ettikten sonra demiş ki:

- Bey amca, senin bir şeyin yok. Bu şikayetler genel olarak yaşlılıktan kaynaklanır.

Bunun üzerine yaşlı adam başka şikayetlerini ve ağrılarını sıralamış. Doktor yine muayene etmiş ve:

- Bey amca, bunlar da yaşlılıktan, deyince yaşlı adam kızmış:

- Doktor evladım kızmaya başladım. Doktor yine demiş ki:

- Efendim, bu da yaşlılıktan...

Dünyaya aldanıp ibâdetleri aksatmama-
lı, ileriki yaşlara tehir etmemelidir. Zira yaşlılığın da kendine göre sıkıntıları, dertleri, hastalıkları vardır. Onun için sıhhatimiz yerindeyken, vaktinde ve zamanında ibadetlerimizi yapmaya gayret etmelidir.

Sağlık Eşsiz Bir Nimet

Sağlıklı geçen her dakikanın paha biçilmez bir nimet olduğu unutulmamalıdır. Gece yatağına uzandığında, ağrısı ve sızısı olmadan sabaha kadar mışıl mışıl uyuyabilen çok büyük bir nimete sahip demektir. Ne demişler;

“Şayet bir uzvunun varlığını hissetmiyorsan, o uzvun sağlıklıdır”

Öyle ya, insanın bir uzvu ağrıyor olsa, mesela; midesi veya böbreği ağrıyan birinin canı adeta orada toplanır. Ama ağrı, sızı olmadı mı, ne midenin ne de böbreğin varlığı dahi hissedilmez...

Bize çok sıradan gelen nefes alıp vermenin bile, ne büyük nimet olduğundan belki birçoğumuzun haberi yoktur. Hatırlarsanız, ileri seviyedeki korona hastaları ne diyordu; “sanki ciğerlerimizde cam kırıkları var, rahat nefes alamıyoruz”

İyileştiklerinde de, makineye bağlı olmadan kendi başına nefes alabilmenin ne büyük bir nimet olduğunu, söylüyorlardı.

Kanûnî Sultan Süleyman’ın bir nefes sıhhatin kıymetini ifade eden meşhur bir sözü vardır ki, çok manidardır;

“Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi, olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi.”

Bu sözü, Osmanlı İmparatorluğu’nun en uzun süre tahtta kalan Cihan padişahı, Kanûnî Sultan Süleyman söylüyor. Bir mektupla Fransa’daki dansı kaldırtan, “Dünya bir kişiye çok ama iki kişiye de dar gelir.” diyecek kadar kudretli, Dünyayı titreten bir padişah, “bir nefes sıhhatin” bile ne büyük bir devlet olduğunu bu beyitle ne güzel ifade ediyor.

Eğer insanın sağlık ve sıhhati yerindeyse, hem rûhen, hem de bedenen afiyetteyse bu, paha biçilmez bir hazine ve büyük bir devlettir.

Zira hastalık, insanın duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyen zor bir durumdur. Hastalık insanın moralini bozar, keyfini kaçıır, sosyal ilişkilerini zayıflatıp hayatı zorlaştırır. Onun için sağlığı yerinde ve âfiyet içinde olan bir Müslüman, bunun ne büyük bir nimet olduğunu bilmeli ve Allâh-u teâla’ya şükretmelidir. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) sağlık konusunu çok önemsemiş ve şöyle buyurmuştur:

“Allâh-u teâla’dan af ve âfiyet (sağlık) isteyiniz. Çünkü bir kula, yakînî îman-

dan sonra âfiyetten (sağlıktan) daha hayırlı bir şey verilmemiştir.” (Tirmizi, 1992: V, 557).

Sağlığımız İçin Tedbir Almak İslâm’ın Emridir

İnsanoğlu maalesef sıhhati için tedbir almakta gevşeklik eder, hastalandıktan sonra da iyileşmek için uğraşır durur. Halbuki Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem), hasta olmayı beklemeden koruyucu tedavi yöntemlerini uygulamayı, önceden gereken tedbirleri almayı ve hastalığa sebep olacak şeylerden uzak durmayı tavsiye etmektedir. Yani hasta olduktan sonra tedavi olmaya çalışmaktansa hasta olmamaya çalışmak, bunun için tedbir almak çok daha önemlidir. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in, **“Hastalık gelmeden önce sıhhatin kıymetini bilin”** ikaz ve uyarısı, bu manaya da işaret etmektedir.

İslam bize tedbir almayı emreder. İnsan kendisine zarar veren şeylerden kaçınmalı, zarar görmemek için gerekli tedbiri almalıdır. Nitekim Rabbimiz:

“...Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın...” (Bakara, 195) buyurmuştur.

Sağlığı koruma yollarından biri de bulaşıcı hastalıklara yakalanmamak için tedbir almaktır. Günümüzde **“koronavirüs”** illeti maalesef her tarafı sarmış durumdadır. Sadece ülkemizde değil, tüm dünyada bu salgının etkisi hala devam ediyor. Bu virüs sebebiyle niceleri ağır hastalıklar geçirdi, niceleri de vefat ettiler. Dolayısıyla bu durum, hafife alınamayacak kadar ciddi ve hayati bir mesele haline gelmiştir.

Peki bu konuda nasıl bir tedbir almak gerekir?..

Devletin yetkili mercileri, özellikle de Sağlık Bakanlığı gerekli ikazları yapıyor ve: **“Maske, Mesafe, Temizlik, kuralına riayet edin”** diyerek, halkı uyarıyor. İşte en azından bu ikaza kulak vermeli, azami ölçüde buna riayet etmelidir. Zira bu konuda tedbirsiz davranan; “koronavirüsü de çok abartıyorlar, bana bi şey olmaz” diyen niceleri, maalesef koronavirüsten öldüler. Onun için bu konuda alınması gereken tedbirleri kesinlikle abartılı bulmamalı ve gereken tedbirleri elden bırakmamalıdır. Zira bu iş artık sağlıktan ziyâde, hayat-memat meselesi haline gelmiş bulunmaktadır.

Allâh-u teâla Kur’ân-ı kerimde:

“Eğer bilmiyorsanız bilenlere sorun (ve ona göre hareket edin)” (*Enbiya: 7*) buyurmuştur. Madem bu meseleyi en iyi bilen merci Sağlık Bakanlığı’dır, öyleyse onların yaptığı uyarılara uymak mecburiyeti vardır, uymayanlar maddi ve manevi mesul olurlar.

Tabi ki, her şey Allâh-u teâla’nın Kaza ve Kaderiyle olur. Fakat tehlikeye karşı tedbir almayanlar Allah katında sorumludur. Yani tedbir bizden takdir Allah’tandır...

Ey Allah’ın Kulları Tedavi Olun

Aldığı tüm tedbirlere rağmen insan yine de hastalanabilir. **“Çünkü insan zayıf yaratılmıştır.”** (*Nisa; 28*)

Yani insan yemesine, içmesine, sağlık kurallarına dikkat ettiği halde yine de hasta olabilir, bir kaza geçirip yaralanabilir. Bunda, kendinin veya bir başkasının kusuru olabileceği gibi, ilâhi bir imtihan gereği de olabilir. Nitekim Rabbimiz:

“Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla; mallardan, canlardan ve ürün-

lerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!” (*Bakara, 155*) buyurmuştur.

Dolayısıyla, hastalıkla imtihan olduğumuzda yapmamız gereken, o hastalığın tedavi yollarını aramak, sıkıntılarını sabretmek ve Allâh-u teâla’ya niyazda bulunup şifâ talep etmektir. Çünkü hastalığı veren de, şifâ verecek olan da Allâh-u teâla’dır. Nitekim Kur’ân-ı kerimde:

“Hastalandığım zaman bana şifâ veren Odur” (*Şu’arâ, 26/80*) buyrulmuştur.

Hastalandığımız zaman Allâh-u teâlâ’dan şifâ istemeli, bununla birlikte gerekli olan tedavi yöntemi neyse, onu da kesinlikle ihmal etmemelidir. Yani doktora gidilmeli, verilen ilâçlar kullanılmalı, eğer ameliyat olunması gerekiyorsa ameliyat olmalıdır. Yani tıbbî olarak ne yapılması gerekiyorsa onun yapılması gerekir. Nitekim Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*):

“Ey Allah’ın kulları tedavi olunuz. Çünkü Allâh-u teâla hiçbir hastalık yaratmamıştır ki, şifasını da birlikte yaratmış olmasın...” (*Tirmizî, Tıb, 2; İbn Mâce, Tıb, 1*) buyurmuş ve bizleri tedavi olmaya ve hastalıklara çare aramaya teşvik etmiştir. Dolayısıyla bize emanet olarak verilen bedenini sıhhatini muhafaza etmek için tedavi olmak dinî bir görev, terk edilmesi ise büyük bir vebâldir.

Allâh-u teâla cümlemize sıhhat-u âfiyetler lütfeyesin. Şifâyâ kavuşmayan hasta, derdine çare bulamayan hiçbir dertli bırakmasın. Rabbim vatanımızı ve tüm İslam vatanlarını, dünyayı saran salgın hastalıklardan, âfâtı semâviyye ve araziyyeden muhafaza buyursun.

Fî emânillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

BİLÂL-İ HABEŞÎ

(Radiyallâhü Anh)

- 4. Bölüm -

Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Namaz vakitlerinin insanlara duyurulması husûsunda bir alâmet, bir dâvet şekli tespit edilmesi için ashâb-ı kirâm ile istişarede bulunmasından bir müddet sonra, Abdullah bin Zeyd (Radiyallahü anh) bir rüyâ gördü. Rüyâsında, günümüzde okunan ezânın sözleri kendisine öğretildi.

Abdullah bin Zeyd (Radiyallahü anh) sabah olur olmaz sevinç içinde gelip rüyâsını Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e anlattı. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz tebessüm ederek buyurdular ki:

“Bu gördüğün hak rüyâdır. Şimdi kalk da öğrendiklerini Bilâl'e öğret! Ezânı o okusun, çünkü sesi senden daha gür ve yüksektir.” Buyurarak, namaza dâvetin bu şeklini tasvip etti.

Abdullah bin Zeyd (Radiyallahü anh), Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in emriyle ezânın sözlerini Bilal-i Habeşî (Radiyallahü anh)'a öğretti. O da,

Neccaroğulları'ndan birine ait olan yüksekçe bir evin damına çıktı. Ve gür sadâsıyla Medine ufuklarını ezan sesiyle çınlatmaya başladı.

İslâm'da ilk ezan okuyan Bilal-i Habeşî (Radiyallahü anh)'dır. O, ilk ezânı okuduğu zaman Nur şehri Medîne'nin bir ucundan diğer bir ucuna bu yüce dâvet ulaştı. Ezân-ı Muhammedî sadâlarıyla semâlar yankılandı. Mü'minler büyük bir neşe içinde mescide koştular.

Aynı Rüyâyı Ben de Gördüm

Medine ufuklarının ezan sadâları ile çınladığını duyan Hz. Ömer (Radiyallahü anh),

ridâsını bile üstüne almadan heyecan içinde evinden çıktığı gibi, doğru Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in huzuruna çıktı ve:

“Yâ Resûlallah! Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, Abdullah'ın gördüğü rüyanın aynısını bende gördüm. Şu kadar ki o benden önce Size gelmiş” dedi.

Daha sonra sahabeden bazı kimseler de gelip aynı rüyâyı gördüklerini söylediler. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem), dua ve niyazda bulunarak Allah-u teala'ya hamdetti.

İşte ilk olarak Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*) tarafından okunan Ezân-ı Muhammedî bu şekilde ortaya çıktı ve Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in emriyle kesinlik kazandı. O günden itibaren insanlar câmiye ve cemaate ezan ile çağrılmaya başlandı. Ve asırlardır minarelerden okunan ezanlar İslam'ın bir şiârı oldu.

İnsanları camiye dâvet etme şeklinin tespit edilmesinde bile, Ehl-i Kitaba muhâlefet eden İslâm Dini'nin, ne derece fitrî ve nezih bir din olduğunu anlamak mümkündür. Zira Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) rûhu, mânâsı ve heyecanı olmayan çan çalmak, boru öttürmek veya ateş yakmayı kabul etmemiş; yeryüzünde tevâhidin ulvî hakikatını ilân eden, Efendimiz'in Peygamberliğini haykıran ve îman esaslarını ilahi bir terennümle minarelerden duyuran mânâ ve kudsiyet dolu ezanı kabul etmişti...

Namaz Uykudan Hayırlıdır

Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*), büyük bir pâye ve yüksek bir rütbeye nâil olup İslâm'ın ilk müezzini olma şerefine erdi. O günkü cahiliye toplumunun acımasız hiyerarşisinde, Kureyş'in zalim ve kibirli zenginlerinden Ümeyye bin Halef'in kölesiyken, iman ederek aziz oldu. Medine semâlarını ve imanlı gönülleri o yankı sesiyle titretti.

Sabah ezanlarında diğer vakitlerden farklı olarak söylenen "**Namaz uykudan hayırlıdır**" ibâresi de Bilal-i Habeşî (*Radiyallahü anh*) tarafından ezana eklenmiştir. Şöyle ki:

Bir gün sabah namazı vaktinde, Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in kapısı önünde, Bilâl-i Habeşî (*Radiyallahü anh*) iki defa "**Es-Salâtü Hayrûn Mine'n-Nevm/Namaz uykudan hayırlıdır**" diye seslenmişti.

Onun, ezana yaptığı bu eklemeyi Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) beğendi ve:

“Bilâl, bu ne güzel söz! Sabah ezanını okurken bunu da söyle!” buyurdu. Ve bu uygulama da böylece devam edegeldi.

Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh)'ın sesi gayet gür, çok güzel ve pek tesirliydi. O ezan okumaya başlayınca, herkes durup büyük bir aşk ve vecd içinde ezanı dinler, adeta kendinden geçerdi. Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in vefâtına kadar müezzinlik yaptı.

Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh) bayram namazlarında **“Anaze”** denilen mızrağı taşırdı. Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) namaza veya duâyâ durunca, onu önüne dikerdi.

Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh), Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in yaptığı bütün savaşlara iştirak etmiş ve her zaman yanında olmuştur. **Bedir Savaşı**'nda, daha önce kendisine müslüman olduğu için işkence yapan Ümeyye **bin Halef**'in üzerine hücum etmiş ve onun öldürülmesini sağlamıştır.

Mekke'nin feth edildiği günde Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) her zaman olduğu has müezzini Bilâl-i Habeşî'yi yanında bulundurmuştur. Mekke-i Mükerreme feth edilip, Kâ'be putlardan temizlenince Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ona Kâ'be'de ilk ezanı okutturdu...

Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh), Ka'be'nin damına çıktı ve o yanık sesiyle, en yüksek

perdeden Ezân-ı Muhammedî'yi okudu. Mekke semâları, dağlar, taşlar **“Allâhü ekber”** sadâlarıyla çınliyordu.

Korkuyla evlerine sinmiş olan bazı müşrikler, adeta sinir krizleri geçiriyor ve soruyorlardı

- Bu ses de ne böyle, kimin sesi bu?

- Ezan sesi! Bir zamanlar filanın kölesi olan Bilal'in sesi!

Bunu duyan o müşriklerin üzüntüleri daha da artıyor, kahırlarından “vah vah keşke bu günleri görmeden öleydik” diye hayıflanıyorlardı.

Yıllar önce Bilal-i Habeşî (Radiyallahü anh)'a, bu Mukaddes Belde'de akıl almaz işkenceler yapılmış adeta yerlerde süründürülmüştü. O, kendisine yapılan tüm işkencelere rağmen imanından dönmemiş ve **“Ehad! / Allah Birdir!”** diye haykırmıştı.

Yıllar önce ıstırap ve acı dolu sesi Mekke semâlarında çınlayan Bilâl-i Habeşî (Radiyallahü anh), bu gün izzet ve şerefle Ka'be'nin damına çıkmış **“Allâhü Ekber, Allâhü Ekber”** sadâlarıyla Mekke semalarını çınlatıyordu.

Tevhid sadâları, onun tatlı ve gür sesiyle dalga dalga yankılandı. Bunu işiten Ashâb-ı kirâm, artık küfrün ortadan kaldırıldığını, Hakkın galip gelip Bâtılın zâil olduğunu görerek sevinç gözyaşları döktiler.

Devam Edecek

Hadîs-i Şerîfler

Abdullah İbni Abbas (Radiyallahü anhüma)'nın naklettiğine göre Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“İki nimet vardır ki insanların çoğu (onları değerlendirme hususunda) aldanmıştır; sağlık ve boş zaman.”

(Buhârî, Rikâk, 1)

Abdullah İbni Mes'ud (Radiyallahu anh) anlatıyor: Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Sıdk insanı birr'e (Allah'ı razı edecek iyiliğe) götürür, birr de cennete götürür. Kişi, doğru söyler ve doğruyu arar da sonunda Allah-u teala'nın indinde sıddık (doğru sözlü) diye kaydedilir. Yalan da kişiyi haddi aşmaya götürür. Haddi aşmak da ateşe götürür. Kişi yalan söylemeye devam ettikçe, sonunda Allah-u teala indinde yalancılardan yazılır.”

Buhari, Edeb 69; Müslim, Birr 102, 103, (2606, 2607); Muvatta, Kelam 16, (2, 989); Ebu Davud, Edeb 88, (4989); Tirmizi, Birr 46, (1972).

Ebu Hüreyre (Radiyallahu anh)'dan rivayet olduğu üzere, Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kim, rızkının Allah-u teala tarafından genişletilmesini, ecelinin uzatılmasını isterse, sila-i rahim yapsın.”

(Buhari, Edeb 13; Müslim” Birr 17, (2555)

Ali İbni Ebu Tâlib (Radiyallahu anh), Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in şöyle buyurduğunu rivayet etti:

“Her kim Kur'an-ı kerim'i okur, ezberler, helâlini

helâl, haramını haram bilirse; Allah-u teala onu cennete koyar ve ailesinden cehennemlik on kişiye şefaathçi yapar.”

(Tirmizî, Fezail-i Kur'an: 13; Müsned, 1:148.)

Müstevrid İbni Şeddâd (Radiyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Dünya hayatı, âhiret hayatına nisbeten birinizin parmağını denize daldırması gibidir. O kişi parmağının ne kadar cıvık su ile döndüğüne baksın”

(Müslim, Cennet: 55)

Ebu Hüreyre (Radiyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Cömert kimse Allah-u teala'ya yakın, cennete yakın, insanlara yakın ve cehennemden uzaktır. Cimri ise Allah'tan uzak, cennetten uzak, insanlardan uzak ve cehenneme yakındır. Cömert bir cahil, Allah-u teala katında ibadet eden bir cimriden daha değerlidir.”

(Tirmizî, Birr: 40.)

Ebu Said (Radiyallahu anh), Rasûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“İnsanoğlu güne başlarken bütün azası dile gelir ve şöyle der: 'Bizim hakkımızda Allah'tan kork. Çünkü biz sana bağlıyız. Eğer sen doğru olursan, biz de doğru oluruz. Eğer sapıtırsan, biz de yoldan çıkarız.”

(Tirmizî, Zühd: 61; Müsned, 3:96.)

DR. İHSAN ŞENOCAK

REÇETE CEBİMİZDE MAHBUS KALIRSA HASTALIK HER YERDE SULTAN OLUR -2-

Bu yazının ilk kısmı geçen ay yayımlanmıştı.

Davet Hareketi ve Ümm-ü Haram

Islâm'ın devam ve bekası emr-i bi'l-mârufun devam ve bekasına bağlıdır. Mârufu emretmek sebep, insanların onu kabullenmesi ise Allah Teala'nın takdiridir. İnzivaya çekilip insanlığın hidayeti için dua etmeyi kâfi bir amel kabul edip tevekkülle yeryüzünün değişmesini beklemek İslâmî bir duruş olamaz.

Dâvetçiler meydan yerine çıkmadan yürekler fethedilmez. Bu yüzden sahabe hazarâtı Allah Rasûlü'nden (ﷺ) sonra -Mescid-i Haram dışında her bir namazı sair mescitlerde eda edilen namazlardan bin derece daha faziletli olan Mescid-i Nebevi'de kalıp inzivaya çekilmedi. Şehir şehir dolaştı, İslâm'ı tebliğ etti. Kadınlar da bu tebliğ seferberliğinde rol aldı. Kıbrıs'ta medfun olan Allah Rasûlü'nün (ﷺ) süt halası Ümm-ü Haram bu davet hareketinin şahitlerindendir.

Bir gün Allah Rasûlü (ﷺ) Ümm-ü Haram'ın evinde uykuya daldı. Bir müddet sonra gülerek uyandı. Ardından şöyle buyurdu: "Rüyada bana ümmetimden tahtlarında oturan sultanlar gibi gemilere binip sefere çıkan insanlar gösterildi." Ümm-ü Haram: "Dua etsen de Allah (ﷻ) beni onlardan kılsa" dedi. Ardından Allah Rasûlü (ﷺ) tekrar uykuya dalıp gülerek uyandı.

Ümmü Haram:

-Ey Allah'ın Rasulü! Sizi güldüren nedir?

-Rüyada bana ümmetimden, tahtlarında oturan sultanlar gibi gemilere binip Allah yolunda cihad eden gaziler gösterildi.

-Dua buyursan da Allah beni onlardan yapsa.

-Sen ilklerdensin.

Ümm-ü Haram eşi Ubade bin Samit'le Humus'a gitti. Orada İslâm'ı tebliğ ederek çok sayıda insanın hidayetine vesile oldu. Hazreti Osman'ın hilafet

yıllarında Muaviye bin Ebi Süfyan kumandasındaki donanmaya katılıp Kıbrıs'a gitti. Ordunun içerisinde ilerleyen yaşlarına rağmen Ebû Zer ve Ebu'd-Derdâ (*Radiyallâhu Anhümâ*) gibi çok sayıda sahabî de vardı.

Ümm-ü Haram da yaşlı olmasına bakmadan gemiden inip Kıbrıs'ta İslâm'ı tebliğ davasında en önde ilerledi. Askerler onu görünce yorgunluklarını unutup, duasıyla gaza aşkları artıyordu. "İslâm Davası" derdi, onu çok sayıda insanın hidayetine vesile kıldı. Yaşlı bedeni çok daha fazla dayanamadı, Larnaka yakınlarında üzerine bindiği hayvan onu yere atınca düşüp şehit oldu. Şehidetu'l-Bahr/ Deniz şehidesi diye iştihar etti.²⁴

Ebu Talha (*Radiyallâhu Anh*)

Ebû Talha (*Radiyallâhu Anh*) da esbâba tevessül ile Allah'a (ﷻ) tevekkül arasındaki münasebeti muvazeneye oturtan müminlerdendi. Bedir Gazvesi'nde ilk saftaydı. Uhud Gazvesi'nde Allah Rasûlü'nün (ﷺ) önünde durarak müşriklerin ok saldırılarına karşı vücudunu siper etti. Allah Rasûlü (ﷺ) sahabeye, oklarını Ebû Talha'nın (*Radiyallâhu Anh*) önüne boşaltmalarını emretti. Efendimiz (ﷺ) onun attığı okların isabet ettiği hedefi görmek için her ayağa kalktığında Ebû Talha (*Radiyallâhu Anh*) göğsüyle ona siper oluyor ve şöyle yalvarıyordu: "Yâ Rasûlellâh! Ne olur kendinizi göstermeyin! Bir düşman oku size isabet etmesin. İşte göğsüm senin göğsüne siperdir."²⁵

Ebu Talha (*Radiyallâhu Anh*) tek başına bir ümmet gibi cihad etti. Allah Rasûlü'nün (ﷺ) onun cihad meydanlarındaki halini anlatırken serdettiği: "Ebû Talha'nın ordu içindeki sesi bir grup insandan daha hayırlıdır."²⁶ ifadesi, onun kahramanlığını tescil etmektedir.

Enes ibni Mâlik'ten (*Radiyallâhu Anh*) gelen rivayete göre Tevbe Sûresi'ni okurken 41. âyete gelince, "Rabbimiz bizi ihtiyar da olsak genç de olsak savaşa gitmeye çağırıyor"

diyerek Rumlara karşı hazırlanan deniz seferine katılmışsa da karaya çıkmadan gemide vefat etmiş, etrafta kara görülmediği için yedi gün süreyle defnedilmemiş; ancak cesedinde herhangi bir bozulma meydana gelmemiştir.²⁷

Ebu Talha (*Radiyallâhu Anh*): "Ben Bedir ashâbındanım, Uhud'da göğsümü Allah Rasûlü'ne siper ettim, bu kadar bana yeter." demedi. Son nefesine kadar cihada devam ederken bir seferde ruhunu Allah'a (ﷻ) teslim etti. Sahabe bahane üretmedi, sebepten korkmadı, kopmadı; lakin tevekkülü başlı başına bir dayanak olarak gördü.

Müslüman sebebi ilahlaştırmaz; lakin tevekkülü de unutmaz. Ortada doğan bir çocuk varsa esbap da vardır. Yumurtanın olduğu yerde tavuk, tavuğun olduğu yerde de yumurta olur. Ateşin olduğu yerde yanmak, yanmanın olduğu yerde de ateş vardır. Eser varsa müessir, kâinât varsa onu yaratan bir Allah vardır. İnsan sebebi ilahlaştırdığında hakikatten kopar. Sonucu Allah'ın değil de tabiatın belirlediğini düşünür.

Niçin Yaratıldın?

Çevresine her bakışta Allah'ın (ﷻ) kainattaki tasarrufunu gören bir insan uyanır, niçin yaratıldığının cevabını vermeye çalışır. Eşya ve hadiseyi müdrük olan bir aklın bakışından mahrum olan bir akıl ise sebebi ilahlaştırır.

Batı'da sebep var; lakin sebep ile müsebbep arasındaki zincir kopuk. Bunun için bilim insana yeni ufuklar sundukça insanın yüreği daralmakta, içine kapanmakta. Müslümanların yaşadığı coğrafyada idareyi ellerinde tutan laik sistemlerde ise esbaba tevessül yok hükmünde. Bu yüzden müminlerin amelleri zâyi olmakta. Bir grup ise duanın yeterli olduğu görüşünde. Buğday ekmek sebepse onun başak olması sonuçtur. "İnsan ancak çalışıp gayret etmesinin sonucunu elde eder."²⁸ Çalışmanın olmadığı yerde netice olmaz.

Allah Rasûlü (ﷺ), İslâm'ı Dâru'l-Erkam'a hapsedip sahabeye "Dualarla Mekke'yi değiştirin!" diye bir talimat vermedi. Sokağa çıktı, Safa tepesinde Mekke'yi imana davet etti. Şehrin kapıları yüzüne kapanınca "olmuyor" diye kenara çekilmedi. Tâif'e gitti, kavîlî dua fiilî duanın olduğu yerde müstecabtır. O zaman dua kuldaki gayreti Müslüman lehine değiştirir. "De ki: (Ey insanlar!) 'Kulluğunuz ve niyazınız olmasa Allah size ne diye değer versin!'"²⁹

Sebeb Kuvvettir

Müslüman gücü yettiği kadar kuvveti tahsile memurdur: "Allah'ın ve sizin düşmanlarınızı ve onların gerisinde olup sizin bilmediğiniz; ama Allah'ın (ﷻ) bildiklerini korkutup caydırmak üzere onlara karşı elinizden geldiği kadar güç ve savaş atları hazırlayın."³⁰

Allah (ﷻ) ayet-i kerimede "Elinizden geldiği kadar düşman için güç hazırlayın." buyurarak müminlere gücünüz yettiği kadar mücadele ettikten sonra tevekkül edin demektedir. Müslüman bir mühendis, doktor, muallim, çiftçi, alim... gücü yettiği kadar çalışacak, proje geliştirecek, madde planında gerekli adımları atacak, sebep planında her ne varsa onları ifa ettikten sonra Allah Teala'ya tevekkül edecek. Ancak bu durumda hiçbir güç Allah'ın (ﷻ) kudreti önünde duramaz.

Bunun içindir ki Bedir'de 314 Müslüman kendilerinden üç kat daha büyük küfür ordusunu hezimete uğratarken Huneyn'de çokluğuna güvenmesi ve içlerinden bazılarının "Artık bugün azlıktan dolayı mağlup olmayız."³¹ demesi üzerine 12 bin Müslüman, Hevazin ve Sakîf kabilesinden oluşan 4 bin kişilik kuvvet karşısında dağılmış, düşman hatında birkaç sahabiyle kalan Allah Rasûlü (ﷺ), gür sesiyle bilinen amcası Hazreti Abbas'a "İnsanları çağır!" demesi üzerine Hazreti Abbas'ın: "Ey Huneyn'de

ağacın altında Allah Rasûlü'ne (ﷺ) biat edenler, Peygamberin davetine icabet ediniz" çağrısını duyan sahabe "Lebbeyk ya Rasûlellâh!" diyerek geri dönmüş ve Allah Rasûlü (ﷺ) etrafında toplanmıştı.³²

Kuvvet ve Tevekkül Rabıtası

Sebepler olan kuvveti neticeye ihlas ve tevekkül taşır. Bu durumda bir Müslüman on-yirmi mücahid iki yüz kâfire gâlib gelir. İhlas noktasında bir zâfiyet zuhûr ettiğinde ise nusret-i ilahinin tesir gücünde bir çekilme olur ve yüz Müslüman ancak iki yüz kâfire galip olabilir.³³

Bu yüzden Müslümanlar muvaffakiyetin sebep planında olduğu gibi netice aşamasında da bir plan dahilinde hareket etmeye mecburdur. Bir devletin bekası için siyaseti adalet zemininde inşa etmek, memleketi mamur hale getirmek, iktisadi hayatı üretken kılmak, harb sanayisini tahkim etmek ne kadar mühimse iman, ilim ve fikir ocağı mesabesinde merkezler açıp desteklemek de o derece mühimdir. Hürriyet ve istiklal için minarenin yanında fabrika bacası da yükselmelidir.

Allah Rasûlü (ﷺ) ulema gibi umerâyı, harbiye erkanı gibi iktisatçıları Ravza-i Mutahhara'da yetiştirmiştir. Roma'dan ya da sair sistemlerden yardım istememiştir. Madde ve mana cephesi tevhid edildiğinde güç dengesi bir anda değişir, hezimet zafere döner. Çünkü Allah'ın (ﷻ) helak etme şekillerine hiçbir ordu karşı koyamaz: "Her bir despot yönetimi ve sorumlularını günahından dolayı cezalandırdık; kiminin üzerine taşları savuran fırtınalar gönderdik, kimini o korkunç ses yakaladı, kimini yerin dibine gömdük, kimini ise sulara boğduk."³⁴

Tarihi süreçte fasıllara ayrılan Hak-Bâtil mücadelesinde Hak çoğu defa sayısal manada bir üstünlüğe sahip olmamasına rağmen sonuçta galip gelmiştir.

Mucizeler Sebepleri Hükümsüz Kılar

Sebeb zafer için olmazsa olmazdır. Lakin insan tevekkülü bırakıp sebebi kutsarsa, onu da sebebi de var eden Allah'ın (ﷻ) kudretini göremez. Bu yüzden mucizeler sebepleri devre dışı bırakarak insana sonucu sebebin değil, Allah'ın (ﷻ) yarattığını gösterir.

Mucizeler, insana sürekli gördüğünden dolayı ülfet peydah ettiği hususiyetlerin sebep-sonuç ilişkilerinin tesadüfe ya da tabiat esaslarına(!) değil ilahi bir yaratmaya tabi olduğunu idrak etmeye çağırır.

Eğer yakmanın sebebi olan ateş tek başına bir sonuç verseydi, Hazreti İbrahim yanmalıydı; lakin tevekkül, sebebi devre dışı bıraktı. Her şeyi yakan ateş Hazreti İbrahim'de selamet vasıtası oldu.

Hazreti İbrahim'in ateşe atılmasında sebep var, netice yok. Bazen de sebep olmaz, müsebbeb olur. Sebep planında Hazreti Âdem de hem anne hem de baba, Hazreti İsa da ise baba yoktu: "Allah nezdinde İsa'nın durumu Âdem'in durumu gibidir. Onu topraktan var etti; sonra ona "ol" dedi ve oluverdi."³⁵

Hazreti Âdem'in anne ve babasız, Hazreti İsa'nın ise babasız yaratılması insan gözüne çekilen sebep-sonuç perdesini yırtıp parçalar. Son tahlilde de bedihi bir hakikat olarak neticeyi sebebin değil, Allah Teala'nın yarattığını ilan ve isbat eder.

Ruhu'l-Kudüs

Allah Azze ve Celle'nin kâinatta bir görünen bir de görünmeyen tasarrufları var. Yerin ve göklerin orduları Onundur. Yoktan var ettiği gibi, bir anda bir şeyi hiç yaşamamış gibi yok da edebilir. Hazreti İsa'yı baba yani madde planında sebep olmadan yaratan Allah Azze ve Celle, Rasûlü'nü Rûhu'l Kudüs ile destekledi.³⁶

Aslı "er-Rûhu'l-Kudus" olan "روح القدس" mevsufun sifata izafesinden ibarettir. Va-

hiy meleği olan Hazreti Cebrail'e, "er-Rûhu'l-Mukaddes" denmesinin nedeni günahlardan mutahhar olmasından dolayıdır. Her ne kadar müfessirlerimiz Rûhu'l-Kudüs'e farklı manalar verse de tercihe şayan olan Rûhu'l-Kudüs'ün Cibril olduğudur.

Zira Mescid-i Nebevî'deki minberde müşrikleri hicvederek Allah Rasûlü'nü (ﷺ) müdafaa eden Hassan ibni Sabit'le (*Radıyallâhu Anh*) alakalı Allah Rasûlü şöyle buyurmuştur: "اللهم أيده بزوه القدس / Ya Rabbi onu Rûhu'l-Kudüs ile güçlendir!"

Efendimiz (ﷺ) Hassan ibni Sabit'le (*Radıyallâhu Anh*) alakalı şu ifadeleri ile de Rûhu'l-Kudüs'ün ne olduğunu tefsir etmiştir: "إِنَّ جِبْرَائِيلَ مَعَكَ مَا دُمْتَ تُتَافَحُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ / Rasûlullah'ı müdafaa ettiğin müddetçe Cibril-i Emin seninle birlikte."

Cibril'e, insan bedeninin ruhla canlanması gibi dinin de onun getirdiği vahiyle dirilmesi hasebiyle "rûh" da denilmiştir.³⁷

Allah Azze ve Celle'nin Hazreti İsa'yı (عليه السلام) Cibril-i Emin ile teyit etmesi, risaletinin şahitlerini ve dinini ortaya çıkarması, öldürmek istediklerinde onu Yahudilerden koruması gibi hususları kapsar.³⁸

İslâm Güzeli Nefis ise Şehveti Emreder

Allah (ﷻ) insanı darda bırakmamış, haramlar karşısında helaller yaratmıştır. Zinanın karşısında evlilik, faizin karşısında ticaret vardır. Nefis-i emmare harama, İslâm ise helale çağırır. Ramazan ayında İslâm oruç tutmayı, nefis yemek yemeyi, İslâm sadaka vermeyi, nefis fakirden yüz çevirmeyi, İslâm iffeti, nefis fuhşiyâtı, İslâm helal kazancı, nefis helal-haram bakmadan zengin olmayı emreder. İslâm, "Mümin erkeklere söyle gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar."³⁹ buyruğuyla insanların gözlerini haramdan sakınmalarını, nefis ise sefayı haram yollarda aramayı emreder.

İslâm, kula kazandığından da harcadığından da mesulsün der. Nefis ise üretmeden kazanmayı, faizle insanların alın terini sömürmeyi emreder. İslâm, gıybet etmek ölü kardeşinin etini yemek gibi çirkindir diyerek ondan uzak durmaya çağırır. Nefis, gıybet meclisleri kurup insanlar hakkında onları rahatsız edecek cümleler kurmayı emreder.

Nefislerine köle olan Yahudiler İslâm neyi emrettiyse zıddında, neyi yasakladıysa da aksi olanda saadet aradı. Bu da onları vahyi bırakıp hevâlarına uymaya mahkum etti: “Her ne zaman size bir peygamber nefislerinizin hoşlanmadığı bir şey getirdiyse büküldünüz, kimini yalanladınız, kimini de öldürdünüz.”⁴⁰

Tevazu ve Kibir

Azamet Allah Azze ve Celle’ye, tevazu ise kula mahsustur. Enbiya ve evliyanın en meşhur hususiyetlerinden biri tevazudur. Sahabe ile aynı yere oturan Allah Rasûlü’nün huzuruna ilk defa varanlar, onun kim olduğunu anlayamaz, “Eyne Muhammed”/ Muhammed nerede?” diye sorarlardı. Çünkü ibadet tevazuya, kibir Allah’tan (ﷺ) müstağni olmaya çağırır. Kur’an-ı Kerîm “Sana ölüm gelinceye kadar da Rabb’ine ibâdet et.”⁴¹ buyurarak insana ölene kadar bedeniyle yere çömelip ruhuyla semaya yükselen bir hayatı yaşamayı emreder.

Âdemoğlu sahip olduğu paraya, makama, şöhrete aldanıp bayağı bir sudan yaratılıp insan şeklini aldığı ve vakti geldiğinde ölümüne hiçbir gücün mani olamayacağını unuttur. Çünkü kibrin sarıp sarmaladığı servet ve şöhret insana dünyada ebediyet düşüncesi verir. Mağrur adam bakar; lakin idrak edemez. Mezar taşlarını fi tarihinden kalıntılar olarak görür. Yarın ya da daha yakın bir zamanda öleceğini ve dostlarının kabri başına bir mezar taşı dikip zaman zaman selamlayacağını düşünemez.

Kadim zamanlarda Müslümanlar yeni şehirler kurarken merkeze camiye koyar, bütün yollar camiye uzanırdı. Çocuklar her sokağa çıktığında ilk olarak camiye görür, camiye koşardı. Ölenler cami avlusuna defnedilir, her gün beş defa namaza gidenler, girerken de çıkarken de mezarlıkta ölüleri selamlar, ölümü hatırlardı. Sanki mezar taşları diriler: “Ben de dün senin gibiydim. Sen de yarın benim gibi olacaksın. Zenginle fakirin ne kefeni, ne de yattığı toprak farklı, gecekonduda yaşayan da ömrünü sarayda geçiren de aynı mezara giriyor. ‘Azan ve dünya hayatını ahirete tercih eden kişinin⁴² yegâne barınağı cehennem olacak⁴³: “Rabb’inin huzurunda (hesap vermekten) korkan ve nefisini kötü arzularından uzaklaştırana gelince onun barınağı da cennetin ta kendisidir.”⁴⁴

Mezarlık

Genç Adam! Bugünden tedbirini al. Bil ki her amelinde Allah’ın (ﷻ) rızasını arayan ve o rızayı tahsil için mücadele verenler kazanacak, insanların beğenisini esas alan murâîler kaybedecek. Modern zaman, insanın kalbine ölüm korkusunu hiçbir çağın insanında olmayacak bir dehşette yerleştirdi. İnsan, korktuğu ölümü gözden irak tutarak ölmeyeceğini düşünmekte. Ölümü konuşmuyor, onu hatırlatan işaretleri görmek istemiyor.

Bu yüzden milyonluk rezidanslarda yaşayanlar öldüğünde çocuklar evdekilerin ruh sağlığı bozulur endişesiyle babalarını hastane morgundan doğru mezarlığa götürüyor. Bize faniliği hatırlatan büyük hakikat olan mezarlığı şehrin uzak noktalarına gizleyerek kısa bir zaman sonra gideceğimiz yurdu bize bir Fâtiha okuyacak nesillerden koparmış olduk.

Perdeli Kalpler

Gözün görmesine mâni olan göz kapağının kapanması değil, şeytanın kalbe düşürdüğü madde sevgisiyle göze çekilen dünya perdesidir. Perde, fânî ile bâkî arasındaki farkı görmeye mâni olur. İnsan bâkîyi bırakır, fânî olana bâkî gibi sarılır: “Şehevî arzulara, özellikle kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, soylu atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere düşkünlük insanlara çekici kılındı. İşte bunlar dünya hayatının geçici menfaatleridir.”⁴⁵ Eşyayı doğru görmede hüner gözde değil, iradededir. Nefsine hâkim olan bir insan âmâ olsa da ölümle, öleni bırakacak malın da mülkün de hükümsüz olduğunu görür.

Allah (ﷻ) körlükleri nefislerine mahkumiyetten mütevellit olan Yahudilerin Medine’deki muasırlarının neden vahye muhatap olamayışını, atalarına iktida bağlamında ifade eder. Sâmirî’nin izinde ilerleyen bir güruh Allah’a (ﷻ) ve yoluna düşman, düşmanlarına da dost olmaktan kurtulamaz. Bunun için Yahudiler kendilerine yöneltilen İslâm daveti karşısında “Kalplerimiz perdelidir!” dediler.

Aksine inkârları sebebiyle Allah (ﷻ) onlara lânet etmiştir, o yüzden çok az inanırlar.”⁴⁶ dedi. Yahudilerin ifadelerini şu şekilde şerh edebiliriz: “Kalplerimiz yaratılıştan perdelidir. Muhammed’in sözleri neredeyse onlara hiç ulaşmaz. Bu yüzden kalplerimiz onları idrak edemez.” veya “Kalplerimiz ilimle doludur. Başka da bir şey alamaz. Başkasının ilmine de muhtaç değildir.” ya da “Senin söylediklerinden bir şey anlamıyoruz, ifadelerin aklımıza yatmıyor” diyerek olumsuz karşılık veriyorlardı.

Allah Azze ve Celle ise onların inkarlarının sebebinin fitrî bir problem değil, yaşantılarına uymayan İlâhî emirleri tekebbürle reddetmek, İslâm davetiyle sistemlerini tehdit eden Peygamberleri yalanlamak ya da öldürmek ve bütün bunların neticesi olarak da Allah’ın (ﷻ) rahmetinden uzaklaşmak

olduğunu ifade etmektedir. Yahudi vahye karşı denize ağzı kapalı halde atılan necaset şişesi hükmünde olduğundan Medine’deki vahiy deryasından nasıbdâr olup temizlenemedi. Bütün zamanlarda tarih onu hile ve tuzaklarıyla andı; lakin sonunda hep hezimetle uğradı.

Yahudi İslâm’dan önce vaki olan inkârı sebebiyle Allah’ın (ﷻ) lanetine uğramıştır. Ahlaka dönüşen bu lanet kuşaktan kuşağa taşındı: “Bu yüzden çok az inandı/çok azı iman etti.”⁴⁷ meâlindeki âyet-i kerîmede de ifade edildiği gibi Allah’a (ﷻ) iman edip Peygamberi inkar ettiler ya da İslâm’ın zahirdeki gücünden istifade edebilmek için sabah inanıp akşama reddettiler: “Ehl-i Kitap’tan bir grup şöyle dedi: “Müminlere indirilmiş olana gün başlarken iman edip günün sonunda inkâr edin. Belki onlar da dinlerinden dönerler.”⁴⁸

İstikametini Yitiren Bir Millet

Yahudi âlimleri vazifelerini îfâ etmeyince fert fert değil -neredeyse bütün bir millet olarak saptı. Gencinden yaşlısına, küçüğünden büyüğüne kadar küfürde ısrar etti. “Onlar yoldan sapınca Allah da kalplerini (doğru yoldan) saptırdı. Allah, istikametten ayrılan bir toplumu doğru yola iletmez.”⁴⁹

Allah (ﷻ) bir kulunu zorla delalete sürüklemeyiz. Kişi Allah (ﷻ) yazdığından ya da kaderi olduğundan dolayı da asi olmaz. Allah Azze ve Celle kulunun asi olacağını ezelden bildiğinden dolayı onu “asi” olarak yazmıştır. Hazreti Ömer içki içen bir adama “Niçin içki içtin?” diye sorunca adam: “Yemin olsun ki ey müminlerin emîri! Bunu bana Allah takdir etti. Nasıl kaderimden kurtulabilirim ki?” deyince Hazreti Ömer “Bu adama had cezasını iki defa uygulayın; Biri içki içtiğinden diğeri ise Allah Teala’ya iftira ettiğinde dolayı.” der.

İşe gitmeyen, sürekli uyarılan, disipline verilen bir adam nihayet işten atılsa kendi

kendini attırmış olur. Allah (ﷻ) da kullarına zulmetmez; lakin fâsık olan birine de yardım etmez: “Allah, yoldan ayrılmış bir millete hidayet yolunu göstermez.”⁵⁰

Eğer Allah (ﷻ) kullarını günaha zorlarsa ceza, ibadete zorlarsa da “azap” batıl olur. Cevap kağıtlarının dağıtıldığı bir sınav, çalışanla çalışmayanı dengeleyeceğinden çalışana zulmeder. Halbuki şeriat nazarında “Müminlerden -özür sahibi olanlar dışında- oturup kalanlar, malları ve canlarıyla Allah yolunda cihad etmekte olanlara eşit olmazlar. Allah, malları ve canlarıyla cihad edenleri, derece bakımından oturanlardan üstün kıldı.”⁵¹

Hülâsa Yahudi, Allah Rasûlü'ne (ﷺ) inanmayarak Allah'la (ﷻ) irtibatı koparmış ve lanete uğramıştır. İslâm'dan sonra sürgünden sürgüne gitmiş, çoğu defa ancak kimliklerini gizleyerek varlıklarını koruyabilmiştir. Bugün Müslümanlar, Fas'tan Doğu Türkistan'a kadar büyük bir coğrafyaya hakimken Yahudiler, Müslümanların parçalanmışlığından hareketle ancak bir şehir hükmünde bir devlet kurabilmiştir.

Müminler İslâm'ın ufkunda yeniden toparlandığında İsrail için Hayber'in kaderini paylaşmaktan başka çare kalmayacaktır. Batı, icatlarına baktı ve her şeyi sebepten ibaret gördü. Gücüne itimat etti. Allah'tan (ﷻ) müstağni olacağını düşündü. Neticede ailesi, okulu, cemiyeti dağıldı. İntihar oranları patladı. Şimdi o da Sovyetler gibi hızla izmihlal çağına doğru ilerliyor.

İslâm dünyasının başına musallat olanlar da Müslümanlar esbaba tevessül etmesin diye onları oyalamakta. Bakara Suresi'nin 87. ve 88. âyet-i kerîmeleri bize müminlerin sebeplere yalnız “esbâb” varmış gibi sarılmalarını, tevekküle ise sebepler dairesinde hiçbir adım atılmamış gibi teslim olmaları gerektiğini tembih ediyor.

Ne var ki dünyası için dinini satanlar (Bakara, 86) ve tekebbür hastalığına yakalanan-

lar (Bakara, 87) bunu idrak etmekten mahrumdur. Hazreti Musa'dan sonra yalnızca annesine nispet edilen Hazreti İsa'nın adının tasrih edilmesi (Bakara, 87) ezilen, horlanan, aşağılanan müminlere moral vermekte ve onlara Allah'ın (ﷻ) sebepler olmadan da neticeler/zaferler var edebileceğini müjdelemektedir.

Dipnotlar:

24 İbn Esîr, Usdu'l-Gabe, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 1994, VII, 305; İbn Hacer, el-İsabe fî Temyizi's-Sahabe, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, 1995, VIII, 375; Ebû Nuaym el-İsfahanî, Tehzib-u Hilveti'l-Evliya, el-Mektebetu'l-İslami, 1998, I, 280.

25 İbn Hacer, el-İsabe, II, 502;

26 Ahmed, Müsned, III, 261; İbn Hacer, el-İsabe, II, 502

27 Bkz. İbn Hacer, el-İsabe, II, 503.

28 Necm, 39.

29 Furkan, 77.

30 Enfal, 60.

31 Ebu'l Berekat eNesefî

32 Bkz. Ebu'l-Berekât en-Nesefî, Medâri-d ku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl, Dâr-u İbn Kesîr, Dimeşk, I, 672.

33 Enfâl, 65-66.

34 Ankebut, 40.

35 Al-i İmran, 59.

36 Bakara, 87.

37 Ebû Hayyan, el-Bahru'l-Muhît.

38 Ebû Hayyan, a.g.e. Hadaik, II, 75.

39 Nur, 30.

40 Bakara, 87.

41 Hicr, 99.

42 Naziât, 37-38.

43 Naziât, 39.

44 Naziât, 40-41.

45 Âl-i İmrân, 14.

46 Bakara, 88.

47 Bkz. Bakara, 88.

48 Âl-i İmrân, 72.

49 Saff, 5.

50 Maide, 67.

51 Nisâ, 95.

Hikmetli Söyler

“Hayra niyet edince acele et ki, nefsin seni caydırmastın.”

Hz. Ali (Radıyallahü anh)

İmâm-ı Şâfiî: “Allah’ın kitabında bir âyet var ki; zalimin kalbine ok, mazlumun kalbine merhemdir.” dediğinde:

“O hangi âyettir?” diye sorulmuş. O’da şu âyeti okumuştur:

“Senin Rabbin hiçbir şeyi unutmaz..” (Meryem Sûresi 64)

İmâm-ı Şâfiî (Rahimehûllah)

“Allah razı olsun demek, bu halinden Allah razı olsun demek değildir. Allah-u teala seni razı olacağı hale getirsın, manasında bir duâdır.”

İmâm-ı Rabbânî (Kuddise sirruhu)

“İslâm size misafir geldi. Onu iyi ağırlayın ki, ahirette de o siz ağırlayacak”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

“Allah’ım, günahlarımızla bizim aramızı rahmetinle ayır.”

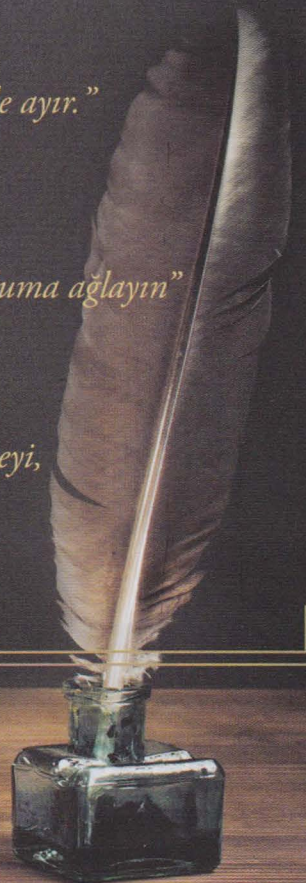
Abdülkâdir Geylânî (Kuddise sirruhu)

“İyi bir insan öldüğünde ona değil, asıl onu kaybeden topluma ağlayın”

Fârâbî

“Mertlik; açıkta yapılmasından utanılacak bir şeyi, gizli olarak da yapmamaktır.”

Nuşirevan-ı Âdil

FATİH KALENDER

FIKHÎ SUALLERE CEVAPLAR

1. Soru: Evlenirsem bir daha yalan konuşmayacağım diye adakta bulunmuşum. Evlendim, fakat işim icabı bazen yalan konuşabiliyorum ne yapmam gerekir?

Cevap: Adakta, adanan şey yerine getirilmedikçe sorumluluktan kurtulamaz. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا
بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ

“Sonra kirlerini gidersinler; adaklarını yerine getirsinler ve o Eski Ev’i (Kâbe’yi) tavaf etsinler.”¹

Kur’an-ı Kerim’de adakta bulunulmasını teşvik eden veya yasaklayan herhangi bir hüküm yoktur. Ancak, yukarıdaki ayette de görüldüğü üzere “Eğer adakta bulunulursa” adağın yerine getirilmesinin gerekliliği buyrulmaktadır.

Hazreti Meryem ve annesine atıfla iki adakolayı zikredilmekte; bazı ayetlerde de “...Adaklarını yerine getirsinler...”, “O kullar verdikleri sözü yerine getirirler...” gibi ifadelerle, yapılan adakların yerine getirilmesinin gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. Bu ise esasen diğer birçok ayette zikredildiği üzere ahde

vefa gösterilmesi gerektiğine dair genel kuralın bir gereğidir.

Adak, Allah’ın takdirini geri çeviremez. Ancak, adak sebebiyle cimriden mal çıkmış olur. Adak, Âdemoğluna, kendisine daha önce takdir edilmeyen, hiçbir şeyi geri getiremez.

Adak, bir kimsenin dinen mükellef tutulmadığı halde, herhangi bir isteğinin yerine gelmesi hâlinde, kendi vaadiyle, yerine getirmeyi üzerine vacip kıldığı bir ibadettir.

Sorunun cevabına geçmeden önce genel hatlarıyla adağın dini açıdan sahih, geçerli ve yerine getirilmesinin vacip olması için aranan şartları saymakta fayda vardır:

1- Adanan şeyin türünden bir farz veya vacip bulunmalıdır. Buna göre: “Bir gün oruç tutayım” diye yapılan bir adak sahihtir. Fakat “falan hastayı ziyarette bulunayım” diye yapılacak bir adak sahih olmadığından yerine getirilmesi vacip olmaz. Çünkü hasta ziyareti türünden farz veya vacip ibadet yoktur.

2- Adanan şeyin türünden olan farz veya vacip bizzat maksut olmalı, başka bir farz veya vacibe vesile olmamalıdır.

Buna göre; “Allah için iki rekât namaz kılacağım” diye yapılan bir adak sahihtir. Fakat “adağım olsun abdest alacağım” veya “tilâvet secdesi yapacağım” şeklinde yapılacak bir adak geçerli olmaz. Çünkü abdest ile tilâvet secdesi, bizzat maksut ibadet olmayıp maksut ibadetlere birer vesiledir.

3- Adanan şey, insan üzerine adadığı esnada veya gelecekte yapılması farz veya vacip olan bir ibadet olmamalıdır. Onun için “nezrim olsun yarınki sabah namazını veya vitir namazını kılacağım” şeklinde yapılan adaklar geçerli olmaz.

4- Adanan şey aslı itibarıyla günah bir fiil olmamalıdır. Bu yüzden intihar gibi bir şeyi adamak sözgelimi: “şu işim olursa kendimi Allah yolunda kurban edeceğim” diye yapılan adak geçerli olmaz.

5- Adanan şey aslı itibarıyla imkânsız olmamalıdır. Buna göre; bir kimse: “geçen hafta Perşembe gününde oruç tutmak adağım olsun” diye adakta bulunsa üzerine bir şey gerekmez.

Yine “Falan zatın geleceği gün oruç tutayım” diye adak yaptığında, o zat, adakta bulunandan oruca aykırı bir hal meydana geldikten sonra gelse veya zeval vaktinden sonra gelse adak geçersiz olacağı için adanmış her hangi bir şey vacip olmaz. Çünkü o günde oruç tutulması artık mümkün değildir. Geceleyin geldiği takdirde de hüküm böyledir. Çünkü adak gündüz için yapılmıştır.

Adanan şey, adak yapanın mülkünden daha fazla veya başkasına ait bulunmamalıdır. Buna göre; hemen bin lira sadaka vermesini adayan kimsenin yalnız yüz lirası bulunsa sadece bu yüz lirayı sadaka vermesi gerekir. Yine başkasına ait bir koyunun kurban edilmesini adayan kimseye bu adağından dolayı bir şey gerekmez.²

Bu şartlara bakıldığında yalan söylememeyi adamak geçerli değildir. Zira yalan söylememek zaten her Müslüman için gereklidir.

Yalan söylemek büyük günahlardandır. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ

“Yalanı ancak Allah’ın âyetlerine imân etmeyenler uydurur. İşte yalancı olanlar onlardır.”³

Yalan, günahların en çirkini, ayıpların en fenası, kalbleri karartan bütün kötülüklerin başıdır. Peygamber efendimiz, yalan söyleyenin ağzının bir taraftan kulağına kadar demir çengelle yırtılacağını, diğer tarafa geçildiğinde, önceki yırtılan tarafın iyi olacağını, sonra iyi olan tarafın tekrar yırtılarak bu şekilde Kıyamete kadar, kabrinde azabın devam edeceğini bildirmiştir.⁴

2. Soru: Sinir anında kadın kocasına üç defa “boş ol” dese nikâh düşer mi?

Cevap: Hangi şekilde olursa olsun kadın kocasına değil üç defa bin defa “boş ol” dese boşama gerçekleşmez. Çünkü İslam’da kadının kocasını boşama yetkisi yoktur. Bu yüzden fıkıh kitaplarımızda şu ifadeye yer verilmiştir: Bir kadın kocasına: “Sen benden boşsun” dese talak vaki olmaz. Ancak bunu koca söyleyecek olsaydı talak vaki olacaktı.⁵

Sorunuzda kocanız size üç defa “boş ol” demiş olsaydı üç talak vaki olacaktı. Bir anda üç talak vermek bidat/haram olsa da bu talaklar geçerlidir. Bu şekilde boşamanın haram olması, talakları geçersiz kılmaz.

Malûm olduğu üzere boşamalar genelde sinir halinde olur. Sinir hali, boşamanın geçerli olmasına engel teşkil etmez.

Ancak sinir hali, kendine geldiğinde ne demiş olduğunu hatırlayamayacak derecede aklını yitirerek olursa talak vaki olmaz.

Yeri gelmişken; talakın şakası olmaz. Bir erkek hanımına şakayla üç defa “boş ol” derse hanımı üç talakla boş olur.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثُ جُدْهُنَّ جِدٌّ وَهَزْلُهُنَّ جِدُّ النِّكَاحِ وَالطَّلَاقُ وَالرَّجْعَةُ

Ebu Hureyre (Allah ondan razı olsun) anlatıyor: Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: **Üç şey vardır ki; ciddisi de ciddi, şakası da ciddidir. Bunlar; nikâh, talak ve ricattır.**⁶

3. Soru: Diyanetin bir kursunda hafızlığımı tamamladım. Sene sonunda icazetimiz yapılacak. İcazette hafızlara taç takılacak. Duydum ki; dünyada taç takılan hafızlara ahirette taç takılmayacakmış, bu doğru mudur?

Cevap: Öncelikle; birtakım yanlış uygulamalara özenilerek böyle bir şeyin yapılmasını tasvip etmiyor ve yapanların bundan vazgeçmelerini temenni ediyoruz. Ne sahabe ne tabiin ne de tebe-i tabiin döneminde böyle bir uygulama yapılmamıştır. Yapılmış olsaydı bir şekilde bizlere intikal etmiş olurdu.

Sorunuza gelince; hafız oldunuz, Allah Teâlâ mübarek eylesin. Sayılarınızı artırsın. Kıyamete kadar eksikliğinizi vermesin. İcazet merasiminde sizlere taç takılmış olması, ahiretteki taçtan mahrum kalmanızı gerektirmez. Bu konuda rahat olun. Ancak ileriki hayatınızda hafızlığınızı muhafaza edin. Eğer onu okuyamayacak derecede unutursanız, işte o zaman ahirette taçtan mahrum kalacağınızı hatta daha büyük sıkıntılara maruz kalacağınızı biliniz.

4. Soru: Engelli çocuğum var, devlet maaş veriyor biriktiriyorum. Bu paraya zekât düşer mi?

Cevap: Böyle durumlarda devlet, iki şekilde; ya engelli çocuğa bakana yani size ya da bizzat çocuğunuza maaş verir.

Bakana veriyorsa bu maaş ona aittir. Biriktirir ve nisap miktarına ulaşırsa zekâtını vermesi gerekir. Çocuğa veriliyorsa bakarız; çocuk buluş çağına girmemişse onun zekâtı yoktur. Çünkü Hanefi mezhebine göre, zekât vermenin şartlarından biri buluşa ermeğdir.

Buluşa ermişse yine bakarız; Engelli tabiri zekâ engelliler için de kullanılıyor. Eğer buluşa ermiş olan bu kardeşimiz, zekâ engelli/mecnun ise, yine biriktirilen paranın zekâtı yoktur. Böyle değilse yani zekâsı yerinde, bedensel engeli bulunuyorsa şatları dâhilinde zekâtın verilmesi gerekir.⁷

5. Soru: Çarşaf giyen kardeşlerimiz omuzlarına şal atıyorlar, bu doğru mudur?

Cevap: Yaşamış olduğumuz coğrafyada çarşaf Müslüman bir kadının tesettürünü sağlayan en güzel kıyafettir. Bunu, kadınların nefsine çok ağır gelmesinden ve din düşmanlarının kadın kıyafetine sataşacakları zaman “kara çarşaf” tabirini kullanmalarından da anlayabilirsiniz. Müslüman kadınların çarşafından bu kadar rahatsız olunmasının başka bir izahı yoktur.

Çarşafın özelliği, kadının vücut hatlarını tamamen gizlemesidir. Buna halel getirecek hiçbir şey çarşafın üzerine giyilmemeli. Üstadımız Mahmut Efendi Hazretlerinden edindiğimiz bilgiler bu yöndedir. Dolayısıyla şal ile vücut hatları ortaya çıkarılmış oluyorsa uzak durulmasını tavsiye ederiz.

6. Soru: Çeyiz işi yapıyorum, aldığım malların üzerine ne kadar kâr koyabilirim?

Cevap: Şüphesiz ticaret kâr elde etmek için yapılır. Kitaplarımızda kârın ne kadar olacağına dair çeşitli bilgilere ulaşabilirsiniz. Burada yapılması gereken malınızı piyasa değerinin çok üstünde satmamaya gayret etmenizdir.

Tabii ki; malınızı pahalı satmak için, onda bulunmayan bazı özellikleri varmış gibi göstererek haksız kazanç sağlamanızdan bahsetmiyoruz. Bu şekilde kazanç temin etmek haramdır. Satacağınız malı, hangi değer üzerinden satacağınızı piyasa zaten belirler. Onun çok üzerine çıkmak doğru değildir.

7. Soru: Hadis-i şerifte soğan sarımsak yiyen mescide yaklaşmasın deniliyor, sigara içen için de aynı durum söz konusu mudur?

Cevap:

عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ قَالَ سَأَلَ رَجُلٌ أَنَسًا مَا سَمِعْتَ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الثُّومِ فَقَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ فَلَا يَقْرُنُنَا أَوْ لَا يُصَلِّيَنَّ مَعَنَا

Abdü'l-Aziz (Radiyallahu anh) anlatıyor: Bir adam Enes'e (Radiyallahu anh) "Peygamber Efendimiz'den (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) sarımsak hakkında bir şey işittin mi?" diye sorduğunda şöyle cevap verdi: Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: "Kim bu (sarımsak) ağacından yerse bize yaklaşmasın veya bizimle beraber namaz kılmasın."⁸

Sarımsak, soğan ve pırasa yenilmesi helal olan şeylerdendir. Böyle oldukları halde yenilmeleri durumunda kokuları tamamen gitmeden haklarında bu denli ağır sakındırma yapılıyorsa varın sigarayı siz kıyas edin. Yani sigaranın hükmü hakkında konuşmuştuk. Biz, tahrimen mekruh olduğunu söylesek de haram diyenler de bulunmaktadır. İçilmesinin hükmü bu iken ve kokusu içmeyenleri bu denli rahatsız ederken artı sağlık açısından içene ve çevresinde bulunanlara verdiği zarar ortadayken ne denilmesini beklersiniz.

Mescide gelecekleri zaman en azından ağızlarındaki kokuyu giderecek bir şey kullansınlar.

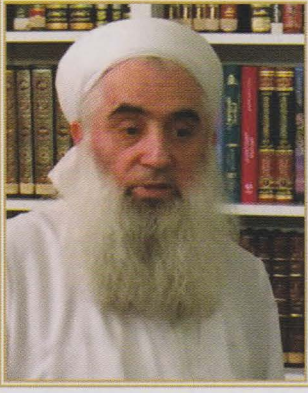

8. Soru: Top sakal bırakmak caiz midir?

Cevap: Müslüman böyle bir şeyi, hangi akla hizmet yapar anlamak mümkün değil. Sakal Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in sünnetidir. Hiçbir Peygamber sakalını kesmemiştir. Sadece çenede birazcık sakal bırakmanın sünnet olan sakalla bir ilgisi yoktur. Yapılan, yüzünüzde azıcık bir yer dışında tıraş olmaktan başka bir şey değildir. Tıraş olmak caiz olmadığı gibi, top sakal bırakmak da caiz değildir. Sakal bırakmak isteyen sünnete uygun olarak yüzünün tamamında çıkan sakalı bırakır.

Dipnotlar:

- 1 Hac/29
- 2 Ö.N.B. Büyük İslam İlmihali
- 3 Nahl/105
- 4 Buharî
- 5 Ahvalu'-ş-Şahsiye
- 6 Tirmizî
- 7 Mecmau'l-Enhur
- 8 Buharî

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

MUSTAFA ÖZTÜRK'ÜN DEDİĞİ GİBİ “KUR'ÂN GELMESEYDİ, DURUM -HÂŞA- DAHA KÖTÜ OLMAZ MIYDI?!”

Besmele, hamd ve salat u selamdan sonra...

Mâlum içinde bulunduğumuz zaman ve zeminde din âlimleri, sahabe ve hatta Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, çetin muhârebelerle devre dışı bırakıldıktan sonra, sıra Kur'ân'la ve onu gönderen Allah ile harp etmeye geldi. Türkiye'deki Müslüman çocuklarına, Kur'ân'ı, mecburi istikamet kılınan resmi yoldan anlatan ve açıklayanlardan biri olan Mustafa Öztürk isimli vatandaş, şimdi de medyada neşrettiği kısa ama çok şeyi anlatan bir videosunda bakın Allah ile nasıl savaşıyor!

Kısacası O, *Kur'ân gelmeseydi, durum şimdikinden daha kötü olmazdı* diyor.

Öztürk Diyor ki:

*Bir de şunu söyleyelim. Arkadaşlar benim şahsi kanaatim şudur: İyi kötü İslam'ın ahlaki tarafını, değer tarafını taşıyan unsur, metinden bağımsız olarak bize intikal etmiştir. Geleneğin taşıyıcılığı vasıtası ile biz İslam'ı şu anda az çok hayatımıza katar halde yaşıyoruz. Hakikaten bir anda bu kültürel hafızamızı resetleseler, bize bugün bom boş bir tabula rasa (boş levha) gibi önünüze koyulmuş bir alan var. İşlenen kitaplar önünüzde. Alın İslam'ı; yeniden, sıfırdan, katıksız, gelenekteki bütün tortularından arındırılmış olarak koyun, icat edin deyin. İnanır mısınız? Tahmin bile etmek istemiyorum. Yani bu açıdan baktığımızda kışkırtıcı bir cümle söylemek istiyorum. Lütfen mazur görün. **Kuran-ı Kerim hitap olarak bize gelmekle iyi mi oldu diye bazen kendimi alamıyorum. Yani hakikaten gelmeseydi bundan daha mı kötü bir durumda olurduk, diye düşünüyorum. Ben daha kötü durumda olabileceğimiz kanaati taşıyıyorum.***

Diyoruz ki:

Bunlar, ne tarafından tutsanız dökülen, her bakımdan süflî ifadeler... Dibi başı olmayan yahut oynayan cümleler...

Öyle ki:

Bir: Öztürk'ün '*iyi kötü*' dediği, '*İslam*' mı, '*İslam*'ın *ahlaki tarafı, değer tarafı*' olan '*unsur*' mu, yoksa '*İslam*'ın *ahlaki tarafını, değer tarafını taşıyan unsur*' un onun '*bize*' dediği' kimselere '*intikal etmesi*' mi? Öyle bir cümle kurmuş ki, kafası fazla çalışan bir İslam ve Kuran düşmanı tarafından sarf edilmiş olabilir.

Mümine göre *İslam*, asla *iyi kötü* olamaz; mutlak olarak sadece iyi değil her şeyden iyidir. Keza, *İslam*'ın *ahlaki tarafı, değer tarafı* dahi *iyi kötü* diye sıfatlanamaz. Bir milim kadar fazla olamayacak şekilde yücelikte ve zirvede *iyi*dir. En zayıf bir imana sahip kimseye göre onlarda *kötülük* aranmaz ve bulunmaz. İslam'ın veya ahlaki değerlerinin müminlere intikali de en mükemmel bir seviyede tahakkuk etmiştir.

Öztürk'ü ve yoldaşlarını iyi bilemem. Ancak onların İslami müktesebatlarına ve görünen ahlaki vaziyet ve hallerine bakılacak olursa, İslam ve İslam ahlâkı hakkındaki bilgiler onlara *iyi kötü* değil, çok ama çok *kötü* bir şekilde intikal etmiştir. Dışarıdaki İslam düşmanları tarafından imal edilip memleketimizin evladının dinsiz hale getirilmesi için bize ihraç edilen, bizdekilerin de ithal edip derhal resmîyet damgası vurdukları *İthal İslam*'ın *iyi* değil *kötü* olduğu akıllılara malumdur.

Kimse kusura bakmasın ve bana *sen de onun, içip kafayı çekenin hezeyanından ileri gitmeyecek seviyedeki kurduğu bir cümlesini ciddiye alıyor ve üzerinde gramer tahlilleri yapıyorsun* demeye kalkmasın. Evet, bana bunu söyleyecek olanlar, bir

noktaya kadar haklı olsalar bile, birilerinin şunları hangi mertebelerde gördüklerine de bakmaları lazım geldiğini unutmamalıdır.

İki: Öztürk'ün *gelenek* dediği, şayet İslam'ın bizzat kendi kanallarından gelen Sünnet yani İslam yahut İslam ahlâkı ise, yine bunlar imansız olmayanlara göre asla *kötü* değil, tam aksine en yüksek seviye ve mertebede *iyi*dirler. Ecnebi kanallardan kirlenerek gelmiş iseler elbette ki *iyi* değil, *kötü*dürler. Ancak Kuran ve Sünnet'in selef ve imamları tarafından yapılan tatbikinin/pratiğinin İslâmî kanallardan gerçekleşen doğru intikali ise yine *kötü* değil, en *iyi*dir.

İslam düşmanlarının ve İslam dışı felsefe ve sistemlerin kaynaklarından intikal etmiş ise tabii ki katıksız bir iftira olup *iyi* değil, son derece *kötü*dür. Keza bu gelenek, dil incelikleri yahut kıyaslar ile Kur'ân'dan ve Sünnet'ten çıkarılan içtihatlarla dayanıyor ise bakılır: Bu işi kifayet miktarda iman, İslam'ı ve Allâh korkusunu taşıyan ilim sahipleri yapmış ise *kötü* değil, *iyi*dir. İslam düşmanları, İslam dışı felsefe ve sistemlerin beslemeleri yahut günahkâr veya cahil Müminler tarafından yapılmış ise elbette ki *kötü*dürler. Hâsılı, işin mahiyetini müspet veya menfi diye tayin edecek olan, bu geleneğin kimlere ait olup olmadığıdır.

Üç: Öztürk, kendilerine intikal ettiğini söylediği geleneğin alındığı takdirde Kur'ân'ın hiçbir mana ifade etmeyeceğini söylerken ne demek istiyor, açık değil mi? Evet, başta Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ile ashâbı birinci kuşak selef, sonra ikinci ve hatta üçüncü kuşak selef tarafından Kur'ân'ın tatbik edilmesi onun daha iyi ve teferruatlı anlaşılmasının sebeplerinden bazılarıdır..

Keza, bu gelenek dediği ile nasların derinliklerinden, diğer ayetler, hadisler ve dil kaideleri istikametinde çıkarılan ve tayin edilen ikinci, üçüncü ve daha sonraki mertebede manalar ise yahut kıyaslarla elde

edilen hükümler kastediliyorsa, bunlar da Kur'ân'ın aslına nispetle tâli hususlardır.

Tamam, birtakım mücmel, mübhem, müşkil ve sâir bir nispette izaha muhtaç olan noktaların açıklık kazanması bunlarla da alakalıdır; lâkin aslın hiçbir mana ifade etmeyeceğini iddia etmek ya cahillikten yahut hainlikten haber verir. Kabul, ona inanmayanlar, cahil ve beyinsizler ondan asla bir şey anlayamazlar; ancak bunu müminlere, akıllılara ve ilim erbâbına da teşmil etmek ayrı bir cahillik ve idraksizlik veya kötü maksatlı olma mahsulüdür. Kur'ân'dan, ah-lâk, hukuk cezâ ve sâir hususlarda kısa, toplu ve sathî de olsa nice asli manalar anlaşılır.

Dört: Dolayısıyla 'kültürel hafızamızı resetleseler, bize bugün bom boş bir tabula rasa (boş levha) gibi önünüze koyulmuş bir alan var' gibi ifadeler cahilce yahut haince laflardan başka bir şey olamaz. Sünneti, istinbat, kıyas ve başka yollarla yapılan içtihatları, nasların serbest saha olarak bıraktığı yerlerde teşekkül eden örfleri iptal edecek olursanız elbette çok büyük sıkıntılar doğacaktır. Ama bu asıl metnin silinmiş boş bir levha halini alacağı manasına asla gelmez. Böyle bir iddia sahibini, sadece akıl ve idrak yönünden baştan sona bir tabula rasa haline gelmekle de ifade edemeyiz. Onun tahtasının üzeri, müspet unsurlardan boş kalsa da her çeşit kirliliklerle ve atıklarla doludur dense yeridir.

Beş: Öztürk'ün burada anlatmak istediği, Kur'ân'ın daha iyi anlaşılmasında o **kültür** dediği unsurların lüzumu değil, ona göre müspet veya menfi dolgu maddeleri bulunmadığı takdirde hiçbir manasının bulunmamasıdır. Ona göre -haşa- saçma ve uydurma bile olsa, bir koltuk değneği olmadan asla ayakta duramayacağını iddia ediyor.

Altı: Sonra Öztürk, **gelenekteki bütün tortularından** ifadeleriyle neyi anlatmak istiyor, hangi **tortu**dan söz ediyor? Kur'ân'ın anlaşılmasını **tortu** dediği unsurlara dayan-

dırıyor. Şayet ne dediğinin farkındaysa belli ki, her şeyi **tortu** olarak görüyor.

Yedi: Öztürk bu zırvalarıyla nereye gelmek istediğini sonunda şu cümleleriyle açıkça ortaya koyuyor:

'Kur'ân-ı Kerîm hitap olarak bize gelmekle iyi mi oldu diye bazen kendimi alamıyorum. Yani hakikaten gelmeseydi bundan daha mı kötü bir durumda olurduk diye düşünüyorum. Ben daha kötü durumda olabileceğimiz kanaati taşıyorum' diyor.

Öztürk **daha mı kötü** ifadesiyle, evvela **Kur'ân geldiği halde durumumuz kötüdür** diyor. Sonra da **gelmeseydi, daha kötü olmayacağı** kanaatini taşıdığını beyan ediyor. Bütün bunlardan, onun Kur'ân gelmeseydi kötülüğün ya aynı seviyede olacağı yahut daha az bulunacağı veya hiç kalmayacağı ve vaziyetin iyi hale geleceği inancını taşıdığı anlaşılmaktadır. Peki, neden?

Bu sorunun cevabını aramadan evvel meseleyi bir misalle daha açık ve anlaşılır kılalım. Allah Kur'ân'da Kur'ân'ın bir **şifa** yani hastalıklara **ilaç** olduğunu haber veriyor. **'Onda şifa vardır.'** , **'Biz Kur'ân'dan şifa olanları (ayetleri) indirdik'** buyuruyor. Öyleyse, misalimiz ilaç ve onunla tedavi olmak üzerinde olsun.

Mesela Öztürk, fena şekilde hasta oldu, doktora gitti. Doktor da ona ilaç yazdı. Buna rağmen iyi olamadı, hâlâ hasta. Öztürk diyor ki: **Bu ilaç olmasaydı hastalığımın bundan daha kötü olacağı kanaatini taşıyorum.**

Neden? Nereden ve nasıl anladı?

Bakacağız. Bazı sualler cevabını bulmadan doğru bir kanat hâsil olmaz.

- Hastalığı için yazılan ilacı aldı mı, almadı mı?

Almadıysa, konuşması boşuna bir gevezelik olur.

Aldıysa...

- Onu kullandı mı kullanmadı mı?

Kullanmadıysa, yine gevezelik ediyor.

Kullandıysa...

- İlacı doktorun tarifesine göre mi, keyfince mi kullandı?

Şayet doktorun tarifesine göre değil de gelişi güzel kullandıysa yine boş konuşuyor. Hastalığı kuvvetle muhtemel daha da ilerleyebilir, hatta zehirlenerek ölebilir de.

Tarifeye göre kullandıysa.

- İlacı, doktor tarifesine göre kullanırken yine doktorun gerekli gördüğü perhizlere iyi uydu mu, uymadı mı?

Uymadıysa, tabii ki hastalıktan kurtulmaz. Henüz başına çok daha kötü bir hal gelmediğine ve hatta ölmediğine şükretsın.

Bütün bunlarla beraber, perhizlere de iyi dikkat ettiğini iddia ediyorsa..

- Bu tedaviyi, doktor murakabesi altında ve bir nice kontrollerle mi, doktora bir daha hiç uğramadan ve kontrolleri ihmal ederek mi gördü?

Doktor murakabesi ve kontroller olmadan yaptıysa, beklenmedik gelişmeler yüzünden, henüz yaşıyorsa hala yaşadığına sevinsin.

İlacı kullanmayı ve tedavisini gerektiği gibi yaptıysa ve nihayet bunları doktor gözetimi ve kontrollerle yaptıysa...

- Öztürk hastalığından kurtulup iyileşti mi, iyileşmedi mi? İyileştiyse, geçmiş olsun. Tabii olan ve beklenen de zaten buydu.

İyileşmediyse, ortadaki sıkıntı ilk başta doktorla alakalıdır. Doktor onun hastalığını ya doğru teşhis edememiş ve ona yanlış ilaç vermiş. Veya hastalığını ve ilacını bildiği halde hainlik yaparak ona kasten yanlış ilaç vermiş.

Bir mümine göre kulların her nevi hastalıklarını en iyi bilen Allah onlara Kur'anı ilaç olarak göndermiştir. Peki...

- Kullar, kendilerinin hasta, Kur'ân'ın da ilaç olduğunu kabul etmişler mi etmemişler mi?

Etmemişlerse, Kur'ân onlara ne etsin..

Etmişlerse...

- Kuran ilacını almışlar mı, almamışlar mı?

Almamışlarsa ve ilaç eczanede duruyorsa, ilaç onlara ne yapsın? Ölmeleri yahut hastalıklarıyla boğuşmaya devam etmeleri, mukadderdir.

Kuran ilacını öğrenip almışlarsa..

- Aldıkları Kuran ilacını kullanmışlar mı, kullanmamışlar mı?

Kullanmamışlarsa, evin köşesinde duran, içindekilerle amel edilmeyen Kuran ilacı onlara ne yapsın? Ölüm meleğini beklesinler.

Kullanmışlarsa...

- Bu kullanmayı, tarifeye göre mi, yani müctehidlerin ve diğer âlimlerin gösterdiği şekilde mi yaptılar, kafalarına göre gelişi güzel mi?

Kur'ân ilacını gelişi güzel yahut onu inkâr eden düşmanları oryantalistlere sorarak kullandılarsa, tabii ki iyileşmezler, aksine kuvvetle muhtemel geberirler.

Kur'ân ilacını tarifeye göre, Rabbani ilim ehline sorarak kullandılarsa...

- Kur'ân'ın yapılmasını istediği şeyler yanında yasakladığı şeylerden, İslam dışı ideolojilerden, felsefelerden, dünya görüşlerinden ve diğer batılardan perhiz ettiler mi, etmediler mi, uzak durdular mı, durmadılar mı?

Perhizlerden uzak durmadıysalar, Kur'ân'ın, kullanılmasını istediği ilaçlar ona fayda vermeyeceği gibi zarar bile verebilir.

- Perhizlere dikkat ettiğini, yani küfür, şirk, haram, bidat ve benzeri şeylerden uzak durduğunu, iddia ediyorlarsa, onlarda hastalık diye bir şey kalmaz..

Şayet **bizde hala hastalık var** diyorlarsa, onlar ya delidirler, mükellef değildirler veya Kuranın ilaç olmadığına, sahte ilaç olduğuna inanmaktadırlar.

Deliyseler..

- O zaman ne yapsalar yeridir; çünkü mükellef değildirler..

Deli değilseler...

- Allah'ın -haşa- ya olmadığına veya varsa bile cahil olduğuna inanmaktadırlar; her iki takdirde de canları cehenneme..

Hulasa: Bir ilaç için, **bu nasıl ilaçtır, şu tarafı zararlı, bu tarafı eksik, hatta o bir sıçan zehridir, bununla hiç tedavi mi olur**, diyenlere o ilaç ne etsin? Aynı şekilde, **Kur'ân'ın şu ayeti uydurmaz, şurasında şu noksanlık vardır, şurasının zamanı geçti, kullanma tarihi sona erdi**, diyebilen alçaklara Kur'ân neylesin?

Bu Mustafa Öztürk isimli vatandaşımız, farz-ı muhal Allah'ın varlığına ve Kur'ân'ın da hiç değilse bazı âyetlerinin gerçekten Allah'tan gelme olduğuna inanıyorsa, açıktır ki, Allah'tan daha bilgili olduğuna ve isabetli kararlar verebileceğine inanıyor. Onca âyetinde ilminin ve hikmetinin sınırsız olduğunu bildiren bir Allah, kullar için en güzel bir rehber ve nur olduğunu haber verdiği Kur'ân'ı kullara göndermiş olmakla -haşa- zararlı yahut en azından boş bir iş mi yaptı?

Kur'ân gelmeseydi, onun dediği gibi -haşa- **daha kötü durumda olmayacak** idiysek, bizim için iki ihtimalden biri düşünülebilir:

Kur'ân'ın **gelmemesi**, hakkımızda -hâşâ- ya daha iyi olurdu veya aynı kötü vaziyette kalırdık. Gelmesinin Öztürk'e göre -haşa- **iyi** yahut **daha iyi** olmadığı kesin. Allah Teâlâ bunu -haşa- bilmeden yaptıysa, beceriksizliğiyle ve cahilliğiyle zulmeden, bileerek yaptıysa, bilerek zalimlik yapan birisi oluyor.. Peki, Öztürk, neden **daha kötü bir durumda olabileceğimiz kanaatini taşıyor** dersiniz? Kur'ân'ı yahut onu gönderen Allah'ı veya her ikisini -haşa- beğenemediği için, öyle değil mi?

Hâlbuki olur ki Allah, en güzel olan kitaplardan birini gönderir, ama kulların tamamı da istisnasız ona peki demeyebilir. O takdirde, kulların hal ve vaziyetlerinin kötülüğü kalkmaz veya azalmaz, hatta bazen artabilir de. Lakin bu, Kitabın gönderilmesinin değil, kabul görmemesinin iyi olmadığını gösterir. Kitabın indirilmesinde ise, sayılamayacak kadar çok hikmet ve faydalar bulunur. İlim, irade, kudret, adalet ve hikmeti en üst seviyede olmayan bir varlık acizlik, noksanlık ve kusur sahibidir. O yüzden, bunları kemal mertebede bulundurmayan, asla ilah olamaz. Kusursuz ve ayıpsız bir Zatın kelimasında ise kusur arayan aptaldır. Kusursuz bir zatın insanlara gönderdiği kusursuz kelimada da kusur ve zarar olmaz.

Doktorun hastaya verdiği faydası kesin olan bir ilacın hasta tarafından kabul edilmemesi gibi.. Onun **iyi mi oldu** sorusunun karşılığında sarf ettiği bu laflar başka bir şekilde anlaşılmaz.. **İyi mi oldu** tereddüdüne sahip olan bir kimse, **daha kötü olabileceği kanaatini taşıyor** ise, önünüzde başka bir netice kalmaz. Kuranın gönderilmesinin kötü olmasını yahut iyi olmamasını iddia etmek, Allah'ın **ilim, irade, kudret, adalet ve hikmet** sıfatlarının bulunmadığını veya en azında bunlarda noksanlıklar var olduğunu iddia etmektir. Bu da inkâr edilemez bir kâfirliktir.

Hâsıl-ı Meram:

Öztürk'ün video konuşmasından yazıya dökülen şu ifadelere bakılırsa, o, azılı ve amansız bir Kur'ân ve İslam düşmanıdır. Lâkin Yahudilik yahut Hıristiyanlık, Tevrat ve İncil için de aynı inancı taşıyıp taşımadığı veya **ateist** olup olmadığı, hiç değilse belli zekâ seviyesindeki kimselere göre çok net olmayabilir. Ancak onun bu Kur'ân ve İslam inkârcılığındaki mantıksızlık mantığı diğerlerini inkâr etmeyi de haydi haydi içinde bulunduruyor. Lakin bu, -muhtemelen asıl hedefi olan **ateizme** götüren bir yol ve vasıta olacağı düşüncesiyle- onlara saha açmak maksadına da dayanmış olabilir. Hâsılı Allah'ı, yaratıcı olarak görüp görmediği hayli karışık ve bulank..

Ne var ki o, Yaratıcıya inansa bile, bu hangi Yaratıcıdır? Her şeyin **Maliki**, **Hâkimi** ve **Müdebbiri** olan, her kulda ve her bir mevcutta yegâne söz sahibi **Alim**, **Azîz** ve **Hakîm** olan **Allah** mı? Yoksa kimilerinin inandığı gibi -haşa- kulların siyaset, iktisat, talim terbiye, kıyafet, hukuk ve ceza gibi dünya işlerine karışmaya hiçbir hakkı bırakılmayan ve bulunmayan zavallı bir ilah mı?

Öztürk'e göre faraza İlah varsa bile O, -Kur'ân'ı göndermekte olduğu gibi- birçok (belki de bütün) karar ve hükümlerinde -haşa- isabetsiz davranan bir ilahtır. O hiç değilse bu hususta Öztürk'ten aşağıdadır. Kahramanımız işte böyle bir ilah inancını ve tevhidi taşıyor. Kendini, Allah'a akıl verecek bir mertebede görüyor.

Burada şunu da ifade edelim ki, **Kur'ân gelmeseydi insanların hali bu günkünden daha kötü olmazdı** veya **gelmesi iyi olmadı** yahut **gelmeseydi daha iyi olurdu** kanaatlerini taşıyan sadece Öztürk değildir. Aksine, bilumum cin ve insan şeytanları, Müslüman kanına bir türlü doymak bilmeyen daha çok onunla semiren vampirler, Hıristiyanlar, Yahudiler, diğer İslam düşmanı dinsizler, deistler, ateistler, ataistler, her nevi putçular ve sair imansızlar, küfür cephesinin av köpekli-

ğinden doyumsuz zevk alan terbiye görmüş av itleri, yaptıklarını meşru ve mubah gören deyyuslar, kavatlar, namussuzlar, travestiler, kerhaneciler.. Sayın sayabildiğiniz kadar..

Hepsi de Allah'tan kullara Kur'ân diye bir kitap gelmedi, o uyduruldu, faraza geldiyse bile **bin bir kusurla geldi** yahut **geçmiş zamanın iptidai şartlarına göre geldi**, **şimdi artık geçer akçe olmaktan çıktı** veya **gelmeseydi daha iyi olurdu** demektedirler. Bunlara bir de Öztürk ve yoldaşları eklendiyse, ne yapalım?

Sizin bu noktada diyecek veya diyebilecek bir şeyiniz var mı yok mu bilmiyorum. Ama benim şimdilik **hasbunellah** demekten ve bu yazıları yazmaktan başka bir işe gücüm yetmiyor. Allah'tan ona, yoldaşlarına ve onlara bilerek susanlara yahut gizli ve aşikâr himaye ve yardımlarıyla **yürü aslanım** diyenlere adaletiyle muamele etmesini, hak ettiklerini vermesini diliyorum. O, sadece zavallı bir mayın temizleme vasıtası mıdır, onu da çok iyi bilmiyorum. Öyleyse benim asıl şikâyetim, onu mayınlı tarlalara sürüp arkadan emniyet içinde yürüyüp geçen ve malı götüren kaçakçılardandır..

Son sözümüz, yine salat u selam, son duamız da ((الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ))'dir.

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

HAYIRLARA NÂİLİYET, ŞERLERDEN EMNİYET, ŞİFÂ VE RIZIK BEREKETİ İÇİN HİCRÎ AYIN BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER

1) Hicrî ay başında hilâl görüldüğü zaman (15 Aralık Salı akşamı) o ay içerisinde hayırlara kavuşup şerlerden emîn olmak için **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) bâzı duâlar okurdu.

Bu hususta farklı rivâyetler mevcuttur. Kaynaklar için bkz.:

(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:22790, 37/453); (İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:888, 3/171); (Ebû Dâvûd, es-Sünen, rakam:5092, 4/324); (Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:22790, 37/453); (et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-kebîr, rakam:9191, 9/243); (et-Taberânî, Kitâbu’d-Du‘â, rakam:909-910, 2/1225-1226)

Her Ayın Hilâli Görüldüğünde Okunacak Duâlar

«اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْقَدْرِ وَمِنْ سُوءِ الْمَحْشَرِ»، «اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»، «أَمِنْتُ بِالَّذِي خَلَقَكَ.» (3 kere), «اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ذَهَبَ بِشَهْرِ رَبِيعِ الْآخِرِ، وَجَاءَ بِشَهْرِ جُمَادِي الْأُولَى»، «اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْقَدْرِ وَمِنْ سُوءِ الْمَحْشَرِ»، «هِلَالَ خَيْرٍ وَرُشْدٍ» (3 kere), «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ» (3 kere), «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ؛ فَتَحَهُ وَنَصْرَهُ وَنُورَهُ وَبَرَكَتَهُ وَطُهُورَهُ وَرِزْقَهُ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا بَعْدَهُ»، «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَنِي وَخَلَقَكَ وَقَدَّرَ لَكَ مَنَازِلَ وَجَعَلَكَ آيَةً لِلْعَالَمِينَ.»

2) **İmâm-ı Sübkî** (Rahimehullâh)ın beyânına göre; yeni ay görüldüğünde (15 Aralık Salı akşamı) bu duâları okuduktan sonra Tebârake Sûresi’ni okumak sünnettir. Zîrâ onun bir ismi “Münciye” yâni “Kurtarıcı”dır. Ayrıca o okunduğunda sekînet (feyiz, bereket ve telaşlardan yatışma) nâzil olur. Bu sûre bir ayın günleri sayısınca otuz âyet olduğundan, her bir âyeti hilâl görüldüğünde kendisini okuyan kişiyi, ay boyunca her bir gün gelecek felâketlerden muhâfaza eder. (İbnü Hacer el-Heytemî, İthâfü ehli’l-İslâm, sh:109; Nu‘mân el-Âlûsî, Ğâliyetü’l-mevâ‘ız, sh:30)

3) **İmâm-ı Bistâmî** (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; her kim ru’yet-i hilâl (gökteki ayın ilk görülme) vaktinde (15 Aralık Salı akşamı) elini bedeninin üzerinde gezdirerek “eş-Şâfi” ism-i şerîfini 391 kere okursa **Allâh-u Te‘âlâ** ona zâhirî ve bâtînî hastalıklardan şifâ verir. (‘Abdurrahmân el-Bistâmî, Vasfû’d-devâ fi keşfi âfâti’l-vebâ, sh:26; ‘Isâmüddîn Taşköprîzâde, Risâletü’ş-şifâ li-edvâi’l-vebâ, sh:76-77)

4) İmâm-ı Terîmî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; hilâl (yeni ay) görüldüğünde (15 Aralık Salı akşamı) 41 kere Fâtiha-i Şerîfe okuyan kişi o ayın bereketlerine nâil olur ve şerhlerinden emîn olur. (et-Terîmî, el-Vesâilü's-şâfi'a fi'l-ezkâri'n-nâfi'a, sh:451)

Her Çarşambanın Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salıyı Çarşambaya Bağlayan Gece Okunacaklar

Mâü'l-Ayneyn Hazretleri'nin ehl-i hayırdan ve ehl-i ilimden olan güvenilir zatlardan naklettiğine göre, her çarşamba gecesini yâni salıyı çarşambaya bağlayan gece akşamla yatsı arasında:

100 kere: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.»

100 kere: «يَا خَالِقُ!»

100 kere: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ.»

100 kere de: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

okumaya devâm eden kişiyi **Allâh-u Te'âlâ** o sene inecek bütün belâlardan muhâfaza eder. (Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:168)

CEMÂZİYELEVVEL AYINDA KILINACAK NAMAZLAR

Cemâziyelevvel ayının ilk gecesini (15 Aralık Salı'yı 16 Aralık Çarşamba'ya bağlayan gece) iki rekât namaz kılınır. Birinci rekâtta Fâtiha'dan sonra Cumâ Sûresi, ikinci rekâtta Müzzemmil Sûresi okunur.

Cemâziyelevvel ayının ilk günü (16 Aralık Çarşamba günü) dört rekât namaz kılınır. Her rekâtta Fâtiha'dan sonra yedi kere Nasr Sûresi (İzâ Câne Nasrullâhi) okunur.

Cemâziyelevvel ayının üçüncü gecesini (17 Aralık Perşembe'yi 18 Aralık Cumâ'ya bağlayan gece) halk arasında meşhûr değilse de ekserî meşâyıha göre Kadir Gecesi (değerinde) kabûl edilir.

O gecenin on selâmla (ikişer rekât olarak) kılınacak yirmi rekâtla ihyâ edilmesi gerekir ki her rekâtta Fâtiha'dan sonra on kere Kadr Sûresi okunur.

Namaz bitince de sabaha kadar:

«يَا عَظِيمُ! تَعَظَّمْتَ بِالْعَظَمَةِ، وَالْعَظَمَةُ فِي عَظَمَتِكَ، يَا عَظِيمُ!»

“Ey büyük olan Allâh! Azametle dâimâ her şeyden büyük oldun, bütün azametler sâdece Senin azametinde toplanmıştır. Yâ Azîm!” zikrine devâm edilir. (Muhammed ibnü Hatîrüdîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53-54)

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in En Çok Sevdiği Bildirilen Mühim Bir Salevât-ı Şerîfe

Safûrî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; **Demîrî** (Rahimehullâh) “Şerhu'l-Minhâc” isimli eserinde şöyle demiştir:

قَالَ الصَّفُورِيُّ: قَالَ الدَّمِيرِيُّ فِي شَرْحِ الْمُنْهَاجِ أَنَّ بَعْضَهُمْ رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَنَامِ، فَقَالَ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَّمَنِي أَحَبَّ الصَّلَاةِ إِلَيْكَ»، قَالَ: قُلْ: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ الَّذِي مَلَأَتْ عَيْنِيهِ مِنْ جَمَالِكَ وَقَلْبُهُ مِنْ جَلَالِكَ وَلِسَانُهُ مِنْ لَذِيذِ خِطَابِكَ فَأَصْبَحَ فَرِحًا مَسْرُورًا مُؤَيَّدًا مَنْصُورًا.»

“(Bana nakledildiğine göre) bir zât rüyâsında **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)i görüp kendisine ‘Yâ **Rasûlellâh!** En sevdiğin salâtı bana öğretir misin?’ demiş, bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ona:

“**Sen** (en sevdiğim salâtı söylemek istiyorsan): ‘**Ey Allâh! O Muhammed’e salât eyle ki Sen onun iki gözünü cemâlinden** (gelen nurlarla), **kalbini Senin celâl** (sıfatından su-dûr eden tecellîler)**inden, lisânını da Senin hitâbının lezzetinden doldurdun da bu sâ-yede o** (birçok feyizlere nâil olarak) **ferahlanmış, surûra ermiş, (Senin tarafından) teyid edilmiş ve nusrete mazhar olmuştur.’ de.**” buyurmuştur.” (es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 2/88)

Salevât-ı Şerîfenin Okunuşu

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ الَّذِي مَلَأَتْ عَيْنِيهِ مِنْ جَمَالِكَ وَقَلْبُهُ مِنْ جَلَالِكَ
وَلِسَانُهُ مِنْ لَذِيذِ خِطَابِكَ فَأَصْبَحَ فَرِحًا مَسْرُورًا مُؤَيَّدًا مَنْصُورًا.»

MÜCERREBÂT-I SENÛSÎ'DEN FAYDALI İLİMLER

1) İsteklerin Gerçekleşmesi, Sıkıntıların Feraha Tebdîli ve Duâların Kabûlü İçin Okunacak Tecrübe Edilmiş Bir Duâ

Yâfi'î (Rahimehullâh)ın nakli vechile; **Ebû Abdillâh el-Ğarbî** (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “**Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)i rüyâda gördüm ve ‘Yâ **Rasûlellâh!** Şüphesiz benim **Allâh-u Te‘âlâ**’dan bir isteğim var, onun gerçekleşmesi için ne ile tevessül edeyim?’ diye sordum. **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) de bana:

“**Allâh-u Te‘âlâ**’ya (hâcet secdesi niyetiyle) **secde et, secden esnâsında işâret parmağını semâya doğru kaldırarak 40 kere:**

«لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ.»

“**Senden başka hiçbir ilâh yoktur.** (Haksız yere bir kuluna belâ vermekten ve beni kurtarmak dâhil herhangi bir şeyden âciz kalmaktan) **Seni tesbîh ile** (tenzih eder ve uzak tutarım)! **Gerçekten de ben** (Senden izinsiz ümmetimi bırakıp hicret ederek kendimi tehlikeye arz ettiğim için nefsine yazık eden) **zâlimlerden oldum.’ de. Ardından da gerçekleşmesini istediğin şeyi zikret. Böyle yaparsan elbette Allâh-u Te‘âlâ’nın izniyle duan kabûl olur.**” (es-Senûsî, el-Mücerrebât, -Mücerrebâtü Diyerbî hâmişi-, sh:77-78)

Hattâ **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) (bu duâ hakkında) şöyle buyurmuştur:

«مَنْ دَعَا بِدَعْوَةِ يُونُسَ بْنِ مَتَّى، اسْتَجَابَ اللَّهُ دُعَاءَهُ.»

“**Her kim Yûnus ibnü Mettâ’nın** (dara düştüğünde yaptığı) **duâsı ile** (Allâh-u Te‘âlâ’ya) **yalvarırsa, Allâh-u Te‘âlâ o kişinin duâsını kabûl eder.**” (es-Senûsî, el-Mücerrebât, -Mücerrebâtü Diyerbî hâmişi-, sh:78; et-Tirmizî, es-Sünen, ed-De‘avât:82, rakam:3505, 5/529; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:1462, 3/65-66)

2) Sıkıntının Açılması ve Rızıkın Bollaşması İçin Yazılacak Bir Duâ

Sıkıntıların ve dertlerin izâlesi için tecrübe edilmiş şeylerden biri de **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)in buyurduğu rivâyet olunan şu hadîs-i şerîfte beyân edilenlerle amel etmektir:

رُوي عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ أَصَابَهُ هَمٌّ أَوْ ضَيْقٌ فِي مَعِيشَتِهِ فَلْيَكْتُبْ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ فِي قِرْطَاسٍ وَيُلْقِيهَا فِي مَاءٍ جَارٍ، فَإِنَّ اللَّهَ يُفَرِّجُ عَنْهُ هَمَّهُ وَيُوسِّعُ رِزْقَهُ، وَهِيَ: الْبَسْمَلَةُ، مِنْ الْعَبْدِ الذَّلِيلِ الْفَقِيرِ إِلَى الْمَوْلَى الْجَلِيلِ الْكَبِيرِ، رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحُزْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، اكْشِفْ ضُرِّي وَأَغْنِ فَقْرِي وَاجْبُرْ كَسْرِي وَأَزِلْ هَمِّي وَغَمِّي، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

“Her kime geçim husûsunda bir keder veyâ sıkıntı isâbet eder de bir kâğıda şu kelimeleri yazıp sonra onu bir akarsuya atarsa, şüphesiz ki Allâh-u Te‘âlâ o kişiden derdini kaldırır ve rızıkını bollaştırır.

O kelimeler de: ‘Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Hakîr ve fakîr kuldân; çok Yüce ve Büyük olan Mevlâ (Te‘âlâ)ya (bir arz-u hâl varakası olarak bu duâyı sunuyorum)! Rabbim! Gerçekten de ben; bir zarar dokundu bana. Sen ise acıyanların en merhametlisisin.

Ey Allâh! Muhammed (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)in hürmetine; sıkıntımı aç, fakirliğimi (izâle edip beni) zenginleştir, dağınıklığı toparla, üzüntü ve kederimi izâle eyle. Şüphesiz ki Sen her şeye güç yetirensin.’ (duâsından ibârettir).” (*es-Senûsî, el-Mücerrebât, -Mücerrebâtü Diyerbî hâmişi-, sh:78-79*)

Duânın Yazılışı

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مِنَ الْعَبْدِ الذَّلِيلِ الْفَقِيرِ إِلَى الْمَوْلَى الْجَلِيلِ الْكَبِيرِ، رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ بِحُزْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، اكْشِفْ ضُرِّي وَأَغْنِ فَقْرِي وَاجْبُرْ كَسْرِي وَأَزِلْ هَمِّي وَغَمِّي، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

3) Helâlinden Rızık Bolluğuna Nâil Olmak İçin Okunacak Zikirler

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

رُوي عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ إِلَّا فَرَّجَ اللَّهُ هَمَّهُ وَغَمَّهُ وَكَرَّبَهُ وَأَقْرَعَ عَيْنَهُ وَأَدَامَ سُرُورَهُ وَفَرَّحَهُ وَأَطَالَ عُمُرَهُ وَبَارَكَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ، وَهِيَ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَوْفَ الْعَالَمِينَ بِكَ وَعِلْمَ الْخَائِفِينَ مِنْكَ وَالْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ وَرَجَاءَ الرَّاغِبِينَ فِيكَ وَزُهْدَ الطَّالِبِينَ إِلَيْكَ وَوَرَعَ الْمُحِيطِينَ لَكَ وَتَقْوَى الْمُتَشَوِّقِينَ إِلَيْكَ.»

“Hangi bir kul şu kelimeleri söylerse, mutlakâ Allâh-u Te‘âlâ onun kederini, gammını ve sıkıntısını açıp (feraha tebdîl edip) gözünü aydın eder, mutluluğunu ve sevincini dâim kılar, ömrünü uzun eder, ona rızık husûsunda bereketler verir ve ummadığı yerden o kişiyi rızıklandırır.

Bu kelimeler de: ‘Ey Allâh! Şüphesiz ki ben Senden; âlimlerin Sana karşı olan korkusunu, Senden korkanların ve Sana tevekkül edenlerin ilmini, Sana (kavuşmaya) düşkün olanların ümîdini, taleplerini Sana yöneltenlerin zühdünü (dünyâya değer vermeyip kendini ibâdete verme hâlini), Seni gerçekten sevenlerin vera‘ını (haramlardan, hattâ şüphelilerden sakınma vasfını) ve Sana müştâk olanların takvâsını istiyorum.’ (duâsından ibârettir).” (es-Senûsî, el-Mücerrebât, -Mücerrebâtü Diyerbî hâmişi-, sh:79-80)

Duânın Okunuşu

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَوْفَ الْعَالَمِينَ بِكَ وَعِلْمَ الْخَائِفِينَ مِنْكَ وَالْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ وَرَجَاءَ الرَّاعِبِينَ فِيكَ وَزُهْدَ الطَّالِبِينَ إِلَيْكَ وَوَرَعَ الْمُحِبِّينَ لَكَ وَتَقْوَى الْمُتَشَوِّقِينَ إِلَيْكَ.»

İki Rekât Hâcet Namazı Kıldıktan Sonra Kur’ân-ı Kerîm’in Her Sûresinin Başından Okunan Âyetlerin Akabinde Yapıldığında Kesinlikle Müstecâb Olacak Hâcet Duâsı

Büyük muhaddis İbnü’l-Cevzî’nin, İbnü Nâsır’dan, onun da kendi şeyhlerinden (Rahimehumüllâh), onların da Bağdad’ın meşhûr hanım vâizelerinden Meymûne bintü Şâkûl el-Bağdâdiyye (Rahimehellâh)dan nakillerine göre; kendisi şöyle anlatmıştır:

رَوَى ابْنُ الْجَوْزِيِّ، عَنِ ابْنِ نَاصِرٍ، عَنْ شَيْخِهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ عَنْ مَيْمُونَةَ بِنْتِ شَاقُولِ الْبَغْدَادِيَّةِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: «أَدَانَا جَارٌ لَنَا، فَصَلَّيْتُ رَكَعَتَيْنِ، وَقَرَأْتُ مِنْ فَاتِحَةِ كُلِّ سُورَةٍ آيَةً حَتَّى خَتَمْتُ الْقُرْآنَ»، وَقُلْتُ: «اللَّهُمَّ اكْفِنَا أَمْرَهُ»، ثُمَّ نِمْتُ وَفَتَحْتُ عَيْنِي، فَرَأَيْتُ النُّجُومَ مُصْطَفَةً فَقَرَأْتُ: ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾، وَإِذَا بِهِ قَدْ نَزَلَ وَقَتِ السَّحْرِ فَرَلْتُ قَدَّمَهُ فَسَقَطَ وَمَاتَ.»

“Bir komşumuz bize eziyet etmişti, bunun üzerine ben iki rekât (hâcet) namaz(ı) kıldım ve her sûrenin başından bir âyet okuyarak Kur’ân-ı Kerîm’i hatmettim, peşi sıra:

«اللَّهُمَّ اكْفِنَا أَمْرَهُ.»

‘Ey Allâh! O (bizi üzen) kişinin (şerli) işine karşı bize kâfi gel.’ dedim. Sonra uyudum, gözümü açtığımda bir de sıralı dizilmiş yıldızlar gördüm ve o zaman:

﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

‘Muhakkak Allâh onlar(ın şer ve zararların)a karşı sana kâfi gelecektir. Zâten ancak O, Semî‘dir (din düşmanlarının sözlerini hakkıyla işitendir), Alîm‘dir (içlerinde taşıdıkları kin ve kıskançlığı tam mânâsıyla bilendir).’ (el-Bakara Sûresi:137’dan) âyet-i kerîmesini okudum, sonra haber aldım ki seher vakti o kişi (üst kattan) aşağı inerken ayağı kaymış, düşüp ölmüş.”

(Muhammed ibnü ‘Abdilazîz el-Mehdî el-Hâşimî, Zikru şuyûhi’s-Şerîf Ebi’l-Fazl ibni’l-Mehdî, terceme rakamı:48, sh:34; İbnü’l-Cevzî, el-Muntazam fî târîhi’l-mülûki ve’l-ümem, 15/42; ez-Zerkeşî, el-Burhân fî ‘ulûmi’l-Kur’ân, 1/436; es-Süyûtî, el-İtkân fî ‘ulûmi’l-Kur’ân, 4/165; Sıbt ibnü’l-Cevzî, Mir’âtü’z-zemân, 18/140-141; Ahmed ibnü Mustafâ Taşköprizâde, Miftâhu’s-se‘âde, 2/529)

Faydalı Mâlûmât

1) Bu rivâyetin sâhibi **Meymûne bintü Şâkûle el-Bağdâdiyye** (*Rahimehellâh*) hicrî 393 yılında vefât eden sâliha bir hanımdır. Kendisi Bağdat'ta kadınlara vaaz etmekle mâruftur.

Bu mübâreke annemiz: “Üzerimdeki bu entâriyi kırk yedi senedir giyiyorum, hiçbir yeri yıpranmadı, bunu bana annem dokumuştı, insan bir elbiseyi giyerken **Allâh-u Te‘âlâ**’ya isyân etmezse (günahlardan uzak durursa) o elbise çabuk yıpranmaz.” derdi. (**Muhammed ibnü ‘Abdilazîz el-Mehdî el-Hâşimî**, *Zikru şuyûhi’ş-Şerîf Ebi’l-Fazl ibni’l-Mehdî*, *terceme rakamı:48, sh:34*)

2) Geride zikredilen bu rivâyetten anlaşıldığı üzere; bu duâdan önce iki rekât hâcet namazı kılınmalıdır.

3) Bu rivâyette her sûrenin başından bir âyet zikredilmişse de, bâzı sûrelerin başında bulunan hurûf-u mukatta‘a tek bir âyet sayılıp, bâzılarında ise sayılmadığından biz ihtiyâta ri‘âyet için bu harfleri bir sonraki âyet-i kerîme ile vaslederek yazdık. Zâten Kur‘ân-ı ‘Azîmüşşânın âyetlerinin sayısı hakkındaki ihtilâf da bu gibi husûslardan neş‘et etmektedir. Dolayısıyla duânın kabûl olunması için ihtiyâta ri‘âyet evlâdır.

4) Bu duâyı yapan **Meymûne el-Bağdâdiyye** (*Rahimehellâh*)ın hâceti, komşusunun sıkıntısından kurtulma husûsunda olduğu için geride zikredilen özel duâyı yapmıştır. Bizler için ise bu duâ kendi isteklerimize göre uyarlanmalı ve kesin kabûlü için başında sonunda şu salevât-ı şerîfe okunarak yapılmalıdır:

«اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ بِحَقِّ فَوَاحِ سُورِ كِتَابِكَ وَبِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ وَبِحَقِّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، اقْضِ حَاجَتِي وَاكْشِفْ كُرْبَتِي وَأَجِبْ دَعْوَتِي وَاكْفِنِي شَرَّ أَعْدَائِي، ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾، آمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

“Ey Allâh! Efendimiz Muhammed’e ve Efendimiz Muhammed’in Ehl-i Beyti’ne salât ve selâm eyle. Ey Allâh! Kitabının sûrelerinin başlarındaki ayetlerin hakkı için, İsm-i Âzam’ının bahşı için, Efendimiz Muhammed’in ve Efendimiz Muhammed’in âilesinin hürmeti için hâcetimi yerine getir, sıkıntımı aç, duâma icâbet buyur ve düşmanlarımın şerrine karşı bana kâfi gel.

(Böylece beni Habîbin hakkında buyurduğun:) ‘**Muhakkak Allâh onlar**(ın şer ve zararların)a karşı **sana kâfi gelecektir. Zâten ancak O Semî‘dir** (din düşmanlarının sözlerini hakkıyla işitendir), **Alîm‘dir** (içlerinde taşıdıkları kin ve kıskançlığı tam mânâsıyla bilendir).’ (*el-Bakara Sûresi:137‘den*) (âyetinin sırrına mazhar kıl.) **Âmîn!**

Allâh, Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin.”

Kur'ân-ı Kerîm'in Sûrelerinin Başlarındaki Âyet-i Kerîmeler ve Duâsı

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱﴾ ۞ أَلَمْ يَكُنْ لَكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿۲﴾ ۞ أَلَمْ يَكُنْ لِلَّهِ ﴿۳﴾ ۞ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿۴﴾ ۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿۵﴾ ۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿۶﴾ ۞ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ۚ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿۷﴾ ۞ الْمَصْ ﴿۸﴾ ۞ كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَى لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿۹﴾ ۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۱۰﴾ ۞ بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۱﴾ ۞ الرَّتَّبِ ﴿۱۲﴾ ۞ كِتَابٌ أَحْكَمْتَ آيَاتُهُ ثُمَّ فَصَّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿۱۳﴾ ۞ الرَّتَّبِ ﴿۱۴﴾ ۞ كِتَابٌ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿۱۵﴾ ۞ الرَّتَّبِ ﴿۱۶﴾ ۞ كِتَابٌ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ﴿۱۷﴾ ۞ آتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۱۸﴾ ۞ سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿۱۹﴾ ۞ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿۲۰﴾ ۞ كَهَيْعَتِ ﴿۲۱﴾ ۞ ذِكْرٌ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكْرِيًا ﴿۲۲﴾ ۞ طه ﴿۲۳﴾ ۞ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿۲۴﴾ ۞ إِفْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ ﴿۲۵﴾ ۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿۲۶﴾ ۞ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۲۷﴾ ۞ سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿۲۸﴾ ۞ تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿۲۹﴾ ۞ طس ﴿۳۰﴾ ۞ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۳۱﴾ ۞ طس ﴿۳۲﴾ ۞ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ﴿۳۳﴾ ۞ طس ﴿۳۴﴾ ۞ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۳۵﴾ ۞ أَلَمْ يَكُنْ لِلنَّاسِ أَنْ يُشْرِكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا

وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿١٠٠﴾ أَلَمْ تَرَ غُلَبَتِ الرُّومَ ﴿١٠١﴾ أَلَمْ تَرَ تِلْكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١٠٢﴾ أَلَمْ تَرَ
 تَنْزِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ
 وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
 الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٥﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةَ
 رُسُلًا أُولَى أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعٌ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾
 يَسُّ ﴿١٠٧﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿١٠٨﴾ وَالصَّافَاتِ صَفًّا ﴿١٠٩﴾ صَ وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ﴿١١٠﴾ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنْ
 اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١١١﴾ حَمِّ ﴿١١٢﴾ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١١٣﴾ حَمِّ ﴿١١٤﴾ تَنْزِيلَ مِنْ
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١١٥﴾ حَمِّ ﴿١١٦﴾ عَسَقٌ ﴿١١٧﴾ كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ حَمِّ ﴿١١٩﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١٢٠﴾ حَمِّ ﴿١٢١﴾ تَنْزِيلَ
 الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٢﴾ حَمِّ ﴿١٢٣﴾ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٤﴾ الَّذِينَ
 كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿١٢٥﴾ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١٢٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٧﴾ ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١٢٨﴾
 وَالذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا ﴿١٢٩﴾ وَالطُّورِ ﴿١٣٠﴾ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١٣١﴾ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١٣٢﴾ الرَّحْمَنِ
 ﴿١٣٣﴾ إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٣٤﴾ سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٣٥﴾ قَدْ سَمِعَ
 اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١٣٦﴾
 سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٣٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
 عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
 وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِمْ
 بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٣٨﴾ سَبَّحَ لِلَّهِ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٣٩﴾ يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٤٠﴾ إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١٤١﴾ يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٢﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ

فَطَلَّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ
يُخْذِ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١٠٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبَتَّغَى مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٠١﴾ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٢﴾ ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ
﴿١٠٣﴾ الْحَاقَّةُ ﴿١٠٤﴾ سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١٠٥﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٦﴾ قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا
﴿١٠٧﴾ يَا أَيُّهَا الْمُرْمَلُ ﴿١٠٨﴾ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١٠٩﴾ لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١١٠﴾ هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ
مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا ﴿١١١﴾ وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١١٢﴾ عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١١٣﴾ وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا
﴿١١٤﴾ عَبَسَ وَتَوَلَّى ﴿١١٥﴾ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١١٦﴾ إِذَا السَّمَاءُ انفطرت ﴿١١٧﴾ وَيَلُ لِلْمُطَفِّفِينَ ﴿١١٨﴾ إِذَا
السَّمَاءُ انشقت ﴿١١٩﴾ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١٢٠﴾ وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿١٢١﴾ سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١٢٢﴾
هَلْ أَتَيْكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ ﴿١٢٣﴾ وَالْفَجْرِ ﴿١٢٤﴾ لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١٢٥﴾ وَالشَّمْسِ وَضُحِيِّهَا ﴿١٢٦﴾
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ﴿١٢٧﴾ وَالضُّحَى ﴿١٢٨﴾ أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١٢٩﴾ وَالتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ ﴿١٣٠﴾ اِفْرَأْ بِاسْمِ
رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١٣١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١٣٢﴾ لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١٣٣﴾ إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١٣٤﴾ وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ﴿١٣٥﴾
الْقَارِعَةُ ﴿١٣٦﴾ أَلْهَيْكُمْ التَّكَاثُرُ ﴿١٣٧﴾ وَالْعَصْرِ ﴿١٣٨﴾ وَيَلُ لِكُلِّ هُمْزَةٍ لُحْمَةٌ ﴿١٣٩﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ
بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١٤٠﴾ لَيْلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١٤١﴾ أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ﴿١٤٢﴾ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١٤٣﴾
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١٤٤﴾ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١٤٥﴾ تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١٤٦﴾ قُلْ هُوَ اللَّهُ
أَحَدٌ ﴿١٤٧﴾ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١٤٨﴾ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١٤٩﴾

«اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ بِحَقِّ فَوَاتِحِ سُورِ
كِتَابِكَ وَبِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ وَبِحَقِّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، اقْضِ حَاجَتِي وَاكْشِفْ كُرْبَتِي
وَاجِبْ دَعْوَتِي وَاكْفِنِي شَرَّ أَعْدَائِي، ﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾، آمِينَ،
وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»